

PROJECT DOCUMENT
SURINAME

Projectnaam: Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II

Projectnummer: 00081326

Implementatiepartner: Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS)

Start datum: jan 2019 **Eind datum:** juni 2020 **Datum PAC meeting:** 17 november 2018¹

Korte Beschrijving

Volgens de internationale normen is Suriname een middelgroot land in termen van menselijke ontwikkeling en economische welvaart. Het land heeft een sterke ontwikkeling doorgemaakt in de afgelopen tien jaar, met name vanwege de gediversificeerde exploitatie van kostbare natuurlijke hulpbronnen. De huidige ontwikkelingsstrategie bouwt sterk op de toenemende ontginning van hulpbronnen zoals goud, olie en hout. Investerings in hernieuwbare energie en infrastructuur zijn inherent aan deze strategie. Vanuit dit oogpunt zullen ontbossing en bosdegradatie waarschijnlijk sterk toenemen in de komende jaren en decennia.

In het belang van behoud van haar natuurlijk kapitaal, vergroting van de waarde van bosgerelateerde diensten voor haar bevolking en het bijdragen aan de internationale oplossingen tegen klimaatverandering en behoud van gezonde ecosystemen en diensten, heeft de Regering van Suriname de mogelijkheid bekeken om deel te nemen in het REDD+ mechanisme. Het Mid Term Progress Report (MTR) voor het project werd ingediend bij de Forest Carbon Partnership Facility in november 2017. Het MTR heeft de bereikte voortgang in deze activiteiten die gefinancierd worden door de FCPF grant beoordeeld en heeft aanbevolen dat extra middelen van USD 2.65 miljoen nodig zijn onder het huidige REDD+ project, om de volledige uitvoering van de REDD+ activiteiten mogelijk te maken. Op 4 januari 2018, heeft de FCPF Participant Committee (PC23) Suriname's Verzoek voor Extra Financiering goedgekeurd waarbij een extra US\$2.65 miljoen is toegewezen aan Suriname om haar REDD+ readiness proces voort te zetten. Teneinde toegang te hebben tot de middelen is een grondige evaluatie van het UNDP FCPF project uitgevoerd. Dit herziene Project Document beschrijft de activiteiten die uitgevoerd zullen worden tot het einde van het project in december 2020, op basis van het tweede Evaluatierapport voor dit Fase II project.

Dit Project Document zet uiteen hoe de FCPF middelen gebruikt zullen worden in Suriname om haar REDD+ ondernemingsintegratie te voltooien en om samen met stakeholders en rechthebbenden de noodzakelijke systemen vast te stellen, teneinde de REDD+ readiness afrondingsactiviteiten zoals geïdentificeerd in de R-PP, te implementeren.

Samen met de politieke national focal point binnen het Kabinet van de President, is NIMOS aangewezen als het nationaal technische focal point voor REDD+ in Suriname, verantwoordelijk voor het leiding geven aan en het beheer van de project implementatie. Het doel van het project is om twee geleidelijke resultaten te bereiken:

1. Tegen 2020 zal REDD+ erkend zijn als een strategisch instrument dat centraal staat in de nationale ontwikkelingsstrategie na - 2020;
2. Tegen 2020 heeft Suriname significante mijlpalen bereikt in haar voorbereiding om resultaatgerichte acties te ondernemen om ontbossing en bosdegradatie tegen te gaan, die erkend kunnen worden door de UNFCCC en derhalve kunnen leiden tot resultaatgerichte betalingen.

Dit project zal enorm bijdragen aan het ontwikkelingshulpraamwerk, overeengekomen tussen de VN en de Regering van Suriname. Meerdere activiteiten zullen uitgevoerd worden en de outputs zullen in principe opgenomen worden in alle UNMSDF en CPD verwachte resultaten. Dit Project Document beschrijft de coëxistentie tussen de bottom-up en top-down synergieën om de menselijke, technische, institutionele, politieke en financiële capaciteiten door het gehele land te mobiliseren en te versterken, om succes te garanderen. Het is georganiseerd rond drie pilaren:

1. Menselijke capaciteiten, consultatie en stakeholder engagement
2. REDD+ Strategie en Business Model
3. Ontwikkeling van Decision Support Tools

¹ De samengestelde REDD+ Project Board (PB) meeting heeft de tweede fase van het project goedgekeurd

Tijdens de opstelling van het Project Document is de totale werkstroom van de REDD+ readiness activiteiten besproken met alle stakeholders en rechthebbenden, alsook de regels en principes gericht op het garanderen van een adequate samenwerking en coördinatie die nationaal leiderschap tijdens de implementatie van elk REDD+ readiness initiatief in het land, zullen versterken.

Erkend wordt dat het nationaal beleids- en beheerssysteem met betrekking tot het milieu zich in een transformatiefase bevindt, in overeenstemming met de nationale ontwikkelingsstrategieën zoals vastgesteld in het Nationaal Ontwikkelingsplan 2017-2021; Suriname op weg naar Groene Groei. Regelmatige evaluaties en bijwerkingen van de beheersregelingen van de readiness activiteiten zullen daarom plaatsvinden met het doel om aanpassingen voor te stellen die zullen garanderen dat alles op lijn is met de lokale verplichtingen en veranderingen in het architectuurklimaat in Suriname.

Bijdragend Resultaat (UNDAF/CPD, RPD of GPD):

De United Nations Multi-Country Sustainable Development Framework (UN MSDF) is ontwikkeld en verwierf voor de UNDAF een inclusieve, rechtvaardige en welvarende Caribische Regio.

Verwachte Country Program Document (CPD)

Uitkomsten:

3. Inclusieve en duurzame oplossingen zijn aangenomen voor het behoud, herstel en gebruik van ecosystemen en natuurlijke hulpbronnen. (Een Duurzame en Weerbare Caribische Regio)
Indicatieve Output(s) met Gender Marker²: 1

Verwachte Outputs:

3.1: Nationale en subnationale instituten zijn in staat om beleidsmaatregelen/plannen/strategieën te definiëren en te implementeren voor duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, ecosysteemdiensten, chemicaliën en afval.

3.2: Inheemse en Tribale volkeren en gemeenschappen in het kustgebied zijn versterkt om duurzame levensonderhoudactiviteiten te plannen en uit te voeren die behoud van de biodiversiteit verbeteren en/of de effecten van klimaatverandering tegengaan.

3.3: Opgeschaalde actie over klimaatverandering aanpassing en mitigatie door sectoren heen, die gefinancierd en geïmplementeerd is.

Totaal vereiste middelen voor Fase I en II:

US\$ 6.714.000²

Totaal toegewezen middelen:

UNDP TRAC:

FCPF (Fase II):

US\$ 2.650.000 + GMS 212.000

Overheid:

In-natura:

Niet-gefinancierd:

Overeengekomen door (handtekeningen)³:

Overheid	UNDP	Implementatiepartner
Naam:	Naam: Dhr. Armstrong Alexis	Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS) Naam: Dhr. Cedric Nelom
Datum:	Datum:	Datum:

² Dit bedrag bestaat uit algemene beheersdiensten (GMS) van 7% voor Fase 1 en 8% voor Fase II.

³ Opm: Pas de handtekeningen aan, waar nodig

² De Gender Marker meet hoeveel een project investeert in gendergelijkheid en empowerment van vrouwen. Kies één voor elke output: GEN3 (Gendergelijkheid als een hoofddoel); GEN2 (Gendergelijkheid als een significant doel); GEN1 (Beperkte bijdrage aan gendergelijkheid); GEN0 (Geen bijdrage aan gendergelijkheid)

I. LIJST VAN AFKORTINGEN

AdeKUS	Anton de Kom Universiteit van Suriname
ACTO	Amazon Cooperation Treaty Organization
AWP	Jaarlijks Werkplan
BSM	Benefits Sharing Mechanism
BUR	Halfjaarlijks Update Rapport
CATR	Carbon Assets Transactions Registry
CCDA	Climate Community and Biodiversity Alliance
CCDS	Climate Community and Biodiversity Standards
CCDU	Climate Compatible Development Unit, Kabinet van de President
CELOS	Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname
CIU	Carbon Intelligence Unit
CM	Coördinatie Milieu, Kabinet van de President
COP	Conference of Parties
CPAP	Country Programme Action Plan
CPD/CP	Country Programme Document/Country Programme
CSO	Organisaties uit het Maatschappelijk Middenveld
DDFDB+	Multi-Perspective Analysis of Drivers of Deforestation, Forest Degradation and Barriers to REDD+ Activities in Suriname
DPC	Direct Project Costing
DRC	Democratic Republic of Congo
DST	Decision Support Tools
ECLAC	United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean
EIA	Environmental Impact Assessments
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
ER	Emissions Reductions
ERPA	Emissions Reductions Purchase Agreement
ERPD	Emissions Reductions Purchase Document
ESMF	Environmental and Social Management Framework
FAO	Food and Agriculture Organisation
FCM	Forest Cover Monitoring
FCMU	Forest Cover Monitoring Unit
FCPF	Forest Carbon Partnership Facility
FCPF PC	FCPF Participants Committee
FDI	Foreign Direct Investment
FGRM	Feedback and Grievance and Redress Mechanism
FPIC	Vrijwillige, Voorafgaande en Geïnformeerde Toestemming
FRL/FREL	Forest Reference Level/ Forest Reference Emissions Level
GHG	Broeikasgas
GIS	Geografisch Informatiesysteem
GLOBE	Global Legislators Initiative
RvS	Regering van Suriname/Overheid
GRO	Grievance and Redress Organization
HACT	Harmonised Approach to Cash Transfers
HDI	Human Development Index
HFLD	Hoge Bosbedekking en Lage Ontbossingsgraad
IDB	Inter-American Development Bank
IEO	Innovative Economic Opportunities
IMAC	Interministriële Adviescommissie
iNDC	Intended Nationally Determined Contribution
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
ITP	Inheemse en Tribale Gemeenschappen
KAMPOS	Platform voor Niet-Inheemse Gemeenschappen
LDC	Minst Ontwikkelde Landen
LT/LR	Grondbezit / Grondenrechten
LULUCF	Landgebruik, Landgebruikverandering en Bosbouw
MDG	Millennium Development Goals

M&E	Monitoring en Evaluatie
MGC	Major Groups Collective
Min HI&T	Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme
Min RO	Ministerie van Regionale Ontwikkeling
Min RoGB	Ministerie van Ruimtelijke ordening, Grond- en Bosbeheer
MPPR	Halfjaarlijks Project Voortgangsrapport
MRV	Nationale Meting, Rapportage en Verificatie
MTR	Tussentijdse Evaluatie
NDC	Nationally Determined Contributions
NFMS	Nationaal Bosmonitoringssysteem
NFI	Nationale Bosinventarisatie
NGO	Niet-Gouvernementele Organisatie
NIMOS	National Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname
NRFTF	National REDD+ Fiduciary Trust Fund
NRS	National REDD+ Strategie
NTFP	Niet-hout Bosbijproducten
OP	Nationaal Ontwikkelingsplan
OIS	Organisatie van Inheemsen in Suriname
PAM	Beleid en Maatregelen
PB	Project Board
PLR	Beleidsmaatregelen, Wetten en Regelingen
PMU	Project Management Unit
POPP	Projectactiviteiten, Beleidsmaatregelen en Procedures
PRODOC	Project Document
QPR	Driemaandelijks Voortgangsrapport
RAC	REDD+ Assistenten Collectief
RBP	Resultaatgerichte Betalingen
REDD+	Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation
REL/RL	Reference Emission Level/Reference Level
R-PP	Readiness Preparation Proposal
RSC	REDD+ Stuurgroep
SBAA	Standaard Basisassistentie Overeenkomst
SBB	Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht, Min RoGB
SBF	Suriname Business Forum
SDG	Duurzame Ontwikkelingsdoelen
SECU	Sociale en Milieu Naleving Unit
SES	Sociale en Milieu Safeguards
SESA	Strategic Environmental and Social Assessment
SFISS	Sustainable Forestry Information System
SFM	Duurzaam Bosbeheer
SIDS	Small Islands Developing States
SIS	REDD+ Safeguards Informatie Systeem
SNEA	Sovereign National Earmark Account
SRM	UNDP Stakeholder Response Mechanism
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
ToR	Terms of Reference
UN	United Nations
UNDAF	United Nations Development Assistance Framework
UNDP	United Nations Development Programme
UNDP RR	United Nations Development Program Readiness
UNFCCC	UN Framework Convention on Climate Change
UN MSDF	United Nations Multi-Country Sustainable Development Framework
UN REDD	United Nations REDD Programme
VIDS	Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname
VSB	Vereniging van Surinaams Bedrijfsleven
VSG	Vereniging van Saramaccaanse Gezagsdragers
WBG	Wereldbank Groep

I. ONTWIKKELINGSUITDAGING

Suriname is een High Forest cover, Low Deforestation (HFLD) land met een bosbedekking van ongeveer 93% en een jaarlijks ontbossingspercentage van minder dan 0.1%. Suriname heeft ook een lage bevolkingsdichtheid met 3.4 inw/km² (NIMOS, SBB, & UNIQUE, 2017; Wereldbank, 2016). Deze kenmerken hebben invloed gehad op de betrokkenheid van de overheid in het FCPF REDD+ readiness en implementatieproces. Naast REDD+ heeft Suriname de belofte gedaan om haar huidige bosbedekking te behouden, tijdens de COP23, georganiseerd door Fiji in Bonn.

Als onderdeel van de vereisten voor ontwikkeling in REDD+ readiness, heeft het land een National Forest Monitoring System (NFMS) Roadmap en een Nationale REDD+ Strategie opgesteld voor rechthebbenden en stakeholders⁴, op basis van de bevindingen van de Achtergrondstudie voor REDD+ in Suriname: Multi-Perspective Analysis of Drivers of Deforestation, Forest Degradation and Barriers to REDD+ Activities (DDFDB+ onderzoek), de Strategic Environmental and Social Assessment (SESA) en de Environmental and Social Management Framework (ESMF) voor REDD+ implementatie. Suriname heeft ook haar eerste Forest Reference Emission Level (FREL) opgeleverd in januari 2018, en een aangepaste FREL op basis van de feedback ontvangen door UNFCCC in mei 2018.

Het DDFDB+ onderzoek wees uit dat de belangrijkste oorzaken van ontbossing in de periode 2000 tot 2015 waren: mijnbouw (73%), wegeninfrastructuur (15%) en stadsontwikkeling (4%) (NIMOS et al., 2017). In termen van bosdegradatie is de emissie door de bosbouwsector geschat op 25% van de totale emissies (Regering van Suriname, 2018). Om het effect van de economische sectoren op ontbossing te beheersen, moet Suriname een roadmap ontwikkelen voor onderhandelingen over collectieve grondenrechten en grondbezitvraagstukken, de versterking voortzetten van institutionele en gemeenschaps capaciteiten en structurele en institutionale regelingen treffen om de REDD+ Implementatie te stroomlijnen; naast de milieunaleving. Ten aanzien van de effecten van bosdegradatie heeft de bosbouwsector een groot potentieel om de emissies te verminderen terwijl de medevoordelen behouden worden en zonder de economische groei daarvan in gevaar te brengen. Deze Beleid en Maatregelen (PAM's) zullen ook bijdragen aan het bereiken van de verwachte REDD+ voordelen voor de bevolking van Suriname.

Met het Nationaal Ontwikkelingsplan 2017-2021, stelt Suriname zich ten doel een gediversificeerde en concurrerende economie te ontwikkelen die duurzame ontwikkeling mogelijk maakt. Het plan verwacht dat de bosbouwindustrie zal blijven bijdragen aan de economie en welvaart. De strategieën bestaan uit vergroting van de lokale houtverwerkingscapaciteit en vermindering van rondhoutexport, alsook diversificatie van de bosgerelateerde economie door stimulering van de markten voor niet-hout bosbijproducten en onderzoeken van ecosysteemdiensten zoals REDD+ (Regering van Suriname, 2017).

⁴ *Rechthebbenden*: De personen, erkend als groeperingen of organisaties, met een wettige geregistreerde historische/culturele entiteiten, contractuele of verdragsrelatie/verantwoordelijkheid, wettig gedocumenteerd eigendomsrecht, of juridisch verplichte beschikking of besluit, of die middels een historisch gebruik of erkende traditie een relatie hebben met de natuurlijke hulpbronnenbasis en waarvan die gebruiken toegestaan zijn op of voor de natuurlijke hulpbronnen daarin vervat, zoals gedefinieerd door de nationale, staats of lokale regelgeving of wetten, beleidsmaatregelen of "geaccepteerde traditie". Rechthebbenden moeten in het bezit zijn van enige vorm van eigendomsrecht of formeel belang in" de hulpbron, vraagstuk, etc. Eigendomsrecht houdt niet alleen in een wettig document, maar kan ook bestaan uit een traditioneel gebruik dat vastgesteld is en adequaat bewezen of beargumenteerd kan worden. Veel inheemse en tribale groepen die de wetten van de Staat niet naleven, kunnen nog steeds procesbevoegdheid hebben in een rechtszaak, bemiddeling of arbitrage, op basis van een vastgesteld gebruik.

Stakeholders: Elke instelling, organisatie of groep die een belang heeft in een bepaalde sector, vraagstuk of probleem, en in enige uitkomst van een proces gerelateerd aan vaststelling van het uiteindelijk gebruik of de beleidregel die invloed heeft op voornoemde sector, vraagstuk of probleem.

Vanzelfsprekend hebben Rechthebbenden een veel sterkere positie dan die van een Stakeholder, laatstgenoemden kunnen bestaan uit sectorale groepen met enig belang in een vraagstuk en de uiteindelijke uitkomst daarvan.

De Regering van Suriname heeft zich gecommitteerd om de REDD+ readiness fase te voltooien en verder te werken aan het REDD+ Ready zijn door een ondernemingsintegratie architectuur te leveren (zie Fig 1 in Bijlage 1). Hierdoor zal Suriname voorbereid zijn voor de onderhandelingen met betrekking tot de Emissions Reductions Purchase Agreement (ERPA/ERPD), onder de implementatiefase en vergroting van de financiële en technische voordelen verkregen van internationale financiering om haar duurzame ontwikkeling/Climate Compatible Development (waaronder behoud van Biodiversiteit) en Weerbaarheidsontwikkeling, te ondersteunen.

De formulering van de concept Nationale REDD+ Strategie bestond uit een uitgebreid multi-stakeholder engagement proces. Na de eerste nationale workshop in mei 2017 met vele stakeholders uit alle REDD+ relevante stakeholdergroepen, werden inheemse en tribale gemeenschappen (ITP's) consultaties en enquêtes uitgevoerd door Tropenbos International Suriname en de Regering van Suriname (Overheid), in de periode mei – oktober 2017. Alle 10 verschillende inheemse en niet-inheemse tribale groepen werden geconsulteerd, ongeveer 675 personen. De informatie verkregen uit de nationale workshop en de ITP consultaties werd gebruikt in de ontwikkeling van Suriname's REDD+ Strategie, voor opstelling van dit Project Document, en in het proces van SESA, FREL, NFMS. Belangrijke inzichten in de sociale en milieuoverwegingen zijn direkt opgenomen in de concept Nationale REDD+ Strategie, in de vorm van sociale en milieuoverwegingen voor de verschillende maatregelen. Parallel aan de SESA consultatie werden follow-up consultaties uitgevoerd met verschillende stakeholders, waaronder, onder andere, counterpartgroepen, overheidsstakeholders, belangrijke niet-gouvernementele stakeholders en technische deskundigen. Nadat het eindconcept van de Nationale REDD+ Strategie ingediend was in november 2017, zette de Project Management Unit (PMU) de consultaties voort met verschillende stakeholders waaronder de Overheid, platforms voor ITP's, de Universiteit van Suriname, Major Group Collectief "Kinderen en Jongeren" en de mijnbouwsector. Een totaal aantal van 223 personen, 63 mannen en 160 vrouwen, zijn hiernaast ook geconsulteerd door de PMU over de concept Nationale REDD+ Strategie, de SESA en de ontwikkeling van het Environmental and Social Management Framework (ESMF). De feedback ontvangen van de stakeholders tijdens de extra consultatierondes zijn opgenomen in de concept Nationale REDD+ Strategie en in de activiteiten die volgens Fase II voortgezet moeten worden.

II. STRATEGIE

Het Project Document dat in 2014 is ingediend legt uit hoe de middelen verstrekt door FCPF en beheerd door UNDP als Delivery Partner, gebruikt zullen worden voor ondersteuning van de REDD+ readiness voorbereiding in Suriname. Momenteel is Suriname in een gevorderde fase van de Readiness Fase en maakt zich nu gereed voor de implementatie.

De Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats (SWOT) analyse heeft informatie verzameld van geleverde documenten en onderzoeken, waaronder: de Corruptierisico Analyse, SESA, ESMF, NFMS Roadmap, DDFDB+ Onderzoek, FREL, Achtergronddocument voor de Nationale REDD+ Strategie van Suriname, Evaluatie van het grondbezit en natuurlijke hulpbronnen wettelijk kader, de Nationale REDD+ Strategie, en de Stakeholders en Rechthebbenden Interviews PRODOC. Bijlage 2 toont de resultaten van de analyse.

De identificatie van belangrijke SWOT elementen heeft nationale stakeholders en rechthebbenden in staat gesteld om de belangrijkste condities vast te stellen waaronder REDD+ readiness succesvol uitgevoerd kan worden. Deze zijn:

- Een geloofwaardige nationale strategie, economisch haalbaar, sociaal motiverend en milieuvriendelijk. Hoewel Suriname een concept Nationale REDD+ Strategie (NRS) heeft sinds 2017, moet het land nog steeds haar geloofwaardigheidsperceptie en vereiste enthousiasme op alle maatschappelijke niveaus, vergroten. Het Benefit Sharing Mechanism (BSM) en Resultgerichte Betalingen (RBP) afleveringsproces zal de NRS geloofwaardigheid vergroten. Aan de andere kant zal een gedegen business strategie financiële duurzaamheid mogelijk maken.

- Brede betrokkenheid en mobilisatie van stakeholders en rechthebbenden. De PMU heeft verschillende strategieën gebruikt om inclusie en begrip te granderen. Echter vereisen de bewustmakingscampagne en het engagement proces versterking om een volledige betrokkenheid van publieke instellingen, de private sector en gemeenschappen, te garanderen.
- REDD+ vereist vertrouwen onder stakeholders en rechthebbenden, op basis van een bewezen bereidheid voor dialoog en het bereiken van collectieve oplossingen. Vrijwillige, Voorafgaande en Geïnformeerde Toestemming (FPIC) protocollen en een traditionele grondhulpbronnen raamwerk zijn fundamenteel als vertrouwen scheppende mechanismen.
- Suriname moet haar institutionele interoperabiliteit en hoog niveau betrokkenheid verbeteren om de REDD+ ontwikkelingsmogelijkheden te maximaliseren.
- Suriname heeft een enorm potentieel om de economie te diversificeren door middel van ecosysteemdiensten, natuurtoerisme, Duurzaam Bosbeheer, Forest Stewardship Council (FSC) gecertificeerde houtproductie en niet-hout bosbijproducten (NTFP), biodiversiteit en traditionele kennis.
- Het geoportaal vergroot de transparantie over bosgerelateerde data. Hiernaast is er sprake van een verhoogde technische deskundigheid en integratie in termen van data en Web diensten interoperabiliteit binnen de Amazone regio.

Om deze condities te bereiken zullen de volgende begeleidende principes toegepast worden voor de implementatie van het Project:

- Elke stap van het proces moet transparant, inclusief en participatief zijn.
- Veel stakeholders en rechthebbenden moeten capaciteit ontwikkelen zodat ze actief door het proces heen kunnen participeren, waaronder Inheemse en Tribale Gemeenschappen (ITP's), en de private sector.
- Tijd en middelen moeten toegewezen worden op basis van principes van effectiviteit en efficiëntie om de kwaliteit van de outputs progressief te vergroten en te versterken.
- De sociale organisatie en traditionele grondenrechten van ITP's moeten progressief overeengestemd, erkend en gerespecteerd worden.
- Het readiness proces moet bewustzijn op gang brengen en collectieve verandering bevorderen. Het vereist tolerantie om coëxistentie op een menselijk tempo te bevorderen, in een kleine samenleving die geeft om "samenleven" voor groene groei.
- REDD+ moet volledig geïncorporeerd zijn in een bredere dynamiek om raamwerken en Decision Support Tools (IT) te ontwikkelen om de overheid, de Nationale Assemblee, de private sector, het maatschappelijk middenveld, ITP's, boeren en gemeenschappen te helpen om hun natuurlijke hulpbronnen duurzaam te beheren.
- Milieu stroomlijning en REDD+ moeten ook geïncorporeerd zijn in beleidsregelingen en wetten om consistentie na verloop van tijd en instabiliteit van toekomstige politieke veranderingen, te beschermen.
- REDD+ oplossingen moeten geïntegreerd worden in de ecologische economie rationale (d.w.z. macro-economie, marktgebaseerd en Koolstof Intel), op een manier die personen en de maatschappij in staat stelt om zowel goede levensstandaarden te bereiken en hun milieu te beschermen, en bij te dragen aan het verminderen van armoede en ongelijkheden.
- Regionale en internationale coördinatie is belangrijk om de kennis onder HFLD landen te ontwikkelen naar een sterke wereldwijde leiderschapscoalitie om een uniforme hogere prijs voor Koolstof uit te spreken.

- Een sterk dataverzamelings- en kennisbeheersysteem is nodig door alle sectoren en actoren heen, om de onderliggende analyse, rapportage, verificatie en monitoring van REDD+ effectief te ondersteunen.
- Een gender-responsieve benadering waarbij genderongelijkheden geïdentificeerd en aangepakt worden en de empowerment van vrouwen bevorderd wordt.

Het land zal daarom, in de voorbereiding van REDD+, progressief werken aan de noodzakelijke condities en omgeving voor een sterkere en evenwichtigere, rechtvaardige en duurzame ontwikkeling, en om de REDD+ implementatie tegen 2020 te bereiken, door:

- Handhaven van een meer gediversificeerde en weerbare, inclusieve en evenwichtige economische groei;
- Waarde hechten aan haar natuurlijke hulpbronnen en een betere kennis van haar hernieuwbare diensten;
- Ontwikkelen van nationaal dialoog en vertrouwen terwijl grondenrechten ondersteund worden en landgebruik overlappingen en gerelateerde conflicten vermeden, voorkomen en verminderd worden;
- Decentralisatie effectief maken via districts- en gemeenschapsontwikkelingsplannen;
- De beheerscapaciteiten vergroten voor toepassing van beleid en strategie;
- Verbeteren van Suriname's diplomatische status.

Al met al heeft bovenstaande analyse de formulering mogelijk gemaakt van belangrijke doelstellingen en de gerelateerde strategie voor Suriname, om succesvol te zijn in het zich gereed maken voor REDD+ implementatie tegen 2020.

III. RESULTATEN EN PARTNERSCHAPPEN

Verwachte resultaten

De algemene strategiedoelstelling is dat Suriname de REDD+ Readiness en Implementatiefasen voltooid volgens het UNFCCC proces. Drie belangrijkste manieren zijn:

- Surinaamse leiders, stakeholders en rechthebbenden begrijpen het REDD+ potentieel voor ontwikkeling, zijn betrokken in het consultatieproces en beschikken over de menselijke capaciteiten om REDD+ te implementeren;
- REDD+ strategie en business model voor Suriname zijn geïmplementeerd met actieve ondersteuning van belangrijke nationale stakeholders en rechthebbenden; en
- Een uitgebreid implementatieraamwerk is ontworpen en gerelateerde instrumenten zijn ontwikkeld.

Deze manieren maken classificering mogelijk van de outputs en activiteiten in drie **pilaren**, n.l.:

1. Menselijke capaciteiten, consultatie en stakeholder engagement;
2. REDD+ Strategie en Business Model, en
3. Ontwikkeling van Decision Support Tools. Verwijzingen naar de pilaren komen in het geheel document voor.

Output 1: Surinaamse leiders, stakeholders en rechthebbenden begrijpen het REDD+ potentieel voor ontwikkeling, zijn betrokken in het consultatieproces en beschikken over de menselijke capaciteiten om REDD+ te implementeren.

Sub-output 1a. Menselijke en technische capaciteiten worden ontwikkeld, informatie wordt gedeeld en dialoog en participatie zijn effectief met belangrijke groepen stakeholders en rechthebbenden.

Deze sub-output bestaat uit het finaliseren en opzetten van menselijke en technische capaciteiten en voorgestelde institutionele regelingen, outreach, voortzetting van de betrokkenheid met stakeholders/rechthebbenden en versterking van de instellingen verantwoordelijk voor uitvoering van het REDD+ Ready proces dat in juni 2020 bij de FCPF moet worden ingediend.

De volgende activiteiten zullen uitgevoerd worden onder principes van de effectiviteit en efficiëntie van menselijke en financiële hulpbronnen, en wel als volgt:

- Verdere implementatie van de Stakeholder Engagement Strategie
- Training van belangrijke REDD+ instituten (bijv. NIMOS, PMU, SBB, DC, MGC, PB, RAC)
- Toepassing van trainingsprogramma's op nationaal niveau
- Ontwikkelen en uitvoeren van een actieplan voor engagement van de private sector
- Versterking van overheids- en institutionele capaciteiten
- Instelling van de REDD+ Stuurgroep (RSC)

Er is ingespeeld op twee specifieke uitdagingen die weerspiegeld worden in de extra activiteiten als onderdeel van dezelfde sub-output.

1. Het principe van zelfbeschikking van vertegenwoordigers door groepen stakeholders en rechthebbenden.
2. De noodzaak om te garanderen dat de kwaliteit van projectbeheer en coördinatie tijdig te verbeteren met principes van effectiviteit en efficiëntie, om te voldoen aan toekomstige en zeer complexe uitdagingen, besluiten, en rechthebbenden en stakeholder engagement.

Deze sub-output bestaat ook uit verschillende activiteiten gerelateerd aan training en implementatie van de overkoepelende bewustwording, engagement, consultatie en participatie strategie en plan door het totaal REDD+ readiness afrondingsproces. Zie a.u.b. de paragraaf hieronder over *Stakeholder Engagement* voor meer gedetailleerde informatie over activiteiten die onder deze sub-output zullen plaatsvinden.

Sub-output 1b: Inheemse en Tribale Gemeenschappen worden specifiek ondersteund en betrokken en zijn gereed voor implementatie van REDD+

Internationaal wordt het REDD+ mechanisme op een manier ontwikkeld die de rechten van Inheemse en Tribale gemeenschappen (ITP's) beschermt. Suriname heeft zich volledig gecommitteerd aan het respecteren van deze bepaling en de readiness fase afronding onderschrijft deze belofte. Echter vereist de nationale context specifieke aandacht voor de situatie van Inheemse en Tribale gemeenschappen.

Met de opnieuw bevestigde politieke ondersteuning zijn de Inheemse en Tribale gemeenschappen uitgenodigd om integraal deel te nemen waarbij ze uiteindelijk betrokken zijn in nagenoeg elke activiteit van alle outputs van het REDD+ readiness proces in Suriname. Vervolgens beperkt sub-output 1b de activiteiten van de Inheemse en Tribale gemeenschappen in de readiness fase niet maar biedt juist specifieke middelen om hun samenwerkende REDD+ readiness te garanderen en vergemakkelijkt hun participatie in andere readiness activiteiten zoals vastgesteld uit de

activiteiten naar de outputs. Alle activiteiten onder output 1b zullen ontwikkeld en geïmplementeerd worden door de Inheemse en Tribal gemeenschappen zelf, in overeenstemming met de UNDP HACT en het UNDP standaard benaderingsproces, alsook de coördinatieregels en procedures van het REDD+ readiness proces. Zie a.u.b. de paragraaf hieronder over *Stakeholder Engagement* voor meer gedetailleerde informatie over activiteiten die onder deze sub-output zullen plaatsvinden.

Sub-output 1c: Het programma wordt adequaat gemonitord en geëvalueerd

Sub-output 1c consolideert verschillende inputs (R-PP component 6, UNDP regels en PRODOC hoofdstuk VI, FCPF M&E richtlijnen) en formuleert ze op een manier die volledige consistentie garandeert met het algemeen beheer van het project.

PMU zal een gekwalificeerde deskundige in M&E inhuren om de discussies te coördineren, gericht op het leveren van voortdurende monitoring en evaluatie met gebruik van het bestaand IT projectbeheer tool, op basis van de gedetailleerde PRODOC resultaten en middelen log frame, jaarlijks werkplan en kwaliteitsbeheer raamwerken, ontwikkeling van belangrijke prestatie-indicatoren, doelen, outputs, middelen voor verificatie, activiteiten en acties. Deze activiteit zal de manieren en het tijdsbestek beschrijven om verscheidene kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren te creëren over effectiviteit en efficiëntie, zoals uiteengezet in de log frame en het IT PM tool, om de kwaliteit van de geleverde producten te evalueren, waarderingen over het proces en specifieke activiteiten of outputs te verzamelen, en om de stakeholders en rechthebbenden te classificeren, moeten de percepties of capaciteiten verduidelijkt en gestandaardiseerd worden als onderdeel van een methodologie en plan die transparantie en consistentie zullen garanderen door middel van het volgende:

- De activiteit bestaat uit het leveren van interne en externe M&E producten
- Derhalve zullen enkele M&E producten geleverd worden door externe entiteiten, onder toezicht van de Project Board, UNDP en RSC, en wel specifiek:
 - ✓ Jaarlijkse voortgangsreview, door M&E medewerkers
 - ✓ Eindevaluatie, door internationale/nationale consultants
 - ✓ Jaarlijkse NIM controle door externe accountants
 - ✓ Tenslotte, speciale nadruk zal gelegd worden op verspreiding van informatie, feedback, monitoring van de tijdige uitvoering van activiteiten, en facilitering van dialoog over resultaten

Sub-output 1d: Institutionele en Wettelijke Bepalingen worden vastgesteld voor een volledige en effectieve REDD+ implementatie

Wetshervormingen zijn één van de grootste uitdagingen geweest voor REDD+. De enige concrete mijlpalen van voorgaande PRODOC beïnvloeden zowel de uitvoerende branch door middel van de conditionele presidentiële belofte voor behoud van 93% bosbedekking onder zijn mandaat en de opname van belangrijke principes over REDD+ in het Nationaal Ontwikkelingsplan en de Intended Nationally Determined Contribution onder de Parijs Overeenkomst. Als gevolg hiervan, indien REDD+ door beleidsmakers nog steeds gezien wordt als een mechanisme voor duurzame ontwikkeling in Suriname, zal deze output de weg moeten vrijmaken om over te gaan van uitvoerende regelingen naar een Nationale Wet door de Nationale Assemblée. Echter is PMU zich bewust van de uitdagingen om dit proces op kort termijn te doen plaatsvinden in het Parlement, en in tegenstelling hiertoe zou het opmaken, informeren en indienen van een dergelijk belangrijk stuk wetgeving institutionele en wetshervormingen op gang brengen onder de implementatiefase, nadat wetgevers de voordelen van ground-truth projecten hebben aangetoond, terwijl ontbossing en bosdegradatie van hun onderdelen verminderd worden.

REDD+ kan nog steeds geïmplementeerd worden in Suriname, zoals in de meeste andere landen, zonder belangrijke wetshervormingen. In voorgaande PRODOC activiteiten zijn de juridische aspecten van door REDD+ veroorzaakte transformatie geëvalueerd, met name de evaluatie van grondbezit rechten en natuurlijke hulpbronnen, corruptierisico evaluatie en wettelijke, beleids- en institutionele gap analyse. In verschillende andere activiteiten worden enkele updates en een consolidatie van de wettelijke implicaties van REDD+ geboden, en zijn enkele specifieke inputs eveneens toegevoegd voor de Overheid van Suriname ter overweging. Bijvoorbeeld, implementatie van een FPIC protocol en andere SESA-gerelateerde safeguards, opgenomen in een SIS, kunnen ook juridische actie vereisen buiten de intellectuele eigendomsrechten over databewakers.

Deze output is gericht op ondersteuning van het juridisch proces geassocieerd aan REDD+ readiness op een gecoördineerde manier, middels verschillende activiteiten:

- Creëren van politieke bewustwording en ondersteuning voor REDD+ implementatie
- Ontwikkelen van capaciteiten en dialoog met de rechterlijke instanties
- Verifiëren en voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor een effectieve REDD+ implementatie, in het bijzonder met betrekking tot BSM en RBP
- Medeondersteuning van Grondenrechten Initiatieven
- Wetshervormingen zijn opgemaakt en ingediend

De eerste twee activiteiten bestaan uit het ontwikkelen van dialoog en de specifieke capaciteiten van de rechterlijke instanties van Suriname, voornamelijk van de Parlementariërs en relevante deskundigen binnen overheidskantoren of onder juridische adviseurs en advocaten. De derde activiteit is gericht op consolidatie van de wettelijke implicaties en voorwaarden voor een effectieve REDD+ implementatie. Het werkt als een soort opstelling van BSM en RBP, verzameling van alle relevante informatie en implicaties van overeenkomstige landgebruiksplanning op districts- en bosgemeenschapsniveau, en bevorderen van voortdurende dialoog onder wetgevers. Medeondersteuning van Grondenrechten Initiatieven zal specifiek gericht worden om Suriname in overeenstemming te brengen met internationale wetten en toekomstige kopers van Koolstof.

Uiteindelijk zullen verschillende juridische vraagstukken aan de orde komen tijdens de REDD+ readiness afronding. In het algemeen zullen de problemen verschillen op basis van hun mate van complexiteit en gerelateerde haalbaarheid van opstelling en lobbying van effectieve hervormingen, en op basis van hun mate van belang, relevantie en mogelijkheid voor REDD+ implementatie. De dialoog en continue waarneming van juridische aspecten van REDD+ readiness zullen leiden tot het classificeren van vraagstukken langs de volgende haalbaarheids- en mogelijkheidslijnen:

Activiteiten 1d3 en 1d4 zullen werken aan het doorvoeren van hoge mogelijkheid/hoge haalbaarheid hervormingen, in principe de "win-win" hervormingen met weinig tegenwerking en technische complexiteit op zowel nationaal en subnationaal niveau. Het is ook een manier om "laaghangend fruit" te pakken en beleidsdialoog met internationale partners te voeden met concrete besluiten van de Overheid en Parlementariërs van Suriname, ten gunste van REDD+. Als gevolg focust activiteit 1d5 op complexere hervormingen zoals ITP's landgebruik planning en grondenrechtenhervormingen bijvoorbeeld, die misschien niet volledig zijn ingevoerd tegen de tijd van de implementatie van REDD+, maar die ideaal gezien voordeel kunnen halen uit het REDD+ proces, om politieke momentum en ondersteuning te verkrijgen.

Naast de strategische, politieke, technische en juridische aspecten van REDD+ readiness, is het nuttig om de specifieke behoeften gerelateerd aan institutionele en financiële regelingen voor REDD+ implementatie, te benadrukken. Onder deze output zal speciale aandacht besteedt worden aan het upgraden van intermediare feedback en het grievance redress mechanisme in een uitgebreid en duurzaam mechanisme, aangepast aan de implementatiefase.

Met betrekking tot de financiële architectuur en mechanisme, zal NIMOS ook een informele werkgroep instellen bestaande uit 5 tot 8 technische vertegenwoordigers uit belangrijke partners en instituten. De werkgroep zal bestaande en relevante mechanismen in Suriname en in het buitenland doornemen, en een gesynthetiseerd optiedocument opstellen vóór het eind van 2019. Dit zal gevolgd worden door nationale consultaties en een internationale review. Een technische workshop zal alle nationale en internationale deskundigen bijeen brengen om ervaringen te delen, capaciteiten te ontwikkelen en gemeenschappelijke gronden te highlighten om de architectuur en mechanismen op te stellen. Formulering en eventuele implementatie zullen volgen.

Tenslotte zullen activiteiten 1d1, 1d2, 1d3, en 1d5 gefocust zijn op het voorstellen van institutionele regelingen uit de readiness tot de implementatie fase na 2020. Begin 2019 zal NIMOS-PMU verschillende relevante documenten samenvoegen, evaluaties en raamwerken verzamelen in geleerde lessen uit de voorgaande PRODOC. Doelgerichte workshops zullen het mogelijk maken om bevindingen te delen en opvattingen en reacties van stakeholders en rechthebbenden, te verzamelen. Een eindevaluatie en geleerde lessen rapport zal de weg vrijmaken voor grotere consultaties en beter gefocust technisch werk om de doelgerichte REDD+ implementatie institutionele regelingen op te stellen, met een laatste ronde van consultaties.

Pilaar II – REDD+ Strategie en Business Model

Output 2: REDD+ strategie en business model is geïmplementeerd met actieve ondersteuning van belangrijke nationale stakeholders en rechthebbenden in Suriname.

Sub-output 2a: Onderzoeken om economische medevoordelen/mogelijkheden aan te moedigen, zijn uitgevoerd.

Suriname blinkt uit als één van de landen in de wereld met de hoogste bosbedekking en laagste ontbossingspercentages. Haar bossen maken deel uit van het Guyana Schild tropisch bos ecosysteem, één van de grootste aangrenzende en relatief intacte bosrijke ecoregio's in de wereld. Deze bossen leveren belangrijke goederen en diensten op lokaal en wereldniveau, waaronder inkomsten en voedselzekerheid voor bosgemeenschappen en klimaatmitigatie en behoud van biodiversiteit voor de totale samenleving. Momenteel is het ontbossingspercentage echter toegenomen met een factor van vijf, in de afgelopen 15 jaar, van ruwweg 0.02% in 2000-2009 tot 0.1% in 2014-2015⁵. De activiteiten in deze output houden rekening met de HFLD status van Suriname en manieren om dit in stand te houden, en houden tegelijkertijd ook rekening met de opkomende en zich ontwikkelende trend van directe oorzaken van ontbossing door het totaal landschap. Deze zijn geïdentificeerd als mijnbouw, wegeninfrastructuur en stadsontwikkeling⁶. Eén van de voornaamste onderliggende oorzaken is het gebrek aan een geïntegreerde landgebruiksplanning die effectief reageert op de ontwikkelingsprioriteiten van de relevante sectoren, terwijl gestreefd wordt naar het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelen.

De concept REDD+ Strategie heeft vier strategische lijnen, deze bestaan uit: Behoud van de status van een land met een hoge bosbedekking en een lage ontbossingsgraad en compensatie ontvangen voor investering in economische diversificatie; bosbeheer; landgebruiksplanning en bosbehoud en herbebossing, alsmede onderzoek en educatie om duurzame ontwikkeling te ondersteunen.

Een onderzoek⁷ uitgevoerd in juni 2016, gefinancierd door FCPF, genaamd "Promoting Industry Foresight", bood informatie met betrekking tot de economische medevoordelen en mogelijkheden

⁵ DDFDB Study p. 9

⁶ DDFDB Study p. 10

⁷ Promoting Industry Foresight: Towards an industrialization and innovation strategy

voor de bevordering van industrieplanning die oproept tot een strategische analyse en planning voor een voorsprong en aangaf waar nadere analyse nodig was. Het rapport werd opgesteld voor het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme van Suriname (Min HI&T) dat binnen haar mandaat de ontwikkeling heeft van handel, industrialisatie, ondernemerschap, intellectueel eigendom en concurrentie voor economische groei. Verder speelt het ministerie ook een gezamenlijke rol met NIMOS en het Kabinet van de President, in verbetering van de investering voor het klimaat, groei van de private sector en beleid over monitoring en vergroting van de toegang tot markten in strategische sectoren. Min HI&T doet dit in samenwerking met andere publieke instellingen en private sector stakeholders binnen een nationale, regionale (CARICOM) en internationale omgeving.

In dit verband zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) 8, 9 en 12, geïdentificeerd als de voornaamste doelen binnen het VN systeem waarin Min HI&T aanmerkelijk kan bijdragen.

- Doel 8: Bevorderen van een aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor een ieder.
- Doel 9: Ontwikkelen van een weerbare infrastructuur, bevorderen van een inclusieve en duurzame industrialisatie en bevorderen van innovatie.
- Doel 12: Garanderen van duurzame consumptie- en productiepatronen.

Op basis van dit mandaat heeft het ministerie, in partnerschap met de VN organisaties, UNIDO, en door de UNDP gefinancierd via het REDD+ programma, een 3-daagse workshop ondersteund, teneinde belangrijke inputs te leveren voor de ontwikkeling van een industrialisatiebeleid voor Suriname. De belangrijkheid van deze medevoordelen planning is zelfs groter geworden onder de huidige daling vanwege de afhankelijkheid van de Surinaamse economie van olie en goud. Inkomsten uit deze grondstoffen heeft een hoge onbestendigheid aangetoond met ongeveer 50% vanwege de afgenomen vraag en lagere prijzen op de wereldmarkt. Hiernaast is Suriname altijd een importeur geweest van goederen en diensten, en alhoewel het potentieel er is, zijn zowel productie als export beperkt.

De workshop was een hoog-niveau multi-stakeholder workshop, met participanten uit de publieke sector, hoger kader en de private sector, waaronder CSO's. Het doel was om stakeholders in staat te stellen strategische gebieden te beoordelen en overeenkomsten daaromtrent te bereiken, voor de ontwikkeling van productie en industrialisatie door belangrijke opkomende en toekomstige industrieën te identificeren, alsook prioritering van sectoren. Tijdens de workshop werden korte presentaties gehouden door verschillende nationale deskundigen, waaronder deskundigen in groene groei en REDD+, om de opvattingen vast te stellen over de rol die biodiversiteit kan spelen in dit industrialisatiebeleid, aangezien Suriname en regenwoudbedekking heeft van 93%.

Dit rapport integreert en vat de resultaten samen die verkregen zijn uit een planningsworkshop en een stakeholder enquête gericht op het leveren van belangrijke inputs voor de ontwikkeling van een industrialisatie- en innovatiebeleid voor Suriname. Middels een systematische en gestructureerde methodologie, gebaseerd op visies en mogelijke scenario's ontwikkeld door beleidsmakers, bedrijfsleiders, academici en vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld, weergeeft het rapport de opkomende en toekomstige industriële mogelijkheden. Discussies en een daaropvolgende analyse voor beoordeling en prioritering bestonden onder andere uit het onderzoek van de huidige demografische trends, een mogelijkheden en dreigingsanalyse, duurzame concurrentievoordelen van Suriname, werkgelegenheidsaspecten, decentralisatie vraagstukken, wereldwijde vraag en marktonvolkomenheden. Over het algemeen heeft het proces geholpen om het volgende te identificeren:

- industriële prioriteitsgebieden over agrolevensmiddelen,
- groene groei,
- hernieuwbare energie,
- mijnbouw,

- informatie-technologie,
- industriële landschapsaanbevelingen voor een beter beheer,
- sterkere industriële concurrentie, ondersteunende infrastructuur;

Onder de bovengenoemden zijn de vijf belangrijkste gebieden, in termen van economisch en sociaal effect/voordeel:

- Agrolevensmiddelensector: Rijstproductie; Aquacultuur
- Groene groei sector: Niet-hout bosbijproducten; Natuurtoerisme
- Energiesector: Zonne-energieindustrie; Petrochemische industrie
- Mijnbouwsector: Groen goud mijnbouw; Metakaolin fabricering
- Informatie-technologie sector: IT offshoring; Geo-ICT

In deze output wordt verwacht dat de geleerde lessen uit eerdere onderzoeken verzameld zullen worden en een innovatieve planning geleverd zal worden om zich te richten op bosgebaseerde gemeenschappen en hun socio-economische medevoordelen. Laatstgenoemde moet geconcentreerd worden op innovatieve en bewezen “ground-truth” activiteiten om ontbossing en bosdegradatie te stoppen. Derhalve moet de volgende onderzoeksactiviteit over de analyse van innovatieve economische mogelijkheden gericht zijn op de zeven belangrijkste gebieden en op het concurrentievoordeel van Suriname op de wereldmarkt, en wel als volgt:

- Agrosector voor de nationale voedselvraag
- Toegevoegde waarde voor NTFP
- Natuurtoerisme
- Bird-watching
- SFM
- Habitat banking
- Hernieuwbare energie

Sub-output 2b: Een Resultgerichte Betaling (RBP) systeem voor REDD+ is ontwikkeld

Resultgerichte betalingen kunnen krachtige incentives produceren voor het stimuleren van de vermindering van broeikasgasemissies. De UNFCCC heeft het proces uitgezet voor ontwikkelingslanden om de resultaten van hun REDD+ activiteiten erkend te krijgen voor resultaatgerichte betalingen (RBP) wanneer ze REDD+ Ready zijn. Voor een effectieve resultaatgerichte financiering, moet voldaan worden aan verschillende voorwaarden. Deze bestaan onder andere uit de volgende:

- Een duidelijke overeenkomst over de definitie van de resultaten en wat potentiële betalingen teweegbrengt;
- Een goed ontwikkeld metings-, rapportage en verificatiesysteem dat een redelijk vertrouwen kan geven dat de resultaten bereikt zijn;
- Beheersregelingen die toezien op de implementatie van de acties, alsook naleving van de geschikte safeguards.

Deze voorwaarden vereisen dat:

1. Landen die betalingen ontvangen beschikken over de juiste capaciteit en systemen; en
2. Er sprake is van een wetgevingsraamwerk dat de effectiviteit van resultaatgerichte betalingen bevordert.

Middels haar REDD+ readiness fase maakt Suriname zich gereed voor de fase van REDD+ implementatie door te garanderen dat het land beschikt over de juiste structuren en capaciteiten door alle verschillende overheidsniveaus heen, en dat dit systeem duidelijk is voor alle stakeholders en rechthebbenden.

De volgende activiteiten zijn opgenomen onder deze sub-output:

- Ondersteuning van overeenstemming van enkele districtplanning (sectoraal/locatie) met bosgebaseerde gemeenschapsontwikkelingsplannen
- Ontwikkelen en implementeren van “ground-truth” activiteiten over duurzame economische ontwikkelingsmogelijkheden voor nationale rechthebbenden en stakeholders
- Ontwikkelen/testen van een Benefit Sharing Mechanism (BSM) voor REDD+
- Instelling van een Carbon Intelligence Unit

Ondersteunen van overeenstemming van enkele districtsplanning (sectoraal/locatie) met bosgebaseerde gemeenschapsontwikkelingsplannen. Als onderdeel van de gedecentraliseerde overheidsstructuren in Suriname, vindt ontwikkelingsplanning in zekere mate plaats door overheidsfunctionarissen op districts niveau, per locatie en/of sector. Hiernaast formuleren bosgebaseerde gemeenschappen vaak hun eigen ontwikkelingsplannen, als onderdeel van hun bestuursstructuren of samen met NGO's of CBO's. Deze activiteit is gericht op overeenstemming van de lokale plannen met de districtsplannen waar deze aanwezig zijn. Het zal nagaan waar gemeenschappen nog geen eigen ontwikkelingsplannen hebben en zal ondersteuning bieden om het mogelijk te maken dat de gemeenschapsbehoeften op lokaal niveau geïdentificeerd worden, alsook welke richting de gemeenschappen zelf willen dat hun toekomstige ontwikkeling naar toe gaat. Als deze plannen beter in overeenstemming met elkaar gebracht worden zal het gemakkelijker zijn om doelgerichte ondersteuning te bieden en informatie te geven die vereist is voor een voordelenverdelingsmechanisme dat voldoet aan de behoeften en wensen van de gemeenschappen.

Ontwikkelen en implementeren van “ground-truth” activiteiten over duurzame economische ontwikkelingsmogelijkheden voor nationale rechthebbenden en stakeholders. Teneinde de potentiële resultaten van REDD+ tastbaarder te maken en om concreter aan te tonen wat REDD+ kan betekenen voor ITP gemeenschappen, de private sector en andere rechthebbenden en stakeholders, is het besluit genomen om “ground-truth” projecten over duurzame economische ontwikkelingsmogelijkheden op te nemen in dit Project Document. Dit is belangrijk omdat de REDD+ readiness fase reeds vele jaren gaande is in Suriname, en om zich voor te bereiden voor de REDD+ implementatie, moeten gemeenschappen en anderen het gevoel hebben dat daadwerkelijke positieve verandering haalbaar is. Partners moeten zich gereed maken en professioneler worden in de uitvoering van “ground-truth” activiteiten wat cruciaal zal zijn in de implementatiefase wanneer het eenmaal tijd is om gefinancierde en resultaatgerichte REDD+ projecten te implementeren. Relevante capaciteiten en tastbare resultaten zullen gecreëerd worden door middel van educatie door enkele (2 tot 3) integrale lokale projecten uit te voeren in 2019-2020. De selectiecriteria voor zulke projecten zal gedefinieerd worden. Deze “ground-truth” activiteiten moeten ook gelinkt worden aan andere lopende projecten en programma's om synergieën te creëren, alsook meer nationaal en lokaal niveau goodwill voor REDD+. Dit zal helpen om de institutionalisering van REDD+ te verbreden als een lange termijn proces/programma, ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling in Suriname.

Twee tot drie ‘ground-truth’ activiteiten zouden onder andere kunnen bestaan uit de volgende type activiteiten, gerelateerd aan planning, consultatie, bewustmaking, training en informatieverspreiding:

- Gemeenschapsbosbeheer;
- Studies en onderzoeken over waardeketenverbetering, gerelateerd aan (NTFP, gemeenschapsnatuurtoerisme en milieu-effecten);
- Participatieve 3D mapping van gemeenschapsgebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- Identificeren van de sociaal-economische behoeften en voordelen van lage koolstof en de cultureel geschikte weg om de duurzame ontwikkelingsdoelen te realiseren;

- Zelfbepaalde ondersteuning/versterking van Inheemse en Tribale gemeenschapsbestuur;
- Begeleiding en implementatie over de Vrijwillige, Voorafgaande en Geïnformeerde Toestemming;
- Bewustwording met betrekking tot REDD+ in het algemeen binnen de Surinaamse context.

Ontwikkelen/testen van een Benefit Sharing Mechanism (BSM) voor REDD+. REDD+ implementatie is bedoeld om monetaire en niet-monetaire voordelen te brengen naar Suriname. Deze voordelen zullen gedeeld moeten worden onder alle rechthebbenden en stakeholders op een effectieve, efficiënte, transparante en gelijkwaardige manier, en op een wijze die de nationale en internationale vereisten volledig reflecteert. In 2019-2020, zal er een REDD+ Benefit Sharing Mechanism (BSM) ontwikkeld worden ten voordele van de armen en dat binnen de nationale context van Suriname past. Het BSM moet gebaseerd zijn op en geïntegreerd zijn in bestaande systemen en andere systemen die momenteel in ontwikkeling zijn, om milieu-klimaat-armoede stroomlijning te bevorderen in beleidsmaatregelen en plannen.

Onder andere bestaat de behoefte voor:

1. Identificeren van de koolstof en niet-koolstofvoordelen die lokale gemeenschappen verkrijgen uit de bossen in Suriname en nagaan hoe niet-financiële/niet-monetaire incentives kunnen bijdragen aan een eerlijke en gelijkwaardige voordelenverdeling in de REDD+ implementatie.
2. Inventariseren van programma's, initiatieven en ervaringen die incentives (kunnen) leveren gerelateerd aan REDD+ in Suriname en nagaan hoe ze versterkt en ondersteund kunnen worden door middel van een voordelenverdeling oopgunt.
3. Uitvoeren van een analyse van bestaande en opkomende voordelenverdelingsmechanismen in lopende REDD+ gerelateerde programma's elders, en hoe dit de ontwikkeling van een Benefit Sharing Mechanisme voor Suriname kan informeren.
4. Opties verschaffen voor een REDD+ Benefit Sharing Mechanism in Suriname, uitvoeren van consultaties met stakeholders en de opties verbeteren op basis van feedback van relevante actoren.
5. Het voorgesteld ontwerp kan ook getoetst worden onder deze activiteit en op basis van de resultaten van deze toetsing kan het ontwerp aangepast worden om beter te werken in de specifieke context van Suriname.

Instellen van een Carbon Intelligence Unit. Om de nationale capaciteit in klimaatfinanciering te versterken zal een Carbon Intelligence Unit ingesteld worden onder leiderschap van NIMOS, die verantwoordelijk zal zijn om voldoende focus te garanderen op een internationale boskoolstof marktanalyse, gekoppeld aan het garanderen van verdere nationale en internationale ondersteuning en financiering. Deze unit kan de inspanningen ondersteunen die moeten leiden naar een Resultaatgerichte Betalingssysteem, instelling van een Nationale REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmarked Account (SNEA) (zie sub-output 2d), enz. Deze unit kan een brug bouwen tussen de REDD+ readiness fase en de volgende fase van REDD+ in Suriname, door ervoor te zorgen dat middelen beschikbaar zijn om door te gaan en dat de overheid wijze besluiten kan nemen gelinkt aan hun bosgerelateerde koolstofcredits en financiële partnerschappen. De unit zal marktinzichten verschaffen door gebruik te maken van wetenschappelijke data, statistieken, indicatoren, scorekaarten, data mining, enz. Op basis hiervan zullen ze informatie genereren over de waarschijnlijkheid van aanvulling bij de Carbon Fund en GCF, klimaatfinancieringen en geïnformeerde besluiten over koolstofmarkten. De unit zal ook zorgen voor capaciteitsversterking op het gebied van Emissions Reductions Purchase Agreement (ERPA) tussenhandel.

Sub-output 2c: Internationale ondersteuning is verkregen om de REDD+ strategie implementatie te assisteren en te financieren.

Nationale politieke ondersteuning en internationale ondersteuning voor REDD+ in Suriname zijn nauw aan elkaar verbonden, en werken daadwerkelijk als een geleidelijk en terugkerend proces. Ze moeten gezamenlijk overwogen en ontwikkeld worden, ondersteund door een effectieve samenwerking tussen NIMOS als een technische deskundige, en IMAC als de politieke ondersteuning.

Er zijn drie belangrijke activiteiten om internationale ondersteuning te verkrijgen na 2020. Het Kabinet van de President, IMAC en NIMOS zullen samenwerken als één team gedurende de activiteiten onder deze output, waarbij het Kabinet van de President formeel de leiding zal hebben over de diplomatieke en politieke acties, en NIMOS over de meer technische.

- De eerste activiteit zal zijn om een internationale HFLD klimaatverandering financieringsmobilisatie conferentie in Suriname te leiden en te ondersteunen, die gericht zal zijn op aanpak van het vraagstuk van intacte bosgebieden met lage ontbossingspercentages in het verleden die momenteel geen klimaatfinanciering ontvangen. Het doel is om te komen tot een mix van technische en politieke acties met als doel een internationale coalitie te ontwikkelen die REDD+ in staat zal stellen te werken voor HFLD landen. Een mogelijke uitkomst is een HFLD gezamenlijke werkgroep om de basis voor HFLD landen en gebieden die een gemeenschappelijke reden en doel hebben in het mobiliseren van klimaatmiddelen, verder te bespreken. Het zal helpen om belangrijke acties te identificeren die HFLD landen kunnen uitvoeren en zal de gaps aangeven voor klimaatfinanciering voor HFLD (zoals onderhandelen voor een hogere prijs voor boskoolstof). Suriname wil het voortouw nemen om leiding te geven aan de inspanningen om intrinsieke natuurlijke hulpbronnen en de medevoordelen, te benadrukken, zoals biodiversiteit, ethnodiversiteit en ecosysteemdiensten.
- Verkrijgen van financiële en technische ondersteuning van internationale partners voor REDD+ implementatie: Suriname zal als gastland optreden van eerste Climate Investment Forum om haar REDD+ programma te presenteren aan de bedrijfswereld. Bij deze activiteit zullen bedrijfsleiders, nationaal en internationaal, uitgenodigd worden, zoals deze geregistreerd zijn in de Dow Jones Sustainability Index (DJSI), Principles of Responsible Investment (PRI) en UN Global Compact.
- Nationale validatie van de REDD+ Strategie van Suriname: Suriname zal alle elementen hebben om de NRS te valideren onder rechthebbenden en stakeholders, waaronder financiële transparantie, om haar nationale REDD+ strategie te vertalen in een vijf jaar REDD+ investeringsplan. Dit vijf jaar plan zal gericht, praktisch en volledig gekwantificeerd zijn.

Output 2d: Een Nationale REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmark Account (SNEA) is ingesteld en gevalideerd door stakeholders en rechthebbenden.

Uitvoeren van een NRFTF of SNEA analyse: Deze activiteit moet een benchmarkanalyse ontwikkelen om de concurrentievoordelen te vergelijken tussen het kiezen van een NRFTF of SNEA, waarbij financiële duurzaamheid het fundamenteel uitgangspunt is, voor uitvoering door een onafhankelijk financieel bedrijf.

Ontwikkelen van een NRFTF of SNEA Raamwerk: Zodra een NRFTF of SNEA geselecteerd is op basis van een benchmarkanalyse, moet een raamwerk met een reeks van regels over uitbetalings- en inkoopbeleid safeguards gedefinieerd worden om dit fonds officieel vast te stellen. Het financieel fonds moet gevalideerd worden onder rechthebbenden en stakeholders om een bredere participatie en acceptatie te garanderen van een kosteneffectieve rekening die hogere opbrengsten, lage transactiekosten, onafhankelijke controles en nul-tolerantie tegen corruptie, produceert.

Nationale REDD+ Financiële regelingen zijn getroffen, waaronder de instelling van een Nationale REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmarked Account (SNEA). Op basis van bovengenoemde bevindingen van activiteiten zal dit moeten zorgdragen voor een financiële oplossing.

Pilaar III – Ontwikkeling van Decision Support Tools

Output 3: Een uitgebreide reeks van tools zijn ontwikkeld om REDD+ te ondersteunen

Sub-output 3a: Ontwikkelen van een Carbon Asset Transactions Registry (CATR) of Nationale REDD+ Register, waaronder serialisatie, uitgifte, volgen en verwijderen van emissievermindering, en medevoordelen van intrinsieke voordelen.

CATR is het punt van binnenkomst wanneer koolstofunits betaald worden door koolstofkopers (d.w.z. uitgiften en verwijderingen). Dit gesimaliseerd systeem zal gebruik maken van de NRL/FREL baseline data om de officiële checks en balances van de emissieverminderingen (ER) uit te voeren door middel van een blockchain ledger, om koolstofunits uit te geven en te verwijderen. Dit systeem, indien volledig interoperabel, zal subsystemen activeren zoals MRV, SIS, PBR-SBM, Carbon Intel. Het is uitermate belangrijk dat transparantie en institutionele en internationale interoperabiliteit met andere koolstofregistreerders van dit systeem, bereikt worden, wat de basis zal vormen voor het volgen van de ER's buiten de boskoolstofunits. De volgende activiteiten kunnen de specificaties aanpakken om een dergelijk belangrijk systeem te ontwikkelen:

- Opmaak van specificaties en ontwerp
- Ontwikkelen van software
- Garanderen van institutionele interactie

Sub-output 3b: Een National Safeguard Information System (SIS) en een Summary of Information (SOI) is ontworpen en ontwikkeld

Een nationale REDD+ safeguard informatiesysteem (SIS), moet informatie verschaffen over hoe alle UNFCCC safeguards, zoals vastgesteld in de Cancun Overeenkomsten, aangepakt en nageleefd worden. Een SIS moet landelijk gestuurd worden, op nationaal niveau geïmplementeerd worden en bouwen op bestaande systemen, waar mogelijk. De verschaffing van samengevat informatie over hoe safeguards aangepakt en nageleefd worden, moet periodiek plaatsvinden in Nationale Communicaties aan de UNFCCC, en vrijwillig kunnen REDD+ landen ook ervoor kiezen om de URL link in te dienen bij de UNFCCC REDD+ Info Hub.

Evaluatie van bestaande informatiebronnen en systemen voor het verschaffen van informatie die relevant is voor de UNFCCC safeguards, is de eerste activiteit van deze sub-output. Deze activiteit houdt de uitvoering in van een nationale analyse van bestaande informatiebronnen en datareeksen die relevant zijn voor de safeguards. Belangrijke aspecten die onderzocht moeten worden als onderdeel van deze specificatie-analyse bestaan uit de overkoepelende DST cloud architectuur. Dit moet gerelateerd zijn aan elk van de sociale en milieu safeguards, bestaande sociale en milieu- indicatoren, en geassocieerde, hulp-, en EIA databronnen door NIMOS, alsook het garanderen van interoperabiliteit onder overige bestaande systemen, terwijl geo-ruimtelijke analytische data verschaft wordt over rapportages voor effectenanalyses en project screenings, zoals die welke gebruikt worden onder andere internationale verdragen. De SIS ontwikkeling moet eveneens kijken naar de kwaliteit (QA/QC) van deze databronnen en interactieve systemen. Op basis van de resultaten van deze activiteit kan een analyse gemaakt worden met betrekking tot welke types nieuwe informatie databronnen en diensten internationaal geïntegreerd en ontwikkeld moeten worden.

Plannen van een participatief proces voor indicatorontwikkeling via Web metriekstatistieken. Webmetriekindicatoren moeten gecreëerd worden aan de achterzijde, om de gebruikersvraag voor data en de geostatistieken van SIS aan te geven. Ook moet dit systeem bestaan uit nationale safeguards-relevante beleidsmaatregelen en wetgeving, en moet daarom beoordeeld worden of de UNFCCC REDD+ safeguards aangepakt en nageleefd worden. Het kan zijn dat relevante indicatoren reeds bestaan, maar als dit niet zo is, moeten nieuwe indicatoren ontwikkeld worden en dit moet uitgevoerd worden door middel van een participatieve benadering met de SIS Gebruikerswerkgroep.

Analyse en selectie van data en metadata standaarden en benaderingen om safeguards-gerelateerde informatie te verzamelen. Metadata/data input in SIS zal bestaan uit het definiëren van protocollen en standaarden voor het verzamelen, verwerken, delen van de data, en de gevisualiseerde methodologieën die gebruikt zullen worden, zoals huishoudenquêtes, wie de data zal verzamelen en met welke frequentie en op welke schaal deze informatie verzameld, uitgewisseld, ge-upgrade en bijgewerkt zal worden.

Ontwerpen van een meerlagige, schaalbare, gemakkelijk te gebruiken, beveiligde, betrouwbare en interoperabele SIS om hoogkwaliteit safeguard informatie te beheren en in te vullen. Benaderingen voor de verschaffing van informatie moeten de protocollen en standaarden van informatie en interactieve systemen definiëren, via welke de informatie gedeeld zal worden op zowel internationaal als nationaal niveau. Samengevatte informatie zal verschaft moeten worden aan de UNFCCC, maar het zal waarschijnlijk ook gebruikt worden op districts- en gemeenschapsniveau en verspreid worden onder belangrijke stakeholders. Verspreiding van informatie op binnenlandsniveau moet misschien geschieden in alternatieve formats (bijv., posters in de lokale talen en webgebaseerde of app-gebaseerde informatie, social media), afhankelijk van de nationale omstandigheden. Deze activiteit moet ook bestaan uit overweging van kwaliteitsbewaking procedures en validatie van de informatie die door het systeem stroomt. De activiteiten onder deze output zullen als volgt geïmplementeerd worden:

- SIS ontwerp via een participatief proces
- Ontwikkelen en operationaliseren van een SIS back-end/front-end systeem
- Zorgdragen voor Document Management System Reporting Q&A
- Instellen van een SIS Gebruikerswerkgroep met stakeholders en rechthebbenden
- Ontwikkelen en indienen van de eerste SOI bij de UNFCCC

Sub-output 3c: Online/offline REDD+ interoperabiliteit is ontwikkeld tussen inputdata en geodiensten uit CATR, FREL, NFMS, SIS, SFISS, CIU, RBP-BSM, NRFTF/SNEA en NFI.

Interoperabiliteit is essentieel om data uit te wisselen en in te voeren. De ontwikkeling van IT protocollen en standaarden voor metadata input en data-uitwisseling via geodiensten tussen instituten en systemen zal de meest uitgebreide machine-tot-machine interactie zijn die de IT wereld ooit gezien heeft, met name het REDD+ beleidsvormings- en IT landschap. Deze integratie zal data en diensten overeenstemmen om snel te reageren op gebruikers, tussen thematische systemen.

Sub-output 3d: Feedback, Grievance, and Redress Mechanism (FGRM) is operationeel

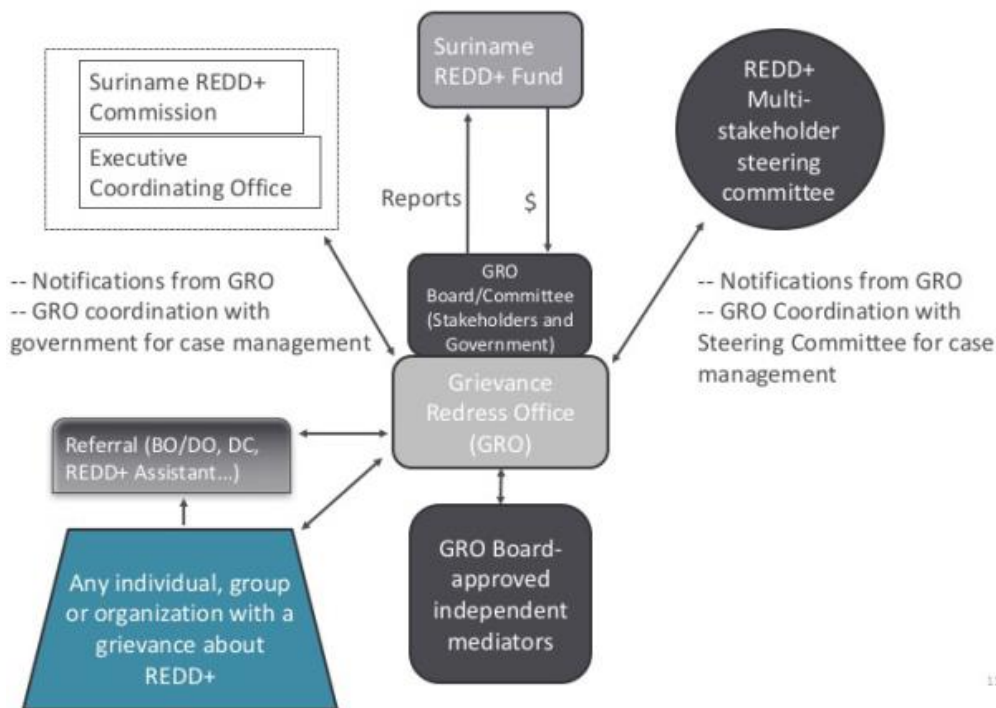
Deze activiteit zal de instelling van het FGRM systeem ondersteunen. In 2018 werd na multi-stakeholder consultaties en consultaties met de Overheid van Suriname, ITP groepen, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, een REDD+ Grievance Mechanism for Suriname ontwikkeld. Een Terms of Reference (ToR) en Operationele Procedures voor de REDD+ Grievance Redress Office (GRO) voor Suriname, zijn geformuleerd. De ToR omschrijft het voorgesteld mandaat, de structuur en de bemensing van de GRO. Ingesloten in de ToR is een reeks van operationele procedures voor de GRO, welke specificereert hoe het zal reageren wanneer klachten ontvangen worden.

Het organisatieraamwerk voor implementatie van REDD+ in Suriname is nog in ontwikkeling. De huidige concept REDD+ Strategie stelt een nieuwe reeks van instituten voor, voor het beheer van de REDD+ implementatie. Het concept implementatieraamwerk beoogt een nationale REDD+ Commissie van leidinggevende overheidsfunctionarissen uit relevante ministeries/intanties, ondersteund door een Uitvoerend Coördinatie Bureau en geadviseerd door een nationale multi-stakeholder Stuurgroep. De GRO structuur gaat ervan uit dat dit voorgesteld REDD+ organisatieraamwerk overeengekomen en geïmplementeerd is.

De GRO zal ondergebracht worden binnen het REDD+ raamwerk, in één of twee organisatievormen:

- a) als een niet-gouvernementele, non-profit organisatie. Dit zal ingesteld worden volgens dezelfde wettelijke procedures die gebruikt worden om andere niet-gouvernementele, non-profit organisaties in Suriname, te creëren;
- b) als een instantie van de overheid van Suriname, met een zeer hoge mate van operationele onafhankelijkheid.

Potential GRO structure within REDD+ architecture

Het werkplan voor operationalisering van de GRO is ontwikkeld voor 2019, bestaande uit de volgende elementen:

- Nationale REDD+ stakeholders a) instelling van GRO als een juridische/administratieve entiteit met multi-stakeholder toezicht; b) Werving en selecteren van een GRO Directeur
- GRO Directeur werft en selecteert één initiële medewerker en identificeert één of meerdere onafhankelijke bemiddelaars/facilitators die kunnen helpen om GRO gevallen op te lossen
- GRO Directeur en medewerker krijgen training in klachtenbeheer
- GRO stelt procedureregels vast, creëert een gevalsbeheersysteem (waaronder een online portaal voor indienen en volgen van klachten), creëert outreach en informatie strategie en materialen
- GRO personeel werkt samen met REDD+ stakeholders om outreach en educatie uit te voeren voor potentiële GRO gebruikers op nationale en lokale niveaus, waaronder strategieën en stappen voor REDD+ klachten preventie en oplossing
- GRO wordt operationeel

- Voortdurende training, coaching en professionele ontwikkeling voor personeel en roostermedewerkers
- Voortdurende outreach en educatie voor nationale en lokale REDD+ stakeholders over GRO
- Eerste evaluatie over het eerste jaar van GRO werkzaamheden (in opdracht van het GRO toezichtsorgaan)
- Plan voor 2020 uitbreiding van personeel en vaststelling van een facilitator/bemiddelaar rooster

Sub-output 3e: Een National Forest Monitoring System (NFMS), waaronder een Measurement, Reporting and Verification (MRV) functie is ontwikkeld en is functioneel

De algemene benadering voor het ontwerpen en instellen van de nationale bos en koolstof MRV is niet veel veranderd sinds de R-PP. Echter is steeds meer gedetailleerde informatie beschikbaar in meer recente documenten, zoals de NFMS roadmap, ontwikkeld binnen de FCPF REDD+ readiness project Fase I. De doelstelling van deze Output is voor Suriname om haar NFMS te verbeteren in een volledig functionele, meer geïnstitutionaliseerd en collaboratief systeem dat constant nieuwe en betrouwbare data produceert.

Het UNFCCC besluit 4/CP.15 stelt de REDD+ MRV vereiste vast voor aanvragende Partijen (paragraaf 1(d)) om:

“...volgens de nationale omstandigheden en capaciteiten, sterke en transparante nationale bosmonitoringsystemen vast te stellen, en waar nodig, subnationale systemen als onderdeel van nationale monitoringssystemen die:

- Een combinatie gebruiken van remote sensing en grondgebaseerde boskoolstof inventarisatiebenaderingen voor schatten van ... antropogene bosgerelateerde broeikasgasemissies per bron en verwijderingen per put, boskoolstofvoorraden en bosveranderingen;
- Schattingen verschaffen die transparant, consistent en zoveel als mogelijk accuraat zijn, en die onzekerheden verminderen, rekening houdend met de nationale bekwaamheden en capaciteiten;
- Transparant zijn en waarvan de resultaten beschikbaar en geschikt zijn voor review, zoals overeengekomen door de Conferentie van de Partijen”.

Besluit 4/CP.15 specificeert ook dat landen de meest recente methodologische aanbevelingen uitgegeven door de IPCC, moeten opvolgen, die dienen als een basis voor het schatten van de bronnen van antropogene GHG emissies, en hun verwijdering per put, en voor het meten van de koolstofvoorraden en bosveranderingen. Op deze manier zullen de emissieschattingen gebaseerd zijn op standaard (d.w.z. IPCC) methodologische benaderingen. Deze methodologische richtlijn geeft aan dat nationale bosmonitoringsystemen gebruikt moeten worden om: (i) emissies en verwijderingen uit de bosbouwsector te schatten (M, meting); (ii) deze mitigatieprestatie van REDD+ activiteiten te rapporteren aan de UNFCCC (R, rapportage); en (iii) verificatie mogelijk te maken van de resultaten door het UNFCCC Secretariaat (V, verificatie) (behoudens nadere richtlijnen van de COP) – d.w.z. om de MRV functie van REDD+ activiteiten te vervullen.

UNFCCC richtlijnen over dit technisch element voor REDD+ zijn verder ontwikkeld in Besluit 1/CP.16, waarin ontwikkelingslanden die in REDD+ wensen te participeren, gevraagd worden om het volgende te ontwikkelen (paragraaf 71(c)):

“Een robuust en transparant nationaal bosmonitoringssysteem voor de monitoring en rapportage van de [REDD+] activiteiten ..., met, indien van toepassing, subnationale monitoring en rapportage als een interimmaatregel, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, en met de bepalingen vervat in het besluit 4/CP.15”.

Besluiten 4/CP.15 en 1/CP.16 stellen samen vast dat landen een nationaal bosmonitoringssysteem moeten ontwikkelen om de tweeledige functies van monitoring en MRV te dienen, zoals getoond in de onderstaande figuur. Zoals de figuur aangeeft, kan de monitoringfunctie van het nationaal bosmonitoringssysteem bestaan uit bredere elementen, zoals gemeenschapsmonitoring en traditionele bosbouwmonitoringssystemen. Gemeenschapsmonitoring zal een integraal deel uitmaken van het monitoringssysteem aangezien gemeenschappen grondniveau informatie zullen verschaffen (bijv. boomtellingen en locaties, begrenzing van gemeenschapsbosgebieden), die ingevoerd zal worden in de web-GIS interface. Traditionele bosmonitoringssystemen zijn een belangrijke overweging daar het nationaal bosmonitoringssysteem tot doel heeft te bouwen op bestaande systemen en gebaseerd is op de nationale omstandigheden; deze zullen daarom ook opgenomen worden in de monitoringfunctie voor REDD+.

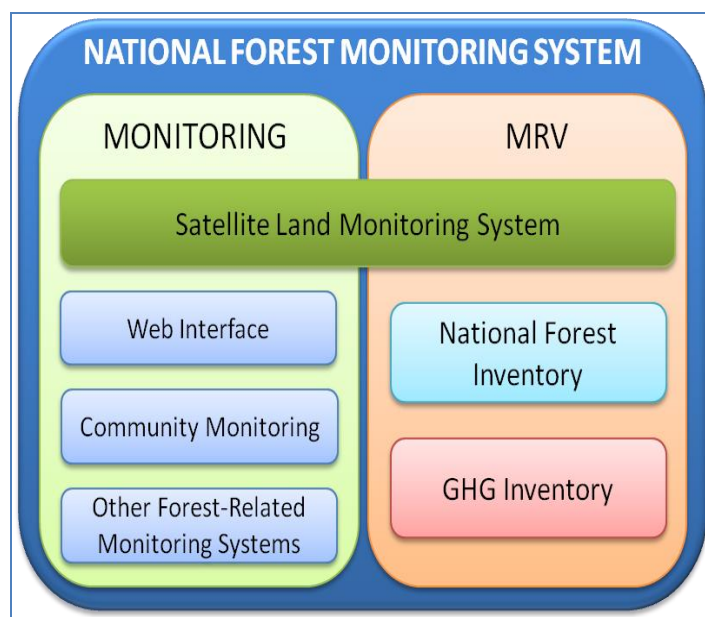

Fig. 2: De Tweeledige Functies van een Nationaal Bosmonitoringssysteem voor REDD+ (Bron: FAO/UN-REDD Programme, 2013)

Suriname heeft een Nationaal Bosmonitoringssysteem (NFMS) ontwikkeld dat continu verbeterd wordt en bedoeld is als een permanent systeem die REDD+ en meerdere doeleinden dient. Het is samengesteld uit de volgende onderdelen:

Fig. 3: Componenten van de NFMS in Suriname (Bron: SBB)

Alle componenten zijn aan elkaar gelinkt en zullen versterkt worden als onderdeel van Output 3e. De Sustainable Forestry Information System for Suriname (SFISS) wordt beschreven in 3e3, de National Forest Inventory (NFI) in 3e2, de Satellite Land Monitoring System (SLMS) in 3e1, Near Real Time Monitoring in 3e8 en Rapportage in 3e5. Community Based Monitoring (CBM) wordt ook beschreven in activiteit 1b6 – ontwikkelen en implementeren van capaciteitsversterking over CMRV. De web interface voor de NFMS is het Gonini geoportaal dat onderhouden en verbeterd zal worden in activiteit 3e4 (<http://www.gonini.org/>)

Ook opgenomen in de output is het vaststellen van een NFMS gebruikersgroep met stakeholders en rechthebbenden, die in overeenstemming is met het principe van een participatieve NFMS. Activiteit 3e9 focust op het zorgdragen van de institutionalisering van de NFMS en 3e10 zal een groter bewustzijn over het systeem creëren.

Satellite Land Monitoring System (SLMS) – Meten en monitoren van bosveranderingen, activiteitsdata voor REDD+ en de oorzaken van ontbossing in nauwe samenwerking met relevante overheidsinstellingen. De grondslag voor de SLMS werd gelegd door het ACTO project dat een Forest Cover Monitoring Unit (FCMU) instelde in Suriname, ondergebracht bij SBB. In Fase I nam het FCPF REDD+ readiness project de rol over om enkele salarissen van het nationaal personeel in de FCMU te garanderen en dit zal voortgezet worden in Fase II. Deze unit is het uitgangspunt geweest in de ontwikkeling van het Nationaal Bosmonitoringssysteem, en gedurende de volgende periode zal de unit doorgaan met het verschaffen van bijgewerkte data, maar zal ook de introductie ondersteunen van nieuwe technologie en het technisch werk ondersteunen, met assistentie van een platform van technische deskundigen uit de verschillende ministeries en organisaties.

Het volgende zal geproduceerd worden in Fase II onder 3e1:

- Verschaffen van de activiteitsdata van de transitie van bosland (ontbossing)
- Opmaken van de ontbossingskaarten voor 2018 en 2019
- Opmaken van de na-ontbossing Landgebruiks- en Landbedekkingskaart 2019, in samenwerking met het technisch platform
- Monitoren van de 93% bosbedekkingbelofte
- Zorgdragen voor informatie en capaciteit ontwikkelen van alle relevante REDD+ stakeholders en rechthebbenden
- Verder onderzoek in het gebruik van RS voor het in kaart brengen van bosdegradatie

Het team zal ook de scenario's ontwikkeld voor formulering van de FREL, updaten en verbeteren, alsook de tools en basisdata verschaffen voor de discussie over nationaal landgebruiksplanning dat een belangrijk component is binnen de implementatie van het (concept) REDD+ strategie. Dit kan gelinkt worden aan de regionale modellen voor het Guyana Schild, zoals recentelijk is gepubliceerd:

- Bijhouden van de ruimtelijke data over de oorzaken van ontbossing, goudmijnbouw
- Ondersteunen van de technische implementatie van scenario modelleringsoefeningen om het effect van de implementatie van de Nationale REDD+ Strategie, te simuleren, en een basis te verschaffen voor de calculatie van de REDD+ incentives voor het effectief beperken van ontbossing en bosdegradatie.

Hiernaast zullen deskundigen de technische implementatie van de nationale stratificatie ondersteunen, om de NFI uit te voeren. Verdere onderzoeken in de introductie van drone-technologie binnen het dagelijks werk van SBB, zal ook door hen gecoördineerd worden. Derhalve zijn de volgende activiteiten onder deze output:

Versterken en opmaken van het experimenteel ontwerp van een multipurpose National Forest Inventory (NFI) – Meten en monitoren van boskoolstofvoorraden en emissiefactoren voor REDD+. In fase I van het FCPF REDD+ readiness project, werd alle beschikbare data over koolstofvoorraden bijeen gebracht en gepubliceerd in het rapport: "Beste schattingen van de

koolstofvoorraad voor Suriname”, in samenwerking met CATIE, CELOS en de National Zoological Collection. In Fase II van het FCPF REDD+ readiness project, zal een multipurpose nationaal bosinventarisatie (NFI) ontwikkeld worden, gericht op verbetering van de schatting van beschikbare koolstofvoorraden en emissiefactoren, alsook informatie over biodiversiteit en andere factoren die relevant zijn voor doeleinden buiten REDD+ (medevoordelen). Met medefinanciering van het Global Climate Change Alliance project, verzamelt Suriname momenteel NFI data in het mangrovebos. Deze data zal het mogelijk maken voor Suriname om een verbeterde FREL in te dienen in 2021, zoals aanbevolen door het Beoordelingsteam van de UNFCCC (zie output 3f). Eén van de belangrijke stappen binnen de NFI zal de stratificatie zijn van het land in ecoregio's. In Fase I van het FCPF REDD+ readiness project, is een eerste concept van een geomorfologische kaart opgemaakt, in samenwerking met de IRD en IGN uit Frankrijk (Frans Guyana), en in Fase II zal deze kaart gefinaliseerd worden en gebruikt worden als de basis voor de stratificatie van de NFI, en de calculatie van Koolstofvoorraden.

In de voorbereiding naar een NFI, zijn enkele nationale belangrijke partners, CELOS, BBS, NZCS en de NB. De beschikbare fondsen zullen gebruikt worden voor de ontwikkeling van protocollen, personeel, training van veldploegen, het veldwerk om steekproef units in te stellen en te meten, en gerelateerde onderzoeken. De volgende outputs van 3e2 zullen geproduceerd worden in Fase II:

- Leveren en testen van een ontwerp voor een multipurpose NFI, waaronder monitoring van de medevoordelen
- Verzamelen van extra data over SOC om de volgende FREL Indiening te verbeteren
- Verzamelen van extra data over AGB, biodiversiteit, enz
- Versterken van het NFI platform (SBB, NB, NZCS, BBS)

Ontwikkelen van een Sustainable Forestry Information System for Suriname (SFISS). Suriname is in het proces van transformatie in de bosbouwsector door verbetering van de monitoring via een Sustainable Forestry Information System voor Suriname (SFISS). Dit is een groot programma dat gefinancierd wordt door vele bronnen. Het FCPF REDD+ readiness project Fase II biedt enkele medefinanciering, waaronder het salaris voor een veldmanager, academische ondersteuning in de identificatie van veldindicatoren die daaropvolgend gebruikt kunnen worden om Emissiefactoren gelinkt aan houtkap, vast te stellen, en enkele mobiele instrumenten. Momenteel is er een financieringsgap voor de ontwikkeling van mobiele applicaties en het component om het verwerkt hout te volgen. SBB werkt nauw samen met IBAMA en CATIE aan de ontwikkeling van dit programma vanwege de overeenkomsten met het SINAFLORE programma uitgevoerd door IBAMA in Brazilië. SFISS zal een instrument zijn dat capaciteitsversterking zal ondersteunen in de private en publieke sector, illegale houtkap zal verminderen en duurzaam bosbeheer zal bevorderen. SFISS zal het mogelijk maken om de vermindering van emissies te meten wanneer de REDD+ activiteiten geïmplementeerd worden in de bosbouwsector, aangezien houtkap voor een aanzienlijk deel bijdraagt aan de totale bosemissie.

Het volgende zal geproduceerd worden door de SFISS:

- Bijgewerkt bosbeheersysteem dat bijgewerkte betrouwbare activiteiten data zal verschaffen gerelateerd aan houtproductie
- Databeschikbaarheid over de schade vanwege houtkapactiviteiten (EF)
- Verbeterde interactie met de private sector en eigenaren van gemeenschapsbossen (raamwerk om incentives te geven aan goedpresterende bedrijven en lokale gemeenschappen)
- Beter onderscheid tussen legale en illegale houtproductie
- Tools voor een snellere wetshandhaving in het veld dat moet leiden tot een vermindering van illegale houtkap

Onderhouden en verbeteren van het Gonini geoportaal (<http://www.gonini.org>) als het online NFMS platform voor dataverzameling en transparantie. Het Gonini geoportaal is opgezet en operationeel gemaakt via het FCPF REDD+ readiness project Fase I. Het zal voortdurend verbeterd en onderhouden worden gedurende Fase II. Het volgende zal geproduceerd worden in Fase II van 3e4:

- Data gerelateerd aan bosbedekking/landgebruik, beschikbaar voor alle stakeholders en het publiek
- Transparantie van de data over de oorzaken van ontbossing en bosdegradatie
- Geografische interface van Systeem van Systemen
- Training voor lokale overheden (d.w.z. districtscommissarissen) in het gebruik van Gonini

Gonini zal ook beschikbaar gemaakt worden als een mobiele applicatie zodat het praktischer is voor gebruik in het veld.

Ontwikkelen van een rapportagemechanisme voor het schatten van en rapporteren over bosgerelateerde broeikasgasemissies en verwijderingen, bijdragen aan de nationale en internationale rapportage over bos- en landgebruik gerelateerde cijfers. Bij de rapportage aan nationale instituten en internationale verdragen, is het belangrijk dat gevalideerde nationale cijfers, gerelateerd aan bos- en landgebruik, erkend worden en gemakkelijk te vinden zijn. Het is belangrijk dat alle rapportage gestroomlijnd wordt en dezelfde boodschap geeft. Om dit mogelijk te maken is meer coördinatie en een centraal raamwerk voor rapportage vereist. De output van 3e5 zal een raamwerk zijn voor geharmoniseerde nationale rapportage aan nationale en internationale organisaties, waaronder voor GHG inventarisatie, de technische bijlage van BUR, FRA, Status van het Amazone Regenwoud, Nationale Communicatie, Biodiversiteitsrapport.

Instellen van een NFMS Gebruikerswerkgroep met stakeholders en rechthebbenden. Eén van de principes van de NFMS is dat het volledig participatief en transparant moet zijn. Binnen de SLMS heeft de FCMU reeds een informele werkgroep, terwijl voor de NFI, MOU's en TOR's zijn geformuleerd om de rol van andere instituten te verduidelijken. Dit zal verder ondersteund worden door activiteit 3e7, met het volgende:

- Platform van stakeholders waarin nationale data beoordeeld kan worden
- Institutionele samenwerking om voorbereid te zijn voor de implementatie van de REDD+ strategie
- Versterken van de capaciteit van en de samenwerking met lokale overheden

Besturen en verbeteren van het NFMS subsysteem voor Near Real Time Monitoring (NRTM). Voor de NFMS om compleet te zijn, moeten jaarlijkse ontbossingskaarten aangevuld worden door Near Real Time Monitoring (NRTM), wat het mogelijk maakt om ongeplande en mogelijke illegale ontbossing en bosdegradatie sneller op te sporen. Het nieuw-ontwikkeld NRTM component van de NFMS werd semi-operationeel in Fase I. Het levert onafhankelijke gebiedsschattingen van ongeplande houtkap, op basis van Sentinel 2A satellietbeelden. In Fase II zal de NRTM uitgebreid worden naar alarmmeldingen gerelateerd aan additionele activiteiten buiten houtkap, en de feedbackmechanismen gerelateerd aan ongeplande houtkap opgespoord door de NRTM, zullen ook opgenomen worden in het SFISS systeem. Hoewel hier genoemd als een belangrijk component van de NFMS, wordt dit uitgevoerd met een nationaal budget, en zal het versterkt worden met ondersteuning van het ASGM-project. Het volgende zal geproduceerd worden in Fase II van 3e8:

- Alarmmeldingen voor ongeplande ontbossing vanwege mijnbouw
- Alarmmeldingen voor ongeplande houtkap
- Alarmmeldingen voor activiteiten in beschermde gebieden

Institutionalisering van de NFMS door formalisering van nationale partnerschappen en zorgdragen voor duurzame middelen. Voor lange termijn duurzaamheid van het systeem, is het belangrijk dat de NFMS steeds meer geïnstitutionaliseerd wordt in de nationale structuren, en dat permanente financiering voor operationele kosten gegarandeerd is. Het volgende zal geproduceerd worden in Fase II van 3e9:

- LULC-platform geïnstitutionaliseerd
- NFI platform geïnstitutionaliseerd
- Versterkte structuur voor rapportage (bijv. SMIN/ CM en NIMOS)

Bewustwording creëren en de NFMS communiceren. Aangezien de NFMS participatief en samenwerkend is, en resultaten produceert waar de totale samenleving gebruik van kan maken, is het belangrijk dat de producten en methodologieën bekend zijn. Publieke bewustwording en communicatie zijn erg belangrijk in dit verband. Het volgende zal geproduceerd worden in Fase II van 3e10:

- Mensen hebben kennis over NFMS activiteiten en het belang daarvan
- De status met betrekking tot NFMS activiteiten, waaronder de resultaten, wordt gecommuniceerd via regelmatige publicaties
- Meer gebruikers van het Gonini Geoportaal

Sub-output 3f: Een tweede herhaling van een nationale Bos REL/RL is ontwikkeld en officiële cijfers zijn gevalideerd voor rapportage

De benadering om een nationale Forest Reference Emissions Level (FERL) te ontwikkelen is nagenoeg hetzelfde gebleven sinds het voor het eerst gepresenteerd werd in de R-PP. In 2018 heeft Suriname, onder Fase I van het door de FCPF gefinancierd readiness project 'Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk', haar eerste Forest Reference Emissions Level (FREL) ingediend bij de UNFCCC. De FREL voorgesteld door Suriname beschrijft de activiteiten "vermindering van emissies veroorzaakt door ontbossing" en "vermindering van emissies veroorzaakt door bosdegradatie vanwege houtkap", die enkele van de activiteiten zijn opgeomen in besluit 1/CP.16, paragraaf 70. Voor de indiening ontwikkelde Suriname een nationale FREL. De FREL die in de eerste indiening gepresenteerd werd voor de referentieperiode 2016–2020, kwam overeen met 14.441.113, 15.390.853, 16.340.593, 17.290.333 en 18.240.073 ton koolstofdioxide, equivalent (t CO₂ eq) aan de respectieve jaren. Als een resultaat van het faciliterend proces tijdens de technische beoordeling, werd de FREL gewijzigd naar 14.627.465, 15.591.284, 16.555.103, 17.518.922 en 18.482.741 t CO₂ eq/jaar voor 2016–2020, respectievelijk. Het beoordelingsteam (AT) merkte op dat de data en informatie die gebruikt zijn door Suriname in de opstelling van haar FREL, transparant, volledig en over het algemeen in overeenstemming zijn met de richtlijnen vervat in de bijlage van besluit 12/CP.17. Overeenkomstig besluit 13/CP.19, bijlage, paragraaf 3, stelde het AT een aantal gebieden vast voor toekomstige technische verbetering, waarvan de meesten reeds voorgesteld waren door Suriname in de gewijzigde indiening, als geplande verbeteringen die weerspiegeld moeten worden in toekomstige FREL indieningen.

Het doel van deze sub-output voor Suriname is om haar tweede FREL (of FRL) te ontwikkelen voor REDD+, volgens de UNFCCC richtlijnen en modaliteiten. De activiteiten vervat in 3f, zijn gebaseerd op de aanbevelingen voor toekomstige technische verbetering zoals opgenomen in het evaluatierapport, teneinde te garanderen dat de aanbevelingen zoveel als mogelijk aangepakt kunnen worden in de volgende FREL indiening, in lijn met de stapsgewijze benadering. Dit onderdeel beschrijft de benadering voor verbetering van data en methodologieën en ontwikkeling van de tweede FREL/FRL in Suriname, waaronder de volgende activiteiten:

Valideren en mogelijkerwijs updaten van de stratificatie gebruikt voor activiteitsdata (AD) en emissiefactoren (EF). Een belangrijk gebied voor toekomstige technische verbetering is om de stratificatie gebruikt voor AD en EF's, te valideren en mogelijkerwijs te updaten. De eerste FREL presenteert informatie over het totaal bosgebied van het land (15.2 miljoen ha), bestaande uit vier strata: mangrove, kustvlakte, boszone en bos in het binnenland. De strata werden ontleend uit de combinatie van administratieve begrenzings (d.w.z. beschermde gebieden, zuidelijke grens van de boszone) en fysieke elementen (d.w.z. natuurlijke begrenzings). Als gevolg van de faciliterende uitwisseling tijdens de technische beoordeling (TA), heeft Suriname in haar gewijzigde indiening, gegarandeert dat een consistente stratificatie is toegepast voor de emissiefactoren (EF's) en AD. Het AT is van oordeel dat dit de accuraatheid en consistentie van de indiening verbeterd heeft en complimenteert Suriname voor haar inspanningen. Echter heeft Suriname nog geen nationaal goedgekeurde methode voor gebiedsschatting van verschillende bostypes, maar wel is een nationale bosinventarisatie (NFI) gepland en zijn andere stratificatiebenaderingen getoetst, waaronder een benadering die rekening houdt met geomorfologische landschappen en klimaatzones. 3f1 heeft een US\$ 0 budget maar is nauw

gelinkt aan activiteit 3e2 Versterken en opmaken van een experimenteel ontwerp van een multipurpose National Forest Inventory (NFI), waarin het budget is opgenomen.

Ontwikkelen van een nationale methodologie om emissies veroorzaakt door bosdegradatie te beoordelen, door de multi-temporale ruimtelijke analyse te combineren met veldmetingen. Suriname's eerste FREL indiening bestond uit emissies veroorzaakt door bosdegradatie, uitsluitend vanwege houtkap, hoewel er andere soorten bosdegradatie zijn die ook belangrijk zijn. Activiteit 3f2 ondersteunt de aanbeveling om een nationale methodologie te ontwikkelen om emissies te beoordelen, veroorzaakt door bosdegradatie gerelateerd aan mijnbouw, en netto emissies gerelateerd aan de conversie van primaire bossen naar zwerflandbouw, door de multi-temporale ruimtelijke analyse te combineren met veldmetingen. Het budget beschikbaar van FCPF omvat een onderzoek om degradatie gerelateerd aan traditionele landbouw middels kostgronden te beoordelen, terwijl een onderzoek om degradatie rond goudmijnbouwgebieden te beoordelen, uitgevoerd zal worden met medefinanciering van het ASGM project.

Onderzoeken of emissies uit bodem-organische koolstof significant zijn en manieren vaststellen om ze op te nemen in de FREL/FRL. De pools opgenomen in de eerste FREL indiening behoren tot bovengrondse biomassa, ondergrondse biomassa en dood hout. Afval en bodem-organische koolstof werden niet opgenomen. Gelet op de beperkte hoeveelheid en kwaliteit van beschikbare informatie, is Suriname ervan uitgegaan dat de jaarlijkse koolstofveranderingen in bodem-organische koolstof en afval, op nul blijven (in evenwicht), terwijl de noodzaak erkend wordt om verdere onderzoeken te verrichten over bodem-organische koolstof om hooglagerige informatie te verkrijgen, op basis waarvan nadere besluiten genomen zullen worden, volgens de stapsgewijze benadering. Het AT meent dat de uitsluiting van afval en bodem-organische koolstof adequaat verantwoord is door Suriname. Echter merkt het AT op dat de IPCC good practice richtlijn voor LULUCF een methode biedt voor het schatten van koolstofvoorraad veranderingen in de weggelaten pool (bodem-organische koolstof) en de corresponderende default EF. Daarom is het AT van oordeel dat de behandeling van emissies uit bodem-organische koolstof een gebied is voor toekomstige technische verbetering van de FREL. Activiteit 3f3 is in geen enkel budget toegewezen, maar inspanningen voor onderzoek zullen opgenomen worden in activiteit 3e2 (NFI).

Valideren van de pan-tropische allometrieke vergelijking toegepast in het opstellen van de FREL/FRL. In de eerste FREL indiening werd een allometrieke vergelijking van Chave et al. (2005) gebruikt, daar het data bevat uit de regio. Te beginnen in 2018, met ondersteuning van het FCPF REDD+ readiness project Fase I, wordt een onderzoek verricht door SBB, in samenwerking met CELOS, om deze vergelijking te evalueren. Het onderzoek zal afgerond worden in Fase II en kan leiden tot bijgewerkte koolstofvoorraden data en EF's voor toekomstige FREL indieningen. Het AT vindt het belangrijk om bronnen van fouten in de geschatte koolstofvoorraden en EF's, te minimaliseren, door de pan-tropische allometrieke vergelijking, toegepast in de opstelling van de FREL, te valideren. Dit gebied voor toekomstige technische verbetering zal het vertrouwen in toekomstige FREL indieningen, vergroten.

Beoordelen en updaten van de nationale omstandigheden, waaronder door middel van modellering. Een FREL kan bestaan uit aanpassingen op basis van de nationale omstandigheden. Modellering is één van de tools die gebruikt kunnen worden om de nationale omstandigheden beter te onderzoeken en te presenteren, wat het vertrouwen in de FREL kan verbeteren. Voor de tweede FREL indiening zal activiteit 3f5 gebruikt worden om de status quo over de oorzaken van DDFDB+ te updaten middels een analyse van de data verzameld binnen NFMS. Modellen ontwikkeld binnen het Guyana Schild zullen geëvalueerd worden en toegepast worden indien de geleverde resultaten overeenkomen met de realiteit.

Opstellen en indienen van een verbeterde nationale FREL/FRL tegen januari 2021. De FREL kan éénmaal per jaar ingediend worden, en Suriname richt zich op indiening van haar tweede FREL in januari 2021. Dit biedt voldoende tijd om te werken aan de bijgewerkte versie gedurende de gehele Fase II van het FCPF REDD+ readiness project. Workshops zullen gehouden worden om stakeholders te informeren over het proces en deskundigen van binnen en buiten het land zullen geconsulteerd worden.

Sub-output 3g: Het Environmental and Social Management Framework (ESMF) is volledig geoperationaliseerd.

Gelet op de methodologie om de hierboven beschreven REDD+ optie af te ronden, heeft de formulering van de SESA op zich, geholpen bij het ESMF ontwerp via de voorgaande subsidie. Echter is het nuttig om een specifieke output te ontwikkelen over het samenvoegen van de SESA en ESMF in SIS, allereerst om te onderschrijven dat het een belangrijk element is van de toekomstige REDD+ strategie en implementatieraamwerk, en ook om deze activiteit en de resulterende ESMF te verbinden aan het safeguard informatiesysteem, alsook aan het voordelenverdelingsmechanisme. Via de bestaande ESMF, de meest relevante Gap-analyse, uitgevoerd om bestaande beleidsmaatregelen, wetten en regelingen (PLR's) te beoordelen in relatie tot de nationale benadering van safeguards wat moet leiden tot een nationale safeguard beleidsraamwerk.

Op basis van de activiteiten onder deze output zullen de doelstellingen voor Suriname's nationale benadering van REDD+ safeguards verfijnd en bijgewerkt worden, om milieu- en sociale vraagstukken te definiëren en deze te prioriteren in relatie tot de oorzaken die in de strategie worden aangepakt. Hiernavolgend zullen een evaluatie van de bestaande milieu- en sociale beleidsmaatregelen, wetten en regelingen (PLR's) en identificatie van die welke risico's aanpakken en de voordelen van REDD+ vergroten, belangrijk zijn om te adviseren over wetshervormingen. De gap-analyse kan aangeven dat de bestaande PLR's niet alle REDD+ safeguards dekken. Daarom kan het zijn dat nieuwe PLR's ontwikkeld moeten worden om te garanderen dat voldaan wordt aan de nationale REDD+ safeguard doelstellingen. Het resultaat van dit proces kan vastgelegd en opgenomen worden in de SIS, die de reeks van nationale REDD+ safeguard PLR's beschrijft die ontwikkeld of gedefinieerd zijn, en hoe ze de basis leggen voor de repons van het land op UNFCCC en mogelijke toekomstige Koolstofkopers.

De Environmental and Social Management Framework. ESMF omvat verschillende tools en processen om te garanderen dat de REDD+ investeringen zullen voldoen aan de internationale en nationale standaarden. Dit zal een belangrijke input zijn voor de ontwikkeling van het nationaal safeguard informatiesysteem.

Beoordelen van de noodzaak van een specifiek voordelenverdelingsmechanisme. Uiteindelijk zal Suriname dan alle elementen moeten hebben om een besluit te nemen over de mogelijke noodzaak van een voordelenverdelingsmechanisme. Het belang van een dergelijk mechanisme is direct gerelateerd aan de manier waarop REDD+ gezien wordt door Koolstofkopers en geïmplementeerd wordt in een land. Suriname zal dan voldoende tijd hebben om na te denken over de onderliggende marktgebaseerde logistiek, en in geval een voordelenverdelingsmechanisme ontwikkeld en getoetst is, kan het ideaal gezien, ontwikkeld worden als een specifieke window of mechanisme onder de algemene financiële architectuur voor REDD+ implementatie in Suriname.

Vereiste middelen om de verwachte resultaten te bereiken

De organisatiestructuur van het project reflecteert de noodzaak om verschillende belangrijke elementen voor het succes van het project, te garanderen, in het bijzonder:

- Afronding van het readiness proces in een bewezen REDD+ readiness systeem;
- Vernieuwen van strategieën voor de betrokkenheid van stakeholders en rechthebbenden in het definiëren van inzetregels, capaciteitsversterking, communicatie, en valideren van projectraamwerken en subsystemen;
- Effectieve coördinatie van alle onderdelen van het nationaal REDD+ readiness proces;
- Toezicht op de financiële uitvoering en naleving door financiële partners;
- Zoeken naar genderbalans in alle structuren en platforms gerelateerd aan de implementatie van het huidig project;
- Garanderen van de Financiële Duurzaamheid als de FCPF subsidie voorbij is in twee jaren;

- Educatie over een kostenbesparende of open-bron Projectbeheer Software die wekelijks door het PMU personeel beheerd en bijgewerkt zal worden;
- Onmiddellijke M&E werkzaamheden mogelijk maken bij PMU;
- Train-de-trainers van PMU, ruim voorafgaand aan het uniform maken van de criteria in elk voorgesteld raamwerk of subsysteem;
- Synchroniseren van REDD+ ready outputs en activiteiten met nationale ontwikkelingsplannen, bestaande klimaat en milieu samenwerkingsprojecten, multilaterale milieu-overeenkomsten en districtsplanning.

Suriname verwacht een blijvende behoefte aan institutionele capaciteitsversterking, als onderdeel van een algemene capaciteitbeoordelingsactiviteit die uitgevoerd zal worden tijdens formulering van de R-PP, en richting de readiness afronding. Deze capaciteitsversterking zal zich voornamelijk vertalen in personeelsbehoud, werving, consultaties en deels met ondersteuning van de dagelijkse investeringen, uitgaven en beheer, IT faciliteiten, en technische of gespecialiseerde assistentie. Enkele instellingen zijn reeds opgezet, met personeel en kantoren, zoals NIMOS, PMU en SBB. Enkele dienen meer als een coördinatie unit die een mate van orde zullen vereisen voor de formele opzet. De training en consultaties van personeel, waaronder voor belangrijke instellingen, rechthebbenden en stakeholders, voor de coördinatie van het proces, komen aan de orde onder sub-output 1a.

Het Project zal ondersteund worden door de reeds samengestelde PMU, samen met de REDD+ Stuurgroep, de NFMS en MRV Coördination Unit en de Project Board. Deze worden beschreven in het Projectbeheer onderdeel. Overige groepen, collectieven en partijen zijn ook opgenomen in dit onderdeel.

Partnerschappen

Tijdens het ontwerpen van deze PRODOC, werden de volgende Verantwoordelijke Partijen geïdentificeerd: NIMOS, United Nations Development Programme (UNDP), Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS), Vereniging van Saramaccaanse Gezagsdragers (VSG), KAMPOS, Klimaat en Milieu units binnen het Kabinet van de President, Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname (CELOS), geïdentificeerde academische en trainingspartners, overige geïdentificeerde vertegenwoordigende platforms voor Inheemse en Tribale gemeenschappen, een geïdentificeerd vertegenwoordigend platform voor de private sector, geïdentificeerde organisaties uit het maatschappelijk middenveld.

De volgende partners zijn belast met het leiding geven of mede leiding geven aan outputs en projectactiviteiten:

- Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS): NIMOS is de implementatiepartner, verantwoordelijk voor de algehele coördination van het project. De REDD+ Project Management Unit (PMU) valt onder NIMOS.
- Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB): SBB is een belangrijke partner voor REDD+ readiness en de PRODOC implementatie, met name omdat zij verantwoordelijk zijn voor het opzetten en besturen van het National Forest Monitoring System (NFMS, beschreven in 3e), en voor formulering van de Forest Reference Emission Level (FREL, zie 3f). In PRODOC II, geeft SBB ook mede leiding aan verschillende activiteiten in Pilaren 1, 2 en 3.
- United Nations Development Programme (UNDP): De UNDP zal NIMOS, SBB en andere relevante instanties ondersteunen in het coördineren van donorschulp aan het REDD+ nationaal proces. Onder leiderschap van de Overheid, zal UNDP de dialoog onder de donoren over de activiteiten en hiaten van het project, faciliteren, alsook hoe extra ondersteuning efficiënt gestuurd kan worden.

- Coördinatie Milieu Unit binnen het Kabinet van de President (KPMC): Politieke counterpart van NIMOS, lid van het REDD+ Suriname managementteam en verantwoordelijk voor het garanderen van politieke buy-in voor REDD+ en producten geproduceerd in dit project.
- Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS), Vereniging van Saramaccaanse Gezagsdragers (VSG) en KAMPOS: Platforms voor inheemse en tribal gemeenschappen die autonoom verantwoordelijk zijn voor de implementatie van alle activiteiten onder Sub-output 1b.
- Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname (CELOS): Academische onderzoekspartner die nauw samenwerkt met SBB, als mede-leidinggevende voor een aantal activiteiten onder Sub-output 3f.
- Ministerie van Regionale Ontwikkeling (RO): Geeft mede leiding aan de ontwikkeling van FPIC protocollen met ITP's, en andere activiteiten zoals genoemd onder sub-output 1b en het ontwikkelen van synergieën voor REDD+ om publieke sector initiatieven met betrekking tot grondenrechten, mede te ondersteunen.

Hiernaast zijn verschillende andere stakeholders en rechthebbenden betrokken als partners. Elke groep krijgt de gelegenheid om zichzelf te vertegenwoordigen om capaciteiten te ontwikkelen, toegang te hebben tot informatie, te participeren in activiteiten, bij te dragen aan besluitvorming, en hun problemen en klachten op verschillende manieren uit te spreken.

Speciale aandacht zal besteed worden door het project managementteam bij NIMOS, aan het proces van het identificeren van vertegenwoordigers van instellingen die deel uitmaken van algemene vertegenwoordigende structuren, zoals de REDD+ Stuurgroep, het Major Group Collectief, enz., en ook als focal points voor elke activiteit. In alle gevallen moet het principe van zelfbeschikking van toepassing zijn en NIMOS moet de benoeming opvragen van de officiële vertegenwoordigers van elke groep.

UNDP comparatief voordeel

In november 2013 is door middel van een consultatie met belangrijke REDD+ stakeholders in Suriname, de volgende perceptie verkregen over de toegevoegde waarde en comparatieve voordelen van de VN, en in het bijzonder de UNDP (Tabel 1), bij ondersteuning van het readiness nationaal proces:

Tabel 1. UNDP Comparatieve voordelen voor REDD+

UNDP Comparative advantages	Comment
Neutrality	As a dialogue facilitator, a mediator, an agent to help broker compromises. On the other hand, the country needs to say what it envisions and give directions
Independence	As a referee to ensure that the process is run in a fair and apolitical way
Facilitate IP/tribal dialogue	UNDP is legitimate to engage with IP/tribal people and facilitate the dialogue with GoS
Credibility	UNDP fiduciary and socio-environmental standards gives credit to the REDD+ process in Suriname
Finance delivery vs. Operational action	UNDP should focus on delivering finance in a coordinated manner to implementing partners, but do not have particular advantage in working at the operational level
Access to funds	Leverage for UN-REDD support and facilitate other institutions' financial mobilisation and support
Network	Help identifying experts, liaising with international experiences, sharing lessons learnt...
Development strategy	Strong know-how to support national development strategy and programming

Deze percepties bevestigen de strategische oriëntaties en positie van UNDP, in de ondersteuning aan NIMOS en de overheid van Suriname. Inderdaad zal UNDP beleidsontwikkeling ondersteunen en de nationale capaciteiten en partnerschappen versterken om duurzame resultaten gedurende dit project, te garanderen, volledig in overeenstemming met de UNDP Country Programme en de verwachtingen van de overheid.

Risico's en Veronderstellingen

Volgens de vereisten van UNDP's sociale en milieustandaarden is een sociale en milieuscreening procedure uitgevoerd. De procedure bouwde voort op het werk van de SESA en de ESMF die uitgevoerd zijn tijdens de eerste fase van het Project die de risico's beschrijft, en aangevuld is door andere bronnen, waaronder de Corruptierisico Analyse, DDFDB+ Onderzoek, en middels de Stakeholders en Rechthebbenden Interviews PRODOC (AAE; Tropenbos; geassocieerde consultants, 2017; AAE, 2017; NIMOS, SBB, & UNIQUE, 2017; Restrepo, 2018; Vaidya, 2017).

Volgens de SESP presenteert het REDD+ Readiness proces een matig niveau van risico. Suriname heeft de SESA en ESMF uitgevoerd in de periode 2017-2018 (documenten moeten nog gevalideerd worden). De concept ESMF vat de aanbevolen acties samen voor vergroting van de mogelijkhedenconditions, bevordering van de voordelen en vermindering van de risico's in een Action Matrix. De ESMF biedt ook richtlijnen voor voorbereiding en screening van de REDD+ (sub) project implementatievoorstellen, alsook scoping en een gedetailleerdere evaluatie van de mogelijke voordelen en risico's waar dit nodig kan zijn. Belangrijke overwegingen voor de milieu- en sociale effecten analyse en de daaropvolgende ontwikkeling van respectieve Beheersplannen (d.w.z. Milieubeheersplan, Inheemse en Tribale Gemeenschappen Plan en Hervestigingsplan), zijn beschreven. De generieke elementen van deze plannen, zoals stakeholderconsultatie, monitoring en evaluatie, en het toepasselijk klachtenaanpakmechanisme, worden ook beschreven. Formalisering van grondtitels en de verplichte EIA reiken verder dan het REDD+ domein. Echter zal het risicoprofiel dalen wanneer de mechanismen beschreven in de NRS, geïmplementeerd zijn. Zulke elementen zijn: RBP procedures, BSM, Vrijwillige, Voorafgaande en Geïnformeerde Toestemming, onafhankelijke derde partij FGRM, en de kwaliteit van de data en diensten van SIS. Verder kan een Grondhulpbronnen Raamwerk een proces mogelijk maken om enkele van de grondenrechten- en grondbezitvraagstukken, op te lossen.

Voorts zijn een paar maatregelen om risico's gerelateerd aan het inkoop- en financieel beheer, voorgesteld tijdens de eerste fase van dit project die voortgezet zullen worden tijdens de tweede fase van het project. Deze bestaan uit de volgende acties:

- i. Een financieel beheer consultant of toegewezen personeel om de Project Implementing Unit te ondersteunen in het financieel beheer aspect van het project.
- ii. De opname van de projectactiviteiten in de reguliere controles in opdracht van de UNDP Country Office.
- iii. Training door een UNDP Financieel Beheer Specialist over financieel beheer.
- iv. Inkooptoezicht zal ondernomen worden door UNDP.

Stakeholder engagement

Identificeren van stakeholders en beschrijven van een strategie om te garanderen dat de stakeholders tijdens het geheel proces betrokken zijn:

Doelgroepen: Identificeren van de doelgroepen die de beoogde begunstigden zijn van het project. Welke strategie zal het project volgen om de doelgroepen te identificeren en te betrekken?

Andere Mogelijk Getroffen Groepen: Identificeren van mogelijk getroffen personen en een strategie voor betrokkenheid en garanderen dat zij toegang hebben tot en kennis hebben over de mechanismen om problemen over de sociale en milieueffecten van een project, in te dienen (bijv. UNDP's Social and Environmental Compliance Review en de Stakeholder Response Mechanism).

Pilaar 1 van het project is gerelateerd aan menselijke capaciteiten, consultatie en stakeholder engagement. De informatie in dit onderdeel is daarom direct gelinkt aan output 1.

Overkoepelende stakeholder engagement strategie en communicatiestrategie

Tijdens fase I van het project, is de Stakeholder Engagement Strategie geformuleerd en PMU voert momenteel de activiteiten uit om de geïdentificeerde stakeholders en rechthebbenden te betrekken in de REDD+ readiness afrondingsfase. De betrokkenheid bestaat uit REDD+ informatiesessies voor ITP gemeenschappen in het binnenland and andere locaties in Suriname, alsook walk-in schoolsessies met het Major Groups Collectief (MGC), RAC en de overheid. Op jaarbasis verbetert en voert de PMU ook een communicatiestrategie uit voor publieke outreach en bewustmakingsactiviteiten gericht op het algemeen publiek. De activiteiten bestaan uit: participatie in tentoonstellingen, uitzending van REDD+ audio-visuele producties via de media, zichtbaarheid op internet en social media, enz.

Private Sector betrokkenheid:

Teneinde een actievere betrokkenheid van de private sector in het REDD+ proces te bereiken, zal een private sector betrokkenheidsstrategie ontwikkeld en geïmplementeerd worden, in volledig overleg met de sector zelf.

Multi-niveau en multi-spelers trainingsinpanningen

Nationale en algemene trainingsprogramma's over REDD+ zullen ontwikkeld worden onder sub-output 1a, door de PMU en trainingspartners. Training over algemene vraagstukken naar voren gebracht door REDD+ op lokaal niveau zal echter uitgevoerd worden onder de coördinatie van het vertegenwoordigend platform van inheemse gemeenschappen, als onderdeel van sub-output 1b. Ook zal overige technische training op lokaal niveau uitgevoerd worden binnen het kader van andere technische activiteiten, bijvoorbeeld door SBB, NIMOS, Min RO of Min RGB, in het verzamelen van MRV/ bos-MRV en SIS data, in het begrijpen en ontwikkelen van sociale en milieu safeguards, in reageren op uitdagingen over de oorzaken van ontbossing en bosdegradatie. Tenslotte zal overige technische training uitgevoerd worden op nationaal niveau, over dezelfde vraagstukken. Sub-outputs 1a, 1b, 1c, en 1d, corresponderen met het raamwerk dat het consolideren, uitdrukken en uiteindelijk monitoren van al deze elementen op een geïntegreerde manier mogelijk zal maken.

Als onderdeel van dit bewustmakings- en betrokkenheidsplan, en de gerelateerde consultaties en participatie roadmap, zullen enkele specifieke activiteiten uitgevoerd worden:

- Verspreiden van informatie, na de correcte vertaling waar nodig, en uitvoeren van tijdige en voortdurende dialoog.
- Ontwikkelen van menselijke capaciteit en training specifieke REDD+ instituten zoals NIMOS, PMU, SBB, IMAC, RAC, MGC en de REDD+ Stuurgroep leden door middel van activiteiten zoals zuid-zuid samenwerking en delen van REDD+ geleerde lessen met bestaande REDD+ projecten die sociale en milieuresultaten leveren via de vrijwillige koolstofmarkt.
- Ondersteunen van trainingsinitiatieven of trainingsaanvragen van individuele dorpen, na overleg met de traditionele gezagsdragers (met in achtneming van de implicaties van de geografische verdeling van dorpen over de gelijke betrokkenheid van de volledige stammen).
- Ontwikkelen van capaciteit en training middels specifieke acties zoals REDD+ walk-in schoolsessies of uitvoeringsprogramma's om de trainingsinspanning te institutionaliseren en te systematiseren na 2020.
- Ontwikkelen van capaciteit, specifiek van de private sector door middel van training en dialoog om een effectieve participatie in het REDD+ proces, mogelijk te maken.
- Ondersteunen van de ontwikkeling van radio-uitzendingen, social media, netwerk en bereik, in de lokale gemeenschap.

- Vergroten van de overheidscapaciteiten met betrekking tot ITP's.
- Zorgdragen voor een geïntegreerde follow-up en monitoring van de implementatie, met toegewezen medewerkers binnen NIMOS/ PMU, voor follow-up van de implementatie van activiteiten, rapportage over wat gedaan wordt, verzamelen van feedbacks en rapporteren over geleerde lessen, waaronder door middel van audio, podcasts of video-opnamen.

Een specifieke uitdaging voor Suriname's readiness afronding

Internationaal wordt het REDD+ mechanisme op een manier ontwikkeld die de rechten van Inheemse en Tribale gemeenschappen (ITP's) beschermd. Suriname heeft zich volledig gecommitteerd aan het respecteren van deze bepaling en de readiness fase afronding onderschrijft deze belofte. Echter vereist de nationale context specifieke aandacht voor de situatie van Inheemse en Tribale gemeenschappen.

Met de herbevestigde politieke ondersteuning, worden Inheemse en Tribale gemeenschappen uitgenodigd om integraal te participeren en worden uiteindelijk betrokken in nagenoeg elke activiteit van elke output van het REDD+ readiness proces in Suriname. Vervolgens beperkt sub-output 1b de activiteiten van Inheemse en Tribale gemeenschappen niet in de readiness fase, maar biedt juist specifieke middelen om hun coöperatieve REDD+ readiness te garanderen en hun participatie te faciliteren in andere readiness activiteiten zoals vastgesteld van activiteiten naar outputs.

Zelfbeschikking, zelfimplementatie

Alle activiteiten onder sub-output 1b zullen ontwikkeld en geïmplementeerd worden door de Inheemse en Tribale gemeenschappen zelf, in overeenstemming met de UNDP HACT en het UNDP standaard benaderingsproces, alsook de coördinatieregels en procedures van het REDD+ readiness proces.

De capaciteitversterkingsactiviteiten met de Inheemse gemeenschappen zijn:

- Garanderen van de legitimiteit en volledige vertegenwoordiging van het nationaal Inheemse gemeenschap platform, met duidelijke interne regels en procedures die vertegenwoordiging en besluitvorming op een manier organiseren die consistent is met de sociale en traditionele regels van de Inheemse gemeenschappen.
- Consolideren van de kanalen en processen om informatie te delen, te consulteren, te betrekken, te rapporteren en intern besluiten te nemen.
- Versterken van de instituten van de Inheemse gemeenschappen op nationaal en sub-nationaal level, voor de vijf regio's, met extra personeel toegewezen voor REDD+.
- Training van nationale Inheemse gemeenschappen REDD+ deskundigen door middel van nationale en internationale evenementen.
- Ondersteunen van de REDD+ gerelateerde activiteiten van Inheemse gemeenschapsvertegenwoordigers (transport, communicatie, faciliteiten, vertalingen, cultureel geschikte consultatie).

Dezelfde ondersteuning zal gegeven worden aan de Tribale gemeenschappen. In dit stadium, zal het project de coördinatie en interne dialoog van de Tribale gemeenschappen ondersteunen, alsook zorgdragen voor een intensere ondersteuning om een effectieve REDD+ coördinatie vanaf 2019 te garanderen, volgens een plan dat de Tribale gemeenschappen zelf zullen ontwikkelen, in overleg met hun partners.

Zelfbeschikking en leiderschap voor gezamenlijke acties

Naast deze acties is reeds overeenkomst bereikt met de ITP's over zeven activiteiten, onder de voorgaande subsidie die vervolgens direct en gezamenlijk geïmplementeerd zullen worden voor de ITP's:

- Versterking van de capaciteiten van de ITP's voor coördinatie en betrokkenheid in REDD+
- Ontwikkelen van FPIC Protocollen
- Toepassen van trainingsprogramma's op lokaal niveau
- Ondersteuning van een gezamenlijk mappingproces
- Ondersteunen van het ontwerpen van lokale beheersplannen
- Ontwikkelen en implementeren van capaciteitsversterking over MRV
- Mede-ondersteunen van de ontwikkeling van een standaard kader voor grondhulpbronnen

Laatstgenoemde activiteit heeft betrekking op het mede-ondersteunen van publieke sector activiteiten gerelateerd aan grondenrechten, wat nog steeds ter bespreking ligt bij het Kabinet van de President en het Ministerie van Regionale Ontwikkeling, verantwoordelijk voor inheemse en tribale zaken. Het integreren van RAC tesamen met VIDS/KAMPOS, in een standaard platform voor Inheemse en Tribale gemeenschappen, is de meest uitdagende taak die gericht moet worden op vergroting van de discussies over bijvoorbeeld, betrokkenheid, participatie en 'synchronisatie' van bovengenoemde activiteiten op weg naar REDD+ Ready. Een dergelijk platform kan voortbouwen op de ervaring van bestaande gewoonten voor traditionele 'krutus'.

Hoewel een budget output beschikbaar gemaakt is voor ITP gemeenschappen onder deze output, zal de criteria voor toewijzing aan elke groep, voorafgaand aan de implementatie van activiteiten, vastgesteld worden door ITP's zelf, op een participatieve manier, door onder andere VIDS & VSG. De ToR en resultaten van deze activiteiten, bijvoorbeeld die welke in de voorgaande subsidie gerealiseerd zijn, zullen herzien en gevalideerd moeten worden door de RSC.

Via de overkoepelende analyse en strategie en andere activiteiten die reeds ontwikkeld zijn in Fase I, gekoppeld aan een gecoördineerde implementatie en een geconsolideerde monitoring, zal het REDD+ readiness proces naar verwachting afgerond worden door ontwikkeling van menselijke capaciteiten, delen van informatie en zorgdragen voor voortdurende dialoog, consultatie en participatie van alle stakeholders en rechthebbenden, op een transparante en effectieve manier.

Elke groep krijgt de gelegenheid voor zelfvertegenwoordiging, het ontwikkelen van capaciteiten, toegang te hebben tot informatie, te participeren in activiteiten, bij te dragen aan besluitvorming, en problemen en klachten uit te spreken, op verschillende manieren.

Speciale aandacht zal besteed worden door het projectbeheer team bij NIMOS aan het proces van het identificeren van vertegenwoordigers van deze groepen, hetzij voor een algemene vertegenwoordiging – vertegenwoordigers die zitting hebben in de REDD+ Stuurgroep, het Major Groups Collectief, enz. – of voor de focal points voor elke activiteit. In alle gevallen moet het principe van zelfbeschikking gelden, en NIMOS moet de benoeming opvragen van de officiële vertegenwoordigers van elke groep, als volgt:

- Inheemse en Tribale gemeenschappen: vertegenwoordiging opgegeven door RAC, VIDS, KAMPOS
- Bedrijfsleven: [nader vast te stellen]
- Kinderen en Jongeren: [nader vast te stellen]
- Boeren: [nader vast te stellen]
- Districtsautoriteiten: [nader vast te stellen]
- CSO's/NGO's: [nader vast te stellen]
- Wetenschappelijke en technologische gemeenschap: [nader vast te stellen]
- Vrouwen: [nader vast te stellen]
- Werknemers en Vakbonden: [nader vast te stellen]

Zuid-Zuid en Driehoekssamenwerking (SSC/TrC)

Suriname heeft veel voordeel gehaald uit de zuid-zuid en driehoekssamenwerking in het verleden en is van plan betrokken te blijven in zulke activiteiten door middel van dit project. Vastgesteld is dat ITP's, en specifiek het REDD+ Assistenten Collectief, voordeel zullen halen uit de uitwisseling met de ITP's in andere landen in de regio, zoals Guyana en Columbia. Een uitwisselingsprogramma zal uitgevoerd worden in 2019. NIMOS-PMU is ook bezig een uitwisselingsbezoek te plannen op overheidsniveau, naar Guyana, gericht op REDD+, aangezien een delegatie uit Guyana de PMU bezocht heeft in 2018 en het tijd is voor een wederbezoek.

In het geval van de technische projectactiviteiten, werkt SBB nauw samen met andere landen in het Guyana Schild en de Amazone regio, en zal zulke partnerschappen blijven versterken in 2019-20. Onder andere participeert SBB in een National Forest Inventory (NFI) netwerk voor Amazone landen, en indien mogelijk, zal het ontwerp van de NFI gestroomlijnd worden binnen dit netwerk zodat het mogelijk is om data en resultaten te vergelijken. Voor verbetering van de Sustainable Forestry Information System Suriname (SFISS), vindt nauwe samenwerking plaats met Brazilië waar een soortgelijk systeem, SINAFLO, is toegepast. Suriname zal aanbieden om de geleerde lessen van het SFISS proces te delen met andere landen via SSC. Ook leert en wisselt SBB in het geval van de SLMS, een heleboel uit met andere Zuidelijke landen.

Kennis

De volgende kennisproducten zijn gepland onder deze PRODOC:

Publicaties:

- Nationale REDD+ Strategie van Suriname (geproduceerd onder PRODOC I, gevalideerd in 2019)
- SESA en ESMF rapporten (geproduceerd onder PRODOC I, gevalideerd in 2019)
- FPIC protocollen
- Innovatieve Economische Mogelijkheden onderzoek
- Benefit Sharing Mechanism ontwerp voor Suriname
- Documentatie met geleerde lessen uit ground-truth projecten
- Rapport van de High Forest Cover, Low Deforestation conferentie over klimaatfinanciering
- NRFTF of SNEA analyse/raamwerk
- SIS Roadmap
- Samenvatting van Informatie (SOI) over safeguards
- GRM rapport
- Ontbossingskaarten, LULC kaarten en SLMS technische rapporten
- NFI protocollen
- Rapporten over NRTM alarmmeldingen
- Verschillende rapporten over nationale methodologieën en/of data die gebruikt moet worden in de FREL
- Publieke bewustwording, communicatie en educatiemateriaal
- M&E producten

Databases/online portalen:

- Gonini (www.gonini.org) ontwikkeld onder PRODOC I als een transparant geoportaal voor het delen van NFMS data, zal onderhouden en verbeterd worden
- SIS online portaal zal ontwikkeld worden
- Verbeterd log-tracking systeem (SFISS)
- Online/offline REDD+ interoperabiliteitssysteem
- Rapportagesysteem

Media producten:

- Samenwerking met lokale media producenten, verslaggevers en journalisten zal een maximale outreach en publieke bewustwording over REDD+ en haar activiteiten, blijven garanderen.

Kennisproducten zullen bestaan uit:

- Radioprogramma's in verschillende lokale talen
- Krantenartikelen
- TV clips van REDD+ activiteiten
- Videoproducties over duurzaam bosbeheer voor verschillende type publiek
- Podcasts/opgenomen voice-cursussen over REDD+ gerelateerde onderwerpen in verschillende lokale talen
- Voortdurende bijwerkingen van de website www.surinameredd.org, met rapportages van activiteiten enz., outreach op partner's websites en social media

Duurzaamheid en Opschaling

Exitstrategie

Tallose bepalingen zijn en worden toegepast om de duurzaamheid van de resultaten van het project te garanderen. Bijvoorbeeld is een groot deel van de financiering toegewezen aan nationale en lokale capaciteitsversterking, op een manier die de ontwikkeling van georganiseerde nationale trainingscapaciteiten bevordert, voor langdurige verspreiding. Institutionele regelingen van het garanderen ook dat nationale stakeholders en rechthebbenden een leidersrol vervullen en de relevante ondersteuning krijgen om versterkt te worden, volledige controle te nemen over het proces en om een efficiënte komende REDD+ investering en volledige implementatiefasen, te garanderen. De NRS is een belangrijk element om de duurzaamheid van het project te garanderen.

Hiernaast is dit project substantieel versterkt om in te spelen op de komende stadia. Naast technische en menselijke gereedheid zal de start van fase 2 en fase 3 van REDD+ uiteindelijk een sterke politieke, diplomatieke en financiële betrokkenheid vereisen. Dit project is ontwikkeld op een manier die de weg zal vrijmaken voor deze aspecten van de REDD+ readiness, om een soepele en effectieve overgang te garanderen aan het eind van de projectimplementatie. Om deze reden organiseert en leidt Suriname een internationale conferentie aan het begin van 2019, die als doelstelling heeft de Klimaatfinanciering Mobilisatie voor HFLD landen, onderzoeken van financieringsmechanismen, mogelijkheden en methodologieën voor middelen die voor klimaatfinanciering toegepast zullen worden. Dit is de exitstrategie die door het project gestimuleerd wordt.

De nationale capaciteiten zullen versterkt en gemonitord worden, waar nodig, en de nationale betrokkenheid zal gegarandeerd worden middels de activiteiten gepland in output 1.

IV. PROJECTBEHEER

Kostenefficiëntie en Effectiviteit

i) Projectbeheer

Implementatiepartner: Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS)

Tijdens Fase I van dit project is een REDD+ Project Management Unit (PMU) ingesteld die valt onder het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS). Aangezien het NIMOS kantoor niet voldoende ruimte beschikbaar had voor het nieuw personeel, is een apart kantoor voor REDD+ PMU gehuurd aan de overzijde in de straat van NIMOS. Het 'Cross-Cutting Capacity Development (CCCD)' project is ondergebracht in een aparte unit in hetzelfde gebouw en de Project Management Unit van het GEF gefinancierd project 'Improving Environmental Management in the Mining Sector of Suriname, with Emphasis on Artisanal and Small-Scale Gold Mining (ASGM)' zal eveneens daar gehuisvest worden. Dit bevordert een verhoogde samenwerking en information-uitwisseling tussen de verschillende milieuprojecten gecoördineerd door NIMOS en UNDP.

De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), waar de NFMS unit is ondergebracht, ligt in een ander deel van Paramaribo, en de UNDP Country Office weer in een ander deel. De REDD+ management meetings en technische meetings worden afgewisseld tussen de drie kantoren. Dagelijkse meetings tussen partners worden gewoonlijk gehouden in het PMU kantoor, of soms via Skype of telefoon om verlies van tijd in het verkeer te vermijden.

V. RESULTATENRAAMWERK⁸

De algemene strategiedoelstelling is dat Suriname de REDD+ Readiness en Implementatie Fasen afrondt volgens het UNFCCC proces. Drie belangrijke outputs zullen het mogelijk maken om het doel te bereiken:

- *Output 1:* Surinaamse leiders, stakeholders en rechthebbenden begrijpen het REDD+ potentieel voor ontwikkeling, zijn betrokken in het proces en beschikken over de menselijke capaciteiten om REDD+ te implementeren.
- *Output 2:* REDD+ strategie en businessmodel voor Suriname zijn geïmplementeerd met actieve ondersteuning van belangrijke nationale stakeholders en rechthebbenden.
- *Output 3:* Een uitgebreid implementatieraamwerk is ontworpen en gerelateerde instrumenten zijn ontwikkeld.

De drie belangrijke outputs maakten het mogelijk om de activiteiten te classificeren in drie pilaren, te weten, menselijke capaciteiten, consultatie en stakeholder engagement, REDD+ Strategie en Business Model, en de Ontwikkeling van Decision Support Tools. Referenties naar de pilaren komen in het geheel document voor.

Beoogd Resultaat zoals gesteld in de UNDAF/Country [or Global/Regional] Programme Results and Resources Framework⁹: (a) Inclusieve en duurzame oplossingen aangenomen voor het behoud, herstel en gebruik van ecosystemen en natuurlijke hulpbronnen. (Een Duurzame en Weerbare Caribische Regio)

⁸ UNDP publiceert haar projectinformatie (indicatoren, baselines, doelen en resultaten) om te voldoen aan de International Aid Transparency Initiative (IATI) standaarden. Zorgdragen dat de indicatoren S.M.A.R.T. (Specific, Measurable, Attainable, Relevant and Time-bound) zijn, accurate baselines en doelen verschaffen, onderbouwd met betrouwbaar bewijs en data, en vermijden van acroniemen zodat het extern publiek de resultaten van het project duidelijk begrijpt.

⁹ De United Nations Multi-Country Sustainable Development Framework (UN MSDF) is ontworpen en is in de plaats gekomen van de UNDAF. De MSDF werd gezamenlijk geformuleerd in 2015 door het VN systeem en de Overheden van de Caribische sub-regio. Nationale consultaties in 15 landen hebben gegarandeerd dat de ontwikkelingsuitdagingen geïdentificeerd in de Common Multi-Country Assessment consistent waren met de nationale ontwikkelingsbehoeften op vier belangrijke prioriteitsgebieden die de nationale en regionale acties van het Verenigde Naties systeem en partners, zal informeren tot 2021.

Resultaatindicatoren zoals gesteld in de Country Programme [or Global/Regional] Results and Resources Framework, waaronder baseline en doelen:

- Mate waarin bevoegde nationale en sub-nationale autoriteiten de geïntegreerde natuurlijke hulpbronnen beheersrichtlijnen implementeren

Baseline: 1

Doel: 3

- Suriname is in staat om internationale verdragen en protocollen over land-, zee- en kustecosystemen te implementeren.

Baseline: 0

Doel: 7

- % van de beschermde land-, zee- en kustgebieden versus totaal gebied

Baseline: 13% voor land. Kust en zee tbc

Doel: 15% - land en 10% kust en zee (tegen 2020)

Toepasselijke Output(s) uit het UNDP Strategisch Plan:

1.4.1 Oplossingen opgeschaald voor duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, waaronder duurzame grondstoffen en groene en inclusieve waardeketens.

Projectnaam en Atlas Projectnummer: Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II; 00081326

VERWACHTE OUTPUTS	VERWACHTE SUB-OUTPUTS	SUB-OUTPUT INDICATOREN ¹⁰	DATABRON	BASELINE (2018)	DOELEN	RISICO'S

¹⁰ Aanbevolen wordt dat projecten de outputindicatoren gebruiken van het Strategisch Plan IRRF, zoals toepasselijk, naast de project-specifieke resultaatindicatoren. De indicatoren moeten opgesplitst zijn per geslacht of voor andere doelgroepen, waar nodig.

Output 1 Surinaamse leiders, stakeholders en rechthoudenden begrijpen het REDD+ potentieel voor ontwikkeling, zijn betrokken in het proces en beschikken over de menselijke capaciteiten om REDD+ te implementeren.	1a. Menselijke en technische capaciteiten zijn ontwikkeld, informatie is gedeeld, en dialoog en participatie zijn effectief met belangrijke stakeholders en rechthoudenden groepen.	1.a.1 Aantal stakeholders per sector, overheidsinstellingen, en rechthoudenden met gedegen kennis van (d.w.z. algemeen en technisch) en proactieve betrokkenheid in REDD+ per jaar. 1.a.2 Aantal personen van overheidsinstellingen, stakeholders en rechthoudenden zijn uitgebreid getraind over REDD+ per jaar. 1.a.3 Aantal RSC meetings gehouden in een jaar en geëvalueerd zoals nodig door de participanten. 1.a.4 Capaciteit van Suriname om het genderaspect te integreren en vrouwenparticipatie te garanderen in alle readiness inspanningen.	1: IMAC; RSC, MGC, CIU, PB, PMU-M&E meetingsverslagen, op-eds, presentielijsten, media campagnes, en collectieve analyse. 2: IMAC; RSC, MGC meetingsverslagen. 3: RSC meetingsverslagen en PMU-M&E kwartaalrapporten. 4: Vrouwenvertegenwoordigingen periodieke rapporten.	1: Huidig niveau van bewustwording is redelijk over REDD+ kennis, acties van rechthoudenden en multi-party stakeholders. 2: Sterke capaciteit van NIMOS /PMU / SBB (personeel, technisch, juridisch, financieel) om REDD+ readiness door te voeren en af te ronden. 3: Geen RSC formeel beschikbaar om REDD+ gerelateerde readiness in Suriname aan te pakken. 4: Bestaande documenten om geïnformeerde besluiten te nemen via REDD+ Ready, zijn beschikbaar bij PMU, als volgt; NRS analyse, NRS Visie en Strategie, Stakeholderbetrokkenheid Analyse Beoordeling, Stakeholders Engagement Plan-Strategie, REDD+ Communicatie en Outreach Strategie. 5: Acties gericht op vermindering van ontbossing en bosdegradatie zijn naar tevredenheid, worden begrepen door de Overheid, ITP's, jongerengroepen, vrouwen, mijnbouw, houtkap en CSO's. 6: Readiness proces en UNDP's Gezamenlijke Aanpak houden rekening met het genderaspect, maar aandacht voor gendervraagstukken is over het algemeen nog beperkt.	1: 2000 stakeholders/ rechthoudenden zijn betrokken en 150 zijn getraind over REDD+. 2: De private sector participeert optimaal in 75% van de meetings en activiteiten, en heeft zich geëvalueerd aan het leveren van oplossingen over stopzetten van ontbossing en bosdegradatie. 3: Twee RSC meetings zijn gehouden en RSC is volledig operationeel en gericht op een gedegen sturing van het REDD+ mechanisme. 4: Rekening gehouden met genderaspect, en vrouwenparticipatie is gegarandeerd in alle readiness inspanningen.	Vraagstukken van vertegenwoordiging en legitimiteit zijn vaak erg gevoelig. Dit kan de readiness afronding vertragen. Gebrek aan effectiviteit en efficiëntie in projectbeheer en het gebruik van financiële en menselijke hulpbronnen op een tijdige manier. Niet in staat zijn een win-win scenario voor de private sector te demonstreren, kan hun betrokkenheid in REDD+ ontmoedigen. De komende presidentiële verkiezingen kunnen de architectuur die ontwikkeld/ ontworpen is voor REDD+ readiness, beïnvloeden. Ondanks inspanningen tijdens de readiness afronding, is er een gebrek aan vertrouwensopbouw tussen de Overheid en rechthoudenden/ stakeholders. Garanderen van het juiste niveau van betrokkenheid van CSO, ITP vertegenwoordigers, private en wetenschappelijke sectoren. Gebrek aan doelpubliek en geschikte communicatie kan de betrokkenheid van stakeholders en rechthoudenden, beletten. Capaciteit van PMU om de efficiëntie en effectiviteit van haar projectbeheer voor REDD+ readiness, te verbeteren.
---	---	---	--	--	---	---

	1b. Inheemse en Tribale gemeenschappen zijn specifiek ondersteund, betrokken en gereed voor het implementeren van REDD+.	1.b.1 Aantal getrainde ITP's en bosgemeenschapsgebaseerde groepen, over REDD+ readiness en MRV per jaar. 1.b.2 Aantal trainingsworkshops om FPIC protocollen te ontwikkelen; aantal kaarten ontwikkeld samen met ITP's; en aantal lokale beheersplannen afgerond per jaar. 1.b.3 ITP vertegenwoordiging en een gedegen interne organisatie organization reagerend op de REDD+ readiness afronding. 1.a.5. Niveau van ondersteuning aan ITP's middels REDD+ readiness inspanningen, in lijn met een geïntegreerd landschapsbeheer. 1.b.4: Aantal zuid-zuid ITP uitwisselingen.	1: Gezamenlijke mapping methodologie en gemeenschaps-ontwikkeling plannen; MRV producten samen met ITP's om deel te nemen in de DST Gebruikers-werkgroepen. 2: FPIC protocollen goedgekeurd door ITP's zijn beschikbaar via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub https://redd.unfccc.int/submissions.html 3. Kaarten en lokale beheersplannen zijn geïntegreerd in Districtsplanung, RBP en BSM architectuur. 4: Intentieverklaring om te participeren in REDD+ implementatie is ondertekend door ITP groepen. 5: Onderzoek in de status van grondbezit rechten; Corruptierisico analyse; rapport over beleid, wettelijke, institutionele en praktijk gaps; 6: Zuid-zuid uitwisselingsrapporten	1: RAC vertegenwoordigers zijn volledig gecommitteerd om de readiness afronding voort te zetten. RAC heeft gedeelde kennis van hun dorpen over REDD+ componenten. VIDS en KAMPOS ontwikkelen capaciteiten over REDD+, op hun eigen tempo. 2: Veel consultatie-workshops hebben plaatsgevonden en consensus is bereikt met RAC vertegenwoordigers over REDD+ sturing. Er is ook een redelijk politiek momentum richting een constructieve dialoog over landgebruik en ITP grondenrechten. 3: Constructieve dialoog tussen het Kabinet van de President en De Nationale Assemblee over grondenrechten. 4: Ondanks inspanningen door NIMOS-PMU en SBB tijdens de readiness afronding, is er een gebrek aan vertrouwensopbouw tussen de Overheid en VIDS/KAMPOS 5: Bestaande LT-LR en natuurlijke hulpbronnen juridisch analysedocument 6: Geen zuid-zuid uitwisseling van het REDD+ project	1: 1000 ITP's getraind. 2: 3 Trainingsworkshops om FPIC protocollen te ontwikkelen, zijn gehouden; 2 kaarten ontwikkeld samen met ITP's; 2 lokale beheersplannen voltooid per jaar. 3: ITP's zijn betrokken in de readiness afronding middels tenminste 75% van de workshops en activiteiten. 4: Tenminste 1 Zuid-Zuid ITP uitwisseling met bestaande REDD+ projecten in andere naburige landen.	REDD+ capaciteiten op ITP dorpsniveau zijn zwak en effectieve dialoog met ITP's is nog steeds onvoldoende. Complexiteit om een juiste balans te vinden tussen infomeren, capaciteitsversterking, ITP's betrekken in een proces dat in voortdurende ontwikkeling is, kostenbesparend gebruik maken van de beschikbare middelen en het creëren van aanvragingsvertrouwen. VIDS en KAMPOS zijn betrokken in REDD+, maar hebben onvoldoende capaciteit om een effectieve rol te vervullen. Grondenrechten is nog steeds een politiek gevoelig vraagstuk en evolutie van dialogen kunnen de REDD+ readiness schaden indien geen consensus bereikt is tussen de Overheid en ITP vertegenwoordigers. Dialogen over grondenrechten en grondenrechten onderhandelingen leiden niet tot het bereiken van de doelstellingen van de Overheid en ITP's. Gebrek aan committering van de overheid om ITP rechten daadwerkelijk te bevorderen en na te leven. Ontwikkeling van een FPIC protocol en een gezamenlijke mapping zullen op zich niet voldoende zijn als ze niet resulteren in een tastbare wijziging van nationale beleidsmaatregelen, waarover het huidig project relatief weinig invloed heeft.
--	--	--	--	--	--	--

	1c. Het programma is adequaat gemonitord en geëvalueerd.	1.c.1 Kwaliteitsstandaard interne en externe rapporten zijn afgeleverd door de beoordelaars 1.c.2 Ontwikkeling en toegankelijkheid van de M&E producten.	1: Uitgebreid M&E raamwerk, effectiviteit en efficiëntie van de M&E methodologieën; project jaarlijkse rapporten en definitief evaluatierapport. 2: Suriname REDD+ website	1: MTR ingediend bij FCPF is goedgekeurd om toegang te hebben tot extra subsidiefinanciering om de readiness afronding te garanderen. Op basis van externe evaluaties zijn NIMOS, PMU, SBB en UNDP, in staat geweest direct te reageren op M&E aanbevelingen. 2: Bestaande Projectbeheer software wordt ingekocht door PMU om een tijdige afronding van de activiteiten te volgen. Hoewel er geen prestatiegebaseerde indicatoren zijn over de effectiviteit en efficiëntie van uitbetaalde, menselijke en financiële middelen in de evaluatierapporten.	1: Projectresultaten zijn gedocumenteerd middels jaarlijkse voortgangsrapporten en een voortgangsreview; eindevaluatie en financiële controles zijn gepubliceerd. 2: Suriname REDD+ website biedt een duidelijke roadmap en hiernavolgend publiekelijk beschikbaar relevant materiaal; stakeholders en rechthebbenden dragen bij aan feedback periodieke rapporten en evaluaties.	Gebrek aan kwartaal M&E rapporten over effectiviteit en efficiëntie van REDD+ readiness investeringen, aankopen, uitbetalingen en uitgaven.
--	--	--	--	--	---	--

	1d: Institutionele en wettelijke bepalingen worden vastgesteld voor een volledige en effectieve REDD+ implementatie.	1.d.1 Aantal voorgestelde regelingen, wetten en REDD+ beleidsmaatregelen zijn ingediend. 1.d.2 Thematische workshops over REDD+ in De Nationale Assemblée, met parlementariërs en hun personeel.	1: Conceptwetten zijn publiekelijk beschikbaar voor opmerkingen op de REDD+ Suriname website. 2: Workshops materialen zijn op maat gemaakt voor specifieke publieksgroepen.	1: Het huidige niveau van de institutionele regelingen en capaciteiten laat geen ruimte voor een efficiënte implementatie en sterke wetshervormingen. 3: Bestaand Nationaal Ontwikkelingsplan highlight REDD+ al een belangrijk mechanisme voor duurzame ontwikkeling; Concept Plan Visie 2035 en Groene Groei blueprint. 4: Technische kennis van de beleids-, wettelijke en institutionele uitdagingen voor REDD+ implementatie. 4. Overheidsinstellingen en beleidsmakers hebben kennis van REDD+ en maken de weg vrij om mogelijkwerwijs effectieve pro-REDD+ hervormingen en Wetten door te voeren in de implementatiefase, met ondersteuning van DST, om efficiënt te reageren op Koolstofkopers, ITP's, stakeholders en de Surinaams bevolking. 5: Nationaal kennisniveau en consensus over de oorzaken van ontbossing en bosdegradatie. 6: Technische kennis van het data en informatiesysteem over NRL/FREL context en uitdagingen voor REDD+.	1: Tenminste één voorgestelde REDD+ beleidsregel, middels regelingen, wetten of wetshervormingen aangenomen in De Nationale Assemblée en het Kabinet van de President. 2: 80% van de parlementaire commissie over klimaatverandering en milieu, heeft kennis van REDD+. 3: Definitie van bossen in Suriname is bijgewerkt in de wetgeving; capaciteit om laag-implicatie REDD+ wetsteksten door te voeren tijdens de readiness afrondingsfase. 4: Capaciteit om laag-implicatie REDD+ wetsteksten door te voeren tijdens de readiness afrondingsfase. 5: REDD+ nationale strategie is afgerond en goedgekeurd door de IMAC; Peilingen classificeren bewustwording van REDD+ bij beleidsmakers als "hoog".	Beleidsvorming hervormingen en institutionele regelingen moeten reageren het plaatsvinden van REDD+ Ready, mogelijkwerwijs in de implementatiefase, zodra beleidsmakers REDD+ een gedegen mechanisme achten voor vermindering van ontbossing en bosdegradatie in Suriname. De Nationale Assemblée heeft een matige bewustwording van REDD+, weinig kennis van de mogelijke wettelijke implicaties, en complexe hervormingen zullen naar verwachting vereist zijn om REDD+ te implementeren in Suriname De wetshervormingen zullen niet implementeerbaar zijn mits er sprake is van een reële politieke comittering op het hoogste niveau, gefocust op REDD+. De noodzaak van institutionele regelingen voor REDD+ implementatie wordt in onvoldoende mate geëvalueerd.
--	--	--	---	---	--	--

Output 2 REDD+ strategie en businessmodel voor Suriname zijn geïmplementeerd met actieve ondersteuning van belangrijke nationale stakeholders en rechthebbenden.	2a. Onderzoeken zijn uitgevoerd om economische medevoordelen/ mogelijkheden te stimuleren.	2a1: Aantal documenten die geproduceerd moeten worden met gebruik van medevoordelen en innovatieve mogelijkheden, op basis van onderzoeken die worden uitgevoerd. 2a2: Capaciteit van Suriname om bottom-up gemeenschapsplanning te integreren met district landgebruiksplanning. 2a3: Adaptieve institutionele ontwerpen mogelijk maken en belangrijke beleidsvorming voor REDD+ beïnvloeden. 2a4: Medevoordelen economisch onderzoek toont het potentieel voor veelbelovende soorten, NTFP, natuurtoerisme, ecosysteemdiensten, SFM, en habitat banking voor houtkap en ontginningscompensatie. 2a5: Aandachtsniveau voor armoedevermindering, mensenrechten gebaseerde benadering en gender-overwegingen in de REDD+ strategie.	1: Uitgebreid ecologisch-economisch onderzoek is publiekelijk beschikbaar op de Suriname REDD website, over medevoordelen voor REDD+, om ontbossing en bosdegradatie te stoppen.	1: Bestaande evaluatie en achtergrondstudie over innovatieve economische mogelijkheden in Suriname. 2: Gebruik van kennis over toegevoegde waarde potentieel voor NTFP, natuurtoerisme, ecosysteemdiensten, SFM, en habitat banking.	1: Tenminste één bestaande innovatieve economische mogelijkheden evaluatiedocument dat afgerond moet worden in REDD+ Ready. 2: Medevoordelen economisch onderzoek bewijst het potentieel over veelbelovende soorten, NTFP, natuurtoerisme, ecosysteemdiensten, SFM, en habitat banking voor houtkap en ontginningscompensatie. 2: Armoedevermindering, mensenrechten gebaseerde benadering en gender-overwegingen representeren de kernaspecten van de REDD+ strategie en het businessmodel. 4: NRS Visie en Strategie document is ontwikkeld. 3: Districtsplannen en gemeenschapsontwikkelingsplannen zijn publiekelijk beschikbaar.	Beschikbaarheid van zeer ervaren personeel om de implementatie van deze activiteit te begeleiden. De RSC en Project Board zijn voldoende versterkt om in staat te zijn een technische evaluatie en duidelijkheid te verschaffen over al deze medevoordelen-onderzoeken.
--	--	---	---	--	--	---

	2b. Een Resultaatgerichte Betaling (RBP) systeem voor REDD+ is ontwikkeld.	2b1: Aantal ground-truth projecten om ontbossing en bosdegradatie per jaar, te stoppen, door gebruik van een goed-ontworpen RBP architectuur dat in lijn is met districtsplanning en gemeenschapsbos gebaseerde ontwikkelingsplannen en de private sector. 2b2: Koolstof Intel Unit biedt marktinzichten door gebruik te maken van datawetenschap, statistieken, indicatoren, scorekaarten, datamijnbouw, #bigdata - internationaal en nationaal- over Koolstofmarkten, om geïnformeerde besluiten te nemen, waarschijnlijkheid van aanvullingen bij het Koolstof Fonds en GCF, klimaatfinanciën, en capaciteitsversterking over ERPA makelarij.	1: Ground-truth projecten rapporten. 2: RBP-BSM blueprint is beschikbaar via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub. 3: Rapportage over de grondbezit rechten status; corruptierisico evaluatie; rapport over beleids-, juridische, institutionele en praktijk gaps;	1: Analyse en strategie over NRS en de Nationale REDD+ Visie benadrukt het belang van ontwerpen van een bewezen RBP/BSM architectuur. 2: Geen nationale ervaring in RBP, noch in BSM.	1: Tenminste 2 ground-truth projecten bewezen vermindering van ontbossing en bosdegradatie op gemeenschapsniveau. 2: Private sector en CSO zijn in staat geweest succes te garanderen over vermindering van bosemissies.	De PB is voldoende versterkt om in staat te zijn een technische evaluatie en duidelijkheid te verschaffen over al deze voorlopige onderzoeken. Garanderen van het juiste niveau van betrokkenheid van CSO, ITP vertegenwoordigers, private sector en de Overheid, op districtsniveau. Top-down landgebruiksplanning benaderingen op districtsniveau kunnen gemeenschapsontwikkeling plannen schaden. Rechthebbenden en overheids- en niet-overheidsactoren/ stakeholders bereiken geen consensus over RBP/BSM architectuur.
--	--	--	---	---	--	---

	2c. Internationale ondersteuning is gegarandeerd om de REDD+ strategie implementatie te assisteren en te financieren.	2c1: HFLD lidlanden sluiten zich aan bij de coalitie geleid door Suriname. 2c2: Climate Investment Forum en HFLD leiderschapscoalitie gehouden in Suriname zullen de nationale leiding nemen naar effectieve Koolstofonderhandelingen.	1: Nationale REDD+ Financiële Duurzaamheids-strategie document. 2: Climate Investment Forum rapport 3: NRS validatiewerkshops rapporten. 4: NRS gevalideerd en goedgekeurd en beschikbaar gemaakt voor het publiek via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub https://redd.unfccc.int/submissions.html	1: Bestaande kennis over een Nationale REDD+ Financiële Duurzaamheid Strategie document is geleverd in 2018. 2: NRS Visie en Strategie document. 3: Suriname heeft geparticipeerd in de Internationale Conferentie over de Impact van REDD+ voor HFLD landen, geleid door de Guyana Schild faciliteit. 4: Beperkte bijdrage dusver van Suriname in het internationaal REDD+ proces.	1: 80% van de HFLD landen sluiten zich aan bij de coalitie geleid door Suriname. 2: NRS is goedgekeurd en gevalideerd door 90% van de rechthebbenden en stakeholders; REDD+ visie is gedeeld en wordt breed ondersteund; RSC waardering voor de NRS is geclassificeerd als "goed". 3: Wereldwijde strategie geleid door Suriname, garandeerde een hogere prijs voor Koolstofunits voor de HFLD landencoalitie. 4: Opties voor internationale HFLD REDD+ coalitie zijn technisch versterkt en politiek onderhandeld voorafgaand aan COP en Wereldbank evenementen. 3. Surinaamse REDD+ strategie is erkend voor haar kennis over het biodiversiteits- en ethnodiversiteitspotentieel, om blue-chip Koolstof kopers aan te trekken (d.w.z. CORSIA, Intrinsieke Waarde Uitwisseling, DJSI, PRI, UN Global Compact, Vrijwillige Koolstof Markt).	Beschikbaarheid van zeer ervaren personeel om de implementatie van deze activiteit te leiden. Geen consensus bereikt met de HFLD coalitie en geen internationale committering over internationale ondersteuning voor de implementatiefase van REDD+ in Suriname. Afhankelijkheid van de bereidheid van internationale stakeholders.
--	---	--	---	---	---	--

	2d A Nationale REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmark Account (SNEA) is vastgesteld en gevalideerd.	2d1: Aantal workshops om verkiezingen te houden om NRFTF of SNEA te selecteren door rechthebbenden en stakeholders. 2d2: Banking haalbaarheid van NRFTF of SNEA is geselecteerd.	1: Een SNEA of NRFTF rekening is geopend en wordt elk kwartaal gecontroleerd.	1: Bestaande kennis over een Nationale REDD+ Financiële Duurzaamheid Strategie document is geleverd in 2018. 2: NRS bestaand document benadrukt de noodzaak voor een bankingmechanisme om koolstofuitwisselingen te ontvangen.	1: Tenminste 3 workshops van rechthebbenden en stakeholders om het type bankingmechanisme voor het ontvangen van koolstof-uitwisselingen, goed te keuren.	1: Besluit over NRFTF of SNEA kan een scheiding creëren tussen rechthebbenden/ stakeholders en de overheid.
Output 3 Een uitgebreide reeks tools is ontwikkeld om REDD+ te ondersteunen.	3a. Ontwikkelen van een Carbon Asset Transactions Registry (CATR) of Nationaal REDD+ Register, waaronder serialisatie, uitgifte, volgen en verwijderen van emissie-verminderingen, en valideren van medevoordelen intrinsieke voordelen.	3.a.1: Koolstofvoordelen transactieregister is getest, interoperabel, en toont transparantie voor toekomstige koolstofkopers. 3.a.2: Webstatistieken gebruiks- en prestatieindicatoren geanalyseerd middels CATR gebruikstrends. 3.a.3: Feedback ontvangen door gebruikers received via UWG.	1: Sterke capaciteit ontwikkeld bij NIMOS om implementatie van CATR effectief te coördineren en “goed” beoordeeld door RSC en PB en rechthebbenden/ stakeholders. 2: Webstatistieken rapporten voor CATR. 3: CATR is volledig operationeel en interoperabel met subsystemen. URL is beschikbaar gemaakt voor het publiek. 4: CATR levert haar eerste test-bed transactie. 5: CATR procedurehandleiding.	1: Bestaande kennis over een Nationale REDD+ Financiële Duurzaamheid Strategie document stelde de noodzaak voor van het hebben van een Koolstof register voor emissieverminderingen inventarisaties. 2: NRS document benadrukt ook de noodzaak om een CATR te hebben om de koolstof boekhouding op een transparante manier te beheren.	1: CATR is het punt van binnenkomst voor uitgifte en verwijderingen van koolstofunits. CATR is ontwikkeld en getest op basis van UWG feedback en internationale standaarden. 2: 80% van de ontvangen feedback door UWG is correct geïntegreerd in beta versies en verhogingen. 3: Sterke capaciteit ontwikkeld bij NIMOS om implementatie van CATR effectief te coördineren en “goed” beoordeeld door RSC en PB en rechthebbenden/ stakeholders.	Uitbesteding met onervaren registerontwikkelaars. Methoden en datakwaliteit komen niet overeen met de internationale standaarden en ontbreken continue uitgroei.

	3b. Een National Safeguard Information System (SIS/SOI) is ontworpen en ontwikkeld.	3.b.1: SIS gebruikerstrends geanalyseerd via Webstatistieken van gebruiks- en prestatieindicatoren. 3.b.2: Aantal analytische screeningsrapporten van sociale en milieudata en metadata. 3.b.3: SIS is in werking. SIS Gebruikerswerkgroep verschaft tijdige feedback voor systeemvergrotingen.	1: Gebrek aan ervaring in ontwikkeling van een SOI. 2: Er zijn enkele ervaringen gerelateerd aan milieueffect-analyses in Suriname, maar deze zijn niet gerelateerd aan een informatiesysteem over sociale en milieu safeguards. 3: Beperkte capaciteit om sociale en milieu scenario's te ontwikkelen via ruimtelijke modellering. 4: SESA analyses en ESMF documenten verschaffen een strategische diagnose en sturing over sociale en milieu vraagstukken die via SIS onderzocht en gemonitord moeten worden. 5: Data verschaft door EIA's is QA/QC geïntegreerd als input voor SIS.	1: SIS is in werking. 2: SIS rapporten zijn geproduceerd via geo-ruimtelijke analytische informatie over de nationale omstandigheden. 3: SIS is beschikbaar gemaakt voor het publiek via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub. 4: SOI ingediend en beschikbaar gemaakt voor het publiek via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub. 5: Documentbeheer Systeemrapportage V&A over REDD+ analyses, raamwerken, strategieën, en onderzoeken, zijn op een systematische manier beschikbaar voor het publiek. 6: SIS procedure-handleiding, SIS rapport opgenomen in het rapport van Suriname aan de UNFCCC.	1: SOI is verstuurd naar de UNFCCC. 2: De RSC classificeert de SIS al seen belangrijke DST voor REDD+ in Suriname. 3: REDD+ safeguards voor Suriname zijn overeengekomen onder de stakeholders en rechthebbenden. 4: Gemakkelijk te gebruiken en sterke SIS is ontwikkeld en functioneel om geo-ruimtelijke rapporten en screenings te leveren. 5: Ontwikkelen en indienen van de eerste SOI aan de UNFCCC. 6: Webstatistieken van gebruiks- en prestatieindicatoren tonen een hoge volume van SIS gebruik. 7: Capaciteit om scenario's te analyseren door middel van ruimtelijke modellering. 8: Capaciteit van het integreren van historische trends en nationale omstandigheden via analytische geo-ruimtelijke modelleringstools.	Technische en politiekecomplexiteit en implicaties maken het moeilijk om een overeenkomst te bereiken over een betrouwbare SIS. Uitbesteding met onervaren SIS ontwikkelaars. Gebrek aan ervaring in het ontwikkelen van een SOI. Belang van het definiëren van de reikwijdte, specificaties, workflows en architectuur van de SIS, rekening houdend met de SESA en ESMF documenten en aanbevelingen, en de volgorde voor uitwerking van een SIS is belangrijk en een stapsgewijze benadering kan nuttig zijn. Methoden en datakwaliteit komen niet overeen met de internationale standaarden en ontbreken continue uitgroei.
--	---	--	--	---	---	--

	3c: Online/offline REDD+ interoperabiliteit is ontwikkeld tussen inputdata en geodiensten uit FREL, NFMS, SIS, SFISS, CATR, CIU, RBP, SLMS, NRTMS, BSM, NRFTF/SNEA en NFI.	3.c.1: Aantal interoperabele machine-tot-machine interacties zijn getest en operationeel tussen systemen. 3.c.2: Aantal protocollen en standaarden bewijzen geavanceerde machine-interactie.	1: Volledige interoperabiliteit tussen systeemrapporten. 2: Protocollen en standaarden zijn beschikbaar voor de functionele interoperabiliteit. 3: URL's DST systemen zijn beschikbaar gemaakt voor het publiek via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub.	1: Sterke DST Capaciteit ontwikkeld over wetenschappelijke data en geodiensten over FREL, NFMS, SLMS, NRTMS, en het Gonini portaal.	1: Sterke DST Capaciteit ontwikkeld over datawetenschap en geodiensten bij SBB en NIMOS over FREL, NFMS, SIS, SFISS, CATR, CIU, RBP, SLMS, NRTMS, BSM, NRFTF/SNEA en NFI en het Gonini portaal.	Beschikbaarheid van zeer ervaren personeel dat aangetrokken moet worden om de implementatie van deze outputs te faciliteren. Mogelijke overlappingen en conflicten tijdens DST ontwikkeling en werkzaamheden tussen instituten. Capaciteit van PMU en SBB om de efficiëntie en effectiviteit van hun projectbeheer te verbeteren voor REDD+ readiness.
	3d. Feedback, Grievance, and Redress Mechanism (FGRM) is operationeel.	3.d.1: Workshops per jaar uitgevoerd voor outreach FGRM. 3.d.2: Aantal feedback of klachten/tickets opgeslagen en tijdig op kwartaalbasis beantwoord. 3.d.3: Kwalitatieve beoordeling van de perceptie van doelgroepen van FGRM.	1: Definitieve Feedback en klachtenaanpak-mechanisme raamwerkdokument; Onafhankelijke definitief beoordelingsrapport van de FGRM architectuur. 2: Kwartaalrapporten over feedback en klachten en FGRM capaciteits-beoordelingen.	1: Concept FGRM blueprint beschikbaar voor verspreiding naar rechthebbenden en stakeholders voor validatie/goedkeuring.	1: Een operationele feedback en klachtenaanpak mechanisme is gevalideerd, gedocumenteerd en vastgesteld middels tenminste 3 workshops. 2: Feedback en klachtenaanpakmechanisme raamwerkdokument; Onafhankelijk definitief beoordelingsrapport van de bemiddelaar van de FGRM. 3: Capaciteit om de FGRM te verbeteren voor rechthebbenden en stakeholders om feedbacks te geven, ruimte voor verbetering, klachten.	De betrouwbaarheid en functionaliteit van de FGRM zal grotendeels afhangen van de mate waarin de basisprincipes voor het opstellen van een dergelijk mechanisme, nageleefd worden. De bestaande capaciteit moet versterkt worden, en de middelen geboden door FCPF zijn onvoldoende om alle FGRM behoeften te dekken. Gebrek aan een onafhankelijke FGRM voor rechthebbenden en stakeholders kan de REDD+ ontwikkeling schaden.

	3e. Een National Forest Monitoring System (NFMS), waaronder een Meting, Rapportage en Verificatie (MRV) functie is ontwikkeld en is functioneel.	3.e.1: Aantal beschikbare rapporten, kaarten en QA/QC resultaten geproduceerd door de SLMS. 3.e.2: NFI protocollen zijn beschikbaar; aantal steekproefunits waar het NFI ontwerp getest is. 3.e.3: Aantal gebruikers van SFISS; data over houtkap is beschikbaar. 3.e.4: Aantal leggers- en gebruikersstatistieken voor het Gonini geoportaal. 3.e.5: Aantal rapporten aan internationale forums die gebruik maken van geharmoniseerde data van de NFMS. 3.e.6: Aantal activiteiten (sessies, trainings, workshops) gehouden en aantal participanten om gebruikers te informeren en te betrekken in de NFMS. 3.e.7: Aantal alarmmeldingsrapporten voor ongeplande houtkap, ongeplande ontbossing vanwege mijnbouw en ongeplande activiteiten in beschermde gebieden. 3.e.8: Aantal meetingsrapporten, MOU's en samenwerkingsprojecten die institutionalisering van de LULC en NFI platforms tonen. 3.e.9: Aantal video's, rapporten en brochures over de NFMS geproduceerd en verspreid.	1: Rapporten en kaarten van de SLMS en data gepubliceerd op het Gonini geoportal. 2: Rapporten, foto's en velddata van de NFI steekproefunits; NFI protocollen; verbeterde geschatte koolstofvoorraden voor Mangrovebos. 3: Gebruikersstatistieken van SFISS; rapporten over een schatting van illegale houtkap; SFISS geïntegreerd in het Gonini geoportaal. 4: Informatie beschikbaar op www.gonini.org en de gebruikersstatistieken daarvan beschikbaar voor websitehouders. 5: Rapporten van Suriname met NFMS data ingediend bij de VN en andere forums. 6: Participantenlijst van NFMS gerelateerde activiteiten. 7: Rapporten van alarmmeldingen gegenereerd door het NRTM systeem. 8: Meetingsrapporten, MOU's en project-documenten gerelateerd aan het LULC platform, alsook het NFI platform. 9: NFMS gerelateerd promotiemateriaal (video's, brochures, rapporten) en distributielijsten.	1: Functionele SLMS die regelmatig ontbossingskaarten, na-ontbossing LULC kaarten en een LULC kaart produceert voor het totaal land en bijwerking van ontbossingsoorzaken. 2: Noodzaak om een ontwerp voor de multi-purpose NFI voor te stellen en overeen te komen; enkele MOU's getekend voor een gezamenlijke dataverzameling. 3: Verouderd houtkap opsporingssysteem, proces begint de LogPro te vervangen met SFISS. 4: Het Gonini geoportaal is in werking met transparante toegang tot informatie, grotendeels geproduceerd door SBB. 5: Verspreide informatie maakt het moeilijk om te weten welke nummers opgenomen moeten worden in de internationale rapportage. 6: NFMS wordt gecoördineerd door SBB die enkele trainingen bood voor andere instituten om meer betrokken te zijn. 7: NRTM systeem produceert alarmmeldingen over ongeplande houtkap maar niet voor andere ongeplande activiteiten in het bos. 8: Bestaande NFMS Roadmap document beschrijft de status en plannen van de NFMS en biedt begeleiding voor de weg voorwaarts.	1: Rapporten over bijgewerkte methodologieën en tenminste 2 nieuwe kaarten met goede QA/QC resultaten geproduceerd door de SLMS. 2: Het ontwerp voor een multi-purpose NFI is ontwikkeld en getest in tenminste 10 steekproefunits. 3: SFISS wordt gebruikt door stakeholders en rechthebbenden. 4: Het Gonini geoportaal maakt meer informatie beschikbaar en gebruikersnummers tonen een verhoogde trend. 5: Tenminste 3 nationale rapporten aan internationale forums gebruiken geharmoniseerde data van de NFMS. 6: Tenminste 25 sessies, trainings en/of workshops zijn gehouden om gebruikers te informeren en te betrekken in de NFMS. 7: Wekelijkse rapporten over controles van alarmmeldingen over ongeplande houtkap, en tenminste 10 rapportages over controles voor ongeplande ontbossing vanwege mijnbouw en activiteiten in beschermde gebieden. 8: Tenminste 5 meetingsrapporten, MOU's en samenwerkingsprojecten die institutionalisering van de LULC en NFI platforms, tonen. 9: Tenminste 1 video geproduceerd en 150 rapporten en brochures verspreid over de NFMS.	Overige instituten hebben niet voldoende tijd om betrokken te zijn in de NFMS. Methoden en datakwaliteit komen niet overeen met de internationale standaarden en ontbreken continue uitgroei. Capaciteit om constant consistente data te produceren terwijl tegelijkertijd het systeem stapsgewijs wordt verbeterd. Capaciteit om bossen en koolstof te monitoren volgens de internationale kwaliteitsstandaarden. Capaciteit van SBB om de efficiëntie en effectiviteit van haar projectbeheer voor REDD+ readiness, te verbeteren. Omvat geen ecosysteem-diensten en sociaal-economische indicatoren over het experimenteel ontwerp van de multi-purpose NFI. Grenzen, omvang en reikwijdte definiëren in het ontwerp van de NFI.
--	--	---	--	---	--	--

	3f. Een tweede herhaling van de nationale Forest REL/RL is ontwikkeld en officiële aantallen zijn gevalideerd voor rapportage.	3.f.1: Document met gevalideerde stratificatie. 3.f.2: Document met nationale methodologie om bosdegradatie te beoordelen gerelateerd aan relevante oorzaken. 3.f.3: Cijfers beschikbaar voor Bodem-organische Koolstof. 3.f.4: Document met gevalideerde pan-tropische allometrieke vergelijking. 3.f.5: Document dat de modelleringsresultaten uitlegt. 3.f.6: Participantenlijsten, agenda en notulen van FREL/FRL gerelateerde meetings met stakeholders.	1: Document met gevalideerde stratificatie. 2: Document met nationale methodologie om bosdegradatie te beoordelen. 3: Bodem-organische Koolstof aantallen. 4: Document met gevalideerde pan-tropische allometrieke vergelijking. 5: Document dat de modelleringsresultaten uitlegt. 6: Participantenlijsten, agenda en notulen van FREL/FRL gerelateerde meetings met stakeholders. 7: Eerste concept van de 2e FREL/FRL is beschikbaar.	1: Eerste FREL voor Suriname geëvalueerd en gepubliceerd door UNFCCC. 2: Aanbevelingen van het UNFCCC technisch beoordelingsteam zijn gebruikt om de activiteiten opgenomen onder output 3f, te ontwikkelen.	1: Rapport beschikbaar dat de gevalideerde stratificatie documenteert die in de 2e FREL/FRL gebruikt zal worden. 2: Rapport beschikbaar dat de nationale methodologie documenteert voor een beoordeling van debosdegradatie die in de 2e FREL/FRL gebruikt zal worden. 3: Nieuwe cijfers beschikbaar voor Bodem-organische Koolstof, met betere statistische zekerheid, in vergelijking met de 1e FREL/FRL. 4: Wetenschappelijk rapport gepubliceerd met de gevalideerde pan-tropische allometrieke vergelijking, voor gebruik in de 2e FREL/FRL. 5: Modelleringsuitvoering met resultaten die relevant zijn voor de 2e FREL/FRL. 6: Tenminste 5 workshops gehouden om stakeholders te informeren over het proces dat moet leiden tot de 2e FREL/FRL.	Technische en politieke complexiteit en implicaties maken het moeilijk om overeenstemming te bereiken over een consensus FREL/FRL. Geen concept verschaft of outreach workshops ontwikkeld vooraf, over de tweede herhaling voor stakeholders, met name van de houtkapsector. 93% bosbedekking presidentiële committering heeft invloed op de tweede herhaling van FREL/FRL. Geen tweede herhaling van de FREL ingediend bij UNFCCC.
	3g: De Environmental and Social Management Framework (ESMF) is volledig geoperationaliseerd.	3.g.1: Rechthebbenden en stakeholders en overheidsinstellingen zijn vooraf geïnformeerd via op maat gemaakte outreach over ESMF.	ESMF beschrijvingsdocument is beschikbaar gemaakt voor het publiek via Links naar Documentatie, via de UNFCCC REDD Info Hub.	1: Bestaande SESA en ESMF documenten bieden uitgebreide input voor SIS en voor operationalisatie van de ESMF. 1: SESA Action Matrix en PAM's zijn bijgewerkt vóór de SIS integratie.	1: 90% of consensus bereikt tussen rechthebbenden en stakeholders, voordat data van de ESMF wordt toegevoegd aan de SIS. 2: Institutionele mandaten zijn verduidelijkt, capaciteiten zijn ontwikkeld en personeel is belast met werkzaamheden en voorbereid om de ESMF te besturen, parallel aan de NRS implementatie.	Het ESMF document dat de basis moet vormen voor de ESMF operationalisatie is nog steeds in de conceptformat. Het risico bestaat dat het niet gevalideerd zal worden.

VI. MONITORING EN EVALUATIE

In overeenstemming met de UNDP's programmering beleidsmaatregelen en procedures zal het project gemonitord worden via de volgende monitorings- en evaluatieplannen:

Binnen de jaarlijkse cyclus

- Een Uitgifteregister zal geactiveerd worden in Atlas en zal bijgewerkt worden door de Project Manager om opsporing en oplossing van mogelijke problemen of aanvragen voor verandering, te vergemakkelijken.
- Op basis van de risico-analyse (Bijlage 4 en 5), zal een risicoregister geactiveerd worden in Atlas en zal regelmatig bijgewerkt worden middels een evaluatie van de externe omgeving die de projectimplementatie kan beïnvloeden.
- Op basis van bovengenoemde informatie geregistreerd in Atlas, zullen halfjaarlijkse Project Progress Reports (MPPR) ingediend worden door de Project Manager (NIMOS/PMU) aan de Project Board. Deze MPPR zullen:
 - de elementen bevatten van de standaard rapportformat, beschikbaar in de Executive Snapshot.
 - bestaan uit een kwaliteitsanalyse gericht op voortgang bij de voltooiing van belangrijke resultaten, gebaseerd op de kwaliteitscriteria en methoden zoals vervat in onderstaande Kwaliteitsbeheer tabel.
 - rapport over de financiële uitvoering.
 - bestaat uit een laatste onderdeel met specifieke opmerkingen van de UNDP support unit, de overheid en de vertegenwoordigers van de ITP gemeenschappen.
 - uitleggen en aantonen hoe rekening gehouden wordt met de effecten van de SESA en ESFM gedurende de projectcyclus, waar van toepassing.
 - uitleggen en aantonen hoe de sociale en milieustrategie geïmplementeerd wordt: hoe de REDD+ safeguards toegepast worden, hoe het project voldoet aan de Gezamenlijke Aanpak, hoe de rechten van de ITP's nageleefd en bevorderd worden, en hoe het project de outputs/resultaten uitvoert.
- een project Geleerde Lessen register zal geactiveerd worden en zal regelmatig bijgewerkt worden om voortdurende leringen en aanpassingen binnen de organisatie te garanderen, en om de voorbereiding van het Geleerde Lessen Rapport te faciliteren aan het eind van het project.
- een Monitoring Schedule Plan zal geactiveerd worden in Atlas en zal bijgewerkt worden om belangrijke beheersacties/incidenten op te sporen.

Jaarlijks

- Jaarlijks Rapport. Een Jaarlijks Evaluatierapport zal opgesteld worden door de PMU Project Manager en zal gedeeld worden met de Project Board. Als een minimumvereiste zal het Jaarlijks Evaluatierapport bestaan uit de Atlas standaardformat voor de QPR over het totaal jaar, met bijgewerkte informatie voor elk van de bovengenoemde elementen van de QPR, alsook een samenvatting van de resultaten bereikt voor vooraf gedefinieerde doelen op output niveau.
 - Opmerkingen van de overheid, van de UNDP Support Unit, stakeholders en rechthebbenden, en van ITP vertegenwoordigers, zullen opgenomen worden in dit rapport.
 - Gedetailleerde uitleg en demonstratie over hoe rekening wordt gehouden met de effecten van de SESA/ESMF gedurende de projectcyclus, zal verstrekt worden, alsook over hoe de

NRS strategie geïmplementeerd wordt; hoe de REDD+ safeguards toegepast worden; hoe de rechten van ITP's nageleefd en bevorderd worden; en hoe het project voldoet aan de sociale en milieueisen overeengekomen onder de Common Approach.

- Het rapport zal ook data over de financiële uitvoering consolideren en becommentariëren.
- Jaarlijkse Project Evaluatie. Op basis van bovengenoemd rapport zal een jaarlijkse projectevaluatie worden uitgevoerd aan het eind van 2019, om de prestatie van het project te evalueren en het Jaarlijks Werkplan (AWP) voor 2020 te beoordelen. Deze evaluatie zal een definitieve beoordeling zijn. Het wordt gestuurd door de REDD+ PB, middels de benoeming van nationale consultants met directe inputs en toezicht van de leden van de REDD+ PB. Het kan ook andere stakeholders en rechthebbenden betrekken, indien vereist. De evaluatie zal gefocust zijn op de mate waarin voortgang gemaakt wordt naar de outputs, en dat deze in lijn blijven met geschikte resultaten.

UNDP Sociale en Milieustandaarden

Het Project zal voldoen aan UNDP's Social en Milieustandaarden (SES), die in januari 2015 in werking traden. De SES onderschrijft UNDP's comittering om sociale en milieuduurzaamheid te stroomlijnen in haar Programma's en Projecten om duurzame ontwikkeling te ondersteunen. De doelstellingen van de standaarden zijn om:

- de sociale en milieuresultaten van de Programma's en Projecten te versterken;
- nadelige effecten op mensen en het milieu te vermijden;
- nadelige effecten te minimaliseren, te mitigeren en te beheren waar vermijding niet mogelijk is;
- UNDP's en partnercapaciteiten te versterken voor beheer van sociale en milieurisico's; en
- een volledige en effectieve stakeholderbetrokkenheid te garanderen, waaronder via een mechanisme om te reageren op klachten van project-getroffen personen.

De SES is een integraal component van UNDP's kwaliteitsbewaking en risicobeheer benadering voor programmering. Dit bestaat uit de Sociale en Milieu Screening Procedure (zie de afgeronde SESP voor het project in Bijlage 4).

Output 1c consolideert verschillende inputs (R-PP component 6, UNDP regels en PRODOC hoofdstuk VI, FCPF M&E richtlijnen) en formuleert ze op een manier die volledige consistentie garandeert met het algemeen beheer van het project.

PMU zal een gekwalificeerde deskundige op het gebied van M&E inhuren om discussies te coördineren, gericht op het verschaffen van een voortgezette monitoring en evaluatie, met gebruik van het bestaand IT projectbeheer tool, voortbouwend op de gedetailleerde PRODOC resultaten en hulpbronnen log frame, het jaarlijks werkplan en kwaliteitsbeheerraamwerken, ontwikkelen van belangrijke prestatie-indicatoren, doelen, outputs, verificatiemiddelen, activiteiten en acties. Deze activiteit zal de manieren en het tijdsbestek beschrijven om verschillende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren te ontwikkelen over effectiviteit en efficiëntie zoals uiteengezet in de log frame en het IT PM tool, om de kwaliteit van geleverde producten te evalueren en waarderingen over het proces en specifieke activiteiten of outputs te verzamelen. De classificering van de percepties en capaciteiten van stakeholders en rechthebbenden moet verduidelijkt en gestandaardiseerd worden, als onderdeel van een methodologie en plan die transparantie en consistentie zullen garanderen middels het volgende:

- De activiteit bestaat uit het leveren van interne en externe M&E producten
- Daarom zullen enkele M&E producten geleverd worden door externe entiteiten, onder toezicht van de UNDP en RSC, te weten:
 - ✓ Jaarlijkse voortgangsevaluatie, door M&E medewerkers
 - ✓ Eindevaluatie, door internationale/nationale consultants
 - ✓ Jaarlijkse NIM controle door externe accountants
 - ✓ Speciale nadruk zal gelegd worden op verspreiding van informatie, feedback, monitoring van de tijdige uitvoering van activiteiten, en faciliteren van dialoog na resultaten

Monitoringsplan

Monitoringsactiviteit	Doel	Frequentie	Verwachte actie	Partners (indien gezamenlijk)	Kosten (indien die er zijn)
Volgen van voortgang van resultaten	Voortgangsdata tegenover de resultaatindicatoren in de RRF zullen verzameld en geanalyseerd worden om de voortgang van het project in het bereiken van de overeengekomen outputs, te beoordelen.	Per kwartaal of in de frequentie vereist voor elke indicator.	Trager dan verwachte voortgang zal aangepakt worden door project-management.	UNDP zal NIMOS, SBB en andere relevante instanties ondersteunen in het coördineren van donorassistentie voor het REDD+ nationaal proces.	30.000 over onderstaande lijnen, waaronder evaluatie.
Monitoren en Beheren van Risico	Identificeren van de specifieke risico's die het bereiken van de beoogde resultaten in gevaar kunnen brengen. Identificeren en monitoren van de risicobeheer acties middels gebruik van een risicoregister. Dit bestaat uit het monitoren van maatregelen en plannen die misschien vereist zijn volgens de UNDP Sociale en Milieustandaarden. Controles zullen uitgevoerd worden volgens het controlebeleid van UNDP om financiële risico's te beheren.	Per kwartaal	Risico's worden geïdentificeerd door project-management en acties worden ondernomen om risico's te beheren. Het risicoregister wordt actief bijgehouden om geïdentificeerde risico's en ondernomen acties, te volgen.	PMU zal samen met partners implementeren.	20.000
Leringen	Kennis, goede methoden en lessen zullen regelmatig vastgelegd worden, alsook actief gehaald worden uit andere projecten en partners, en zullen teruggeïntegreerd worden in het project.	Tenminste jaarlijks	Relevante lessen worden vastgelegd door het projectteam en worden gebruikt om management-besluiten te informeren.	PMU, NIMOS en UNDP	
Jaarlijkse Project Kwaliteitsbewaking	De kwaliteit van het project zal beoordeeld worden tegen UNDP's kwaliteitsstandaarden om de sterktes en zwaktes van het project te identificeren en om de besluitvorming van het projectmanagement te informeren, om het project te verbeteren.	Jaarlijks	Gebieden van sterkte en zwakte worden geëvalueerd door projectmanagement en zullen gebruikt worden om besluiten te informeren om de projectprestatie te verbeteren.	PMU, NIMOS, en UNDP	
Evaluatie en	Interne evaluatie van data	Tenminste		PMU en PB	

Aanbrengen van correcties	en bewijzen van alle monitoringsacties om besluitvorming te informeren.	jaarlijks	Prestatiedata, risico's, lessen en kwaliteit worden besproken door de Project Board en zullen gebruikt worden om correcties aan te brengen.		
Projectrapport	Een voortgangsrapport zal gepresenteerd worden aan de Project Board en belangrijke stakeholders, bestaande uit voortgangsdata die de resultaten toont die bereikt zijn tegenover de vooraf vastgestelde jaarlijkse doelen op outputniveau, de jaarlijkse projectkwaliteit beoordelingssamenvatting, een bijgewerkt risicoregister met mitigatiemaatregelen, en eventuele evaluatie- of herzieningsrapporten opgemaakt over de periode.	Aan het eind van het Project			
Projectevaluatie (Project Board)	Het project bestuursmechanisme (d.w.z. de Project Board) zal regelmatige projectevaluaties houden om de prestatie van het project te beoordelen en het Meerjarig Werkplan te evalueren, om een realistische begroting te garanderen over de duur van het project. In het laatste jaar van het project, zal de Project Board een eindproject evaluatie houden om geleerde lessen vast te leggen en mogelijkheden te bespreken om de projectresultaten en geleerde lessen te delen met relevant publiek.	Specificeren van de frequentie (d.w.z. tenminste jaarlijks)	Eventuele kwaliteitsproblemen of trager dan verwachte voortgang moeten besproken worden door de Project Board en overeenstemming moet bereikt worden over management acties om de geïdentificeerde problemen aan te pakken.		

UNDP Grievance Redress Mechanism

Volgens de UNDP SES en de FCPF Common Approach, vereist het Project de beschikbaarheid van een klachtenaanpakmechanisme (GRM). Als onderdeel van het project zullen de UNDP en de Implementatiepartner de capaciteiten van de Implementatiepartners versterken om projectgerelateerde klachten aan te pakken. Een tussentijdse projectniveau GRM kan ingesteld worden binnen bijvoorbeeld, de Project Board, totdat de nationale FGRM is vastgesteld. De tussentijdse GRM en de nationale FGRM zullen ontwikkeld worden in overeenstemming met de UNDP Guidance on Grievance Mechanisms en de FCPF/UN-REDD Programme Guidance Note for REDD+ Countries: Establishing and Strengthening Grievance Redress Mechanisms.

Hiernaast zullen de UNDP Stakeholder Response Mechanism (SRM) en de Social and Environmental Compliance Unit (SECU) beschikbaar zijn voor project stakeholders als een aanvullend middel van aanpak voor problemen die niet middels de standaard projectmanagement procedures zijn opgelost.

Tijdens het ontwerpen en implementeren van het project kan het zijn dat een persoon of groep personen mogelijke schade waarneemt of ervaart, direct of indirect vanwege de projectactiviteiten. De klachten die kunnen ontstaan kunnen gerelateerd zijn aan sociale problemen zoals geschiktheidscriteria en rechten, onderbreking van diensten, tijdelijk of permanent verlies van levensonderhoud, effecten op mensenrechten in het algemeen, en andere sociale en culturele problemen. Klachten kunnen ook gerelateerd zijn aan milieuproblemen zoals overmatige stofontwikkeling, schade aan infrastructuur vanwege constructie-gerelateerde trillingen of transport van grondstoffen, lawaai, verkeersopstoppen, vermindering van de kwaliteit van privé/openbare oppervlakte/grond waterhulpbronnen tijdens irrigatieherstel, schade aan huiserven en landbouwgronden.

Indien een dergelijke situatie zich voordoet moet er een mechanisme zijn door middel waarvan getroffen partijen zulke problemen kunnen oplossen met het projectpersoneel op een efficiënte, onpartijdige, transparante, tijdige en kostenbesparende manier. Om dit doel te bereiken is een GRM vereist voor dit project.

De GRM, wanneer aangenomen, moet:

- *een rechtmatig proces zijn dat het mogelijk maakt dat vertrouwen ontwikkeld wordt tussen stakeholdersgroepen en dat stakeholders verzekert dat hun problemen op een rechtvaardige en transparante manier beoordeeld zal worden;*
- *simpele en gestroomlijnde toegang mogelijk maken tot de Grievance Redress Mechanism voor alle stakeholders en adequate assistentie verschaffen aan personen die misschien barrières ervaren hebben in het verleden om hun problemen naar voren te brengen;*
- *duidelijke en bekende procedures verschaffen voor elke fase van het Grievance Redress Mechanism proces, en duidelijkheid geven over de type resultaten die beschikbaar zijn voor individuen en groepen;*
- *een gelijkwaardige behandeling garanderen van alle betrokken en getroffen personen en groepen middels een consistente en formele benadering rechtvaardig, geïnformeerd en respectvol is tegenover problemen en klachten/bezwaren;*
- *gebaseerd zijn op rechten (d.w.z. mechanismen en resultaten zijn consistent met de mensenrechten erkend door de toepasselijke wet);*
- *een transparante benadering bieden door elke getroffen persoon/groep geïnformeerd te houden over de voortgang van hun klacht, de informatie die gebruikt is om hun klacht te beoordelen en informatie over de mechanismen die gebruikt zullen worden om het aan te pakken; en*
- *voortdurende leringen en verbeteringen van de FGRM mogelijk maken. Door middel van continue evaluatie kunnen de geleerde lessen mogelijke klachten verminderen.*

De GRM zal gender- en leeftijdsinclusief, en responsief zijn en potentiële toegangsbarrières voor vrouwen, ouderen, personen met een beperking, jongeren en andere mogelijk gemarginaliseerde groepen, zoals toepasselijk voor het Project. De GRM zal geen toegang verhinderen van juridische of administratieve middelen zoals deze relevant of toepasselijk kunnen zijn, en zal gemakkelijk toegankelijk zijn voor alle stakeholders, kosteloos en zonder vergoeding.

Informatie over de GRM en hoe een klacht en/of bezwaar kan worden ingediend moet gecommuniceerd worden tijdens het stakeholder engagement proces, en moet op prominente plekken geplaatst worden ter informatie van belangrijke stakeholders.

Zodra het is goedgekeurd kan de GRM getest worden in één of meerdere pilotgebieden waar klachten voorkomen en kan het op basis van geleerde lessen dienovereenkomstig aangepast worden. Desalniettemin, moet de GRM een bepaling bevatten die evaluatie en wijziging daarvan vereist, waar nodig, tenminste binnen het eerste jaar van het in werking zijn daarvan, en daarna om de twee jaar.

UNDP Stakeholder Response Mechanism en Social and Environmental Compliance Unit

Naast de projectniveau en nationale grievance redress mechanismen, hebben projectstakeholders de mogelijkheid toegang te verkrijgen tot UNDP's Accountability Mechanism dat zowel nalevings- als klachtenfuncties bevat. De Social and Environmental Compliance Unit (SECU) onderzoekt aantijgingen dat de UNDP Standaarden, screeningprocedure of andere sociale en milieucommitteringen van de UNDP niet adequaat geïmplementeerd worden, en dat dit kan leiden tot schade aan personen of het milieu. SECU is ondergebracht in de Office of Audit and Investigations en wordt beheerd door een Lead Compliance Officer. Een nalevingsevaluatie is beschikbaar voor elke gemeenschap of persoon die problemen heeft over de effecten van een UNDP programma of project. SECU is verplicht om geldige verzoeken van lokaal getroffen personen, onafhankelijk en onpartijdig te onderzoeken, en haar bevindingen en aanbevelingen publiekelijk te rapporteren.

De Stakeholder Response Mechanism (SRM) biedt ook de mogelijkheid aan lokaal getroffen personen om samen te werken met andere stakeholders om problemen, klachten en/of bezwaren over de sociale en milieueffecten van een UNDP project, op te lossen. De SRM is bedoeld als een aanvulling op de proactieve stakeholder engagement die vereist wordt van de UNDP en de Implementatiepartner gedurende de gehele projectcyclus. Gemeenschappen en personen kunnen een verzoek doen voor een Stakeholder Response Mechanism proces wanneer zij de standaardkanalen voor projectmanagement en kwaliteitsbewaking gebruikt hebben en niet tevreden zijn met de repons (in dit geval de projectniveau grievance redress mechanism). Wanneer een geldig SRM verzoek is ingediend, zullen de UNDP focal points op landelijk, regionaal en hoofdkantoonniveau samenwerken met de stakeholders en Implementatiepartners in kwestie, om de problemen aan te pakken en op te lossen. Voor meer informatie, www.undp.org/secu-srm.

Tussentijdse Evaluatie en Eindevaluatie

- Fase I van het Project Document werd in 2014 gestart en een Tussentijds Voortgangsrapport werd geproduceerd in oktober 2017. Een Tussentijds Rapport is daarom niet vereist en is een Eindevaluatie gepland uiterlijk in het derde kwartaal van 2020.
- Een tussentijdse controle van de PRODOC financiële uitvoering zal eveneens uitgevoerd worden aan het eind van 2019, op basis van de interne regels en procedures van de UNDP. De opdracht zal gegeven worden voor een eindcontrole van de PRODOC financiële uitvoering aan het eind van de projectimplementatie, welke uitgevoerd zal worden door een externe en onafhankelijke organisatie.

VII. MEERJAREN WERKPLAN ¹¹¹²

VERWACHTE OUTPUTS	GEPLANEDE ACTIVITEITEN	Gepland Budget per Jaar		VERANTWOORDELIJKE PARTIJ	GEPLAND BUDGET		
		J1	J2		Financierings bron	Budget Beschrijving	Bedrag
Output 1: Menselijke en technische capaciteit is opgebouwd, er is informatie uitwisseling en effectieve dialoog en participatie van de belangrijkste stakeholders en rechthebbenden. <i>Gender marker: 1</i>	1a1. Verdere uitvoering van de Stakeholder Engagement Strategie en de Communicatie Strategie	80.000	30.000	1a1. Leiding: PMU	FCPF		110.000
	1a2. Training van belangrijke REDD+ instituten (bijv. NIMOS, SBB, DC, MGC, PB, RAC)	80.000	20.000	1a2. Leiding: PMU	FCPF		100.000
	1a3. Uitvoeren van nationale trainingsprogramma's	20.000	0	1a3. Leiding PMU Medeleiding: SBB	FCPF		20.000
	1a4. Ontwikkelen en uitvoeren van een actieplan voor betrokkenheid van de private sector	50.000	0	1a4. Leiding: PMU Medeleiding: SBB	FCPF		50.000
	1a5. Capaciteitsversterking van de overheid en instituten	300.000	100.000	1a5. Leiding: PMU	FCPF		400.000
	1a6 Instellen van de REDD+ Steering Committee (RSC)	5.000	0	1a6. Leiding: KPMC/NIMOS	FCPF		5.000
	1b1. Capaciteitsversterking van ITP's voor coördinatie en betrokkenheid binnen REDD+	100.000	19.000	1b1. Leiding: VIDS & KAMPOS	FCPF		119.000
	1b2. Ontwikkelen van FPIC Protocollen	40.000	16.000	1b2. Leiding: VIDS & KAMPOS Medeleiding: MinRO	FCPF		56.000
	1b3. Uitvoeren van trainingsprogramma's op lokaal niveau	35.000	0	1b3. Leiding: VIDS & KAMPOS	FCPF		35.000
	1b4. Ondersteuning van een gezamenlijk karteringsproces	35.000	0	1b4. Leiding: VIDS & KAMPOS	FCPF		35.000
	1b5. Ondersteuning van de ontwikkeling van lokale management plannen	35.000	0	1b5 Leiding: VIDS & KAMPOS	FCPF		35.000

¹¹ Kostendefinities en classificaties voor de kosten voor programma ontwikkeling effectiviteitskosten die aan het project in rekening worden gebracht, worden gedefinieerd in besluit DP/2010/32 van de Executive Board.

¹² Wijzigingen aan een budget die invloed hebben op de reikwijdte (outputs), afrondingsdatum, of totale geschatte projectkosten vereisen een formele budgetherziening die door de Project Board getekend moet worden. In andere gevallen mag alleen de UNDP programma manager de herziening ondertekenen, mits de overige ondertekenaars geen bezwaar hebben. Deze procedure kan bijvoorbeeld toegepast worden wanneer het doel van de herziening slechts is om activiteiten tussen verschillende jaren te herfaseren.

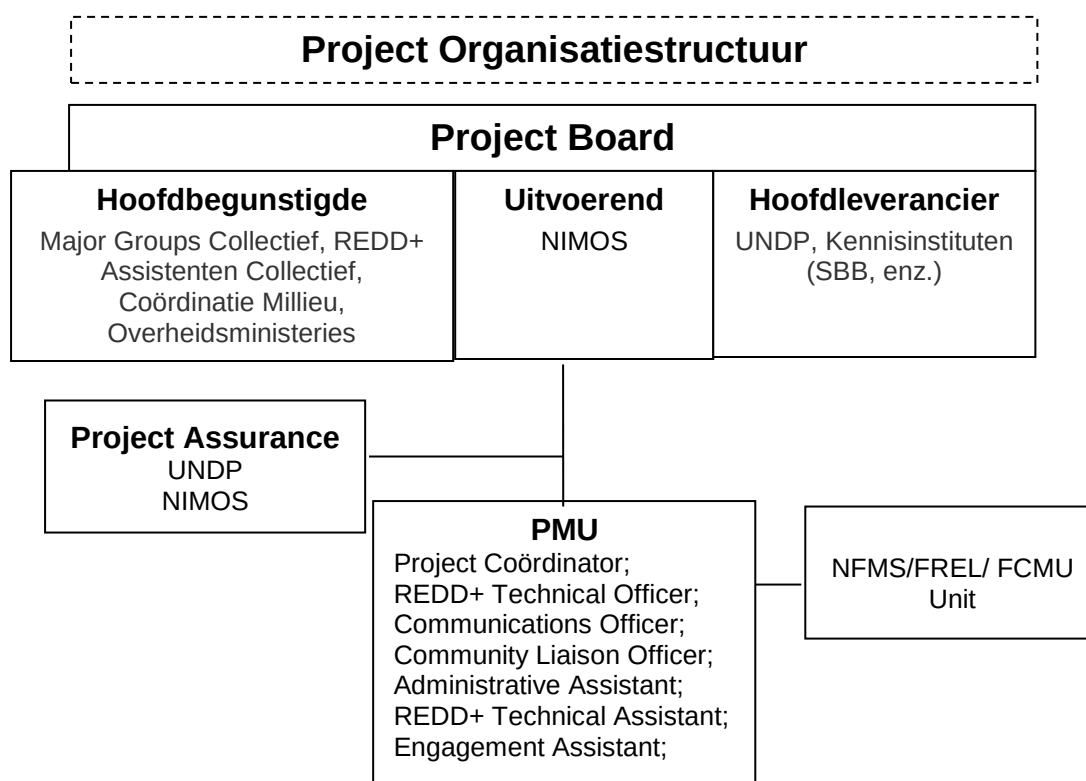
	1b6. Ontwerpen en implementeren van capaciteitsopbouw op het gebied van MRV	0	0	1b6. Leiding: VIDS & KAMPOS	FCPF		0
	1b7. Mede-ondersteunen van de ontwikkeling van een Customary Land Resources Framework	10.000	0	1b7. Leiding: MinRO	FCPF		10.000
	1c1. Leveren van interne en externe M&E producten	15.000	15.000	1c1. Leiding: UNDP	FCPF		30.000
	1d1. Opbouwen van politieke bewustwording en ondersteuning van REDD+ implementatie	2000	0	1d1. Leiding: KPMC Medeleiding: PMU	FCPF		2000
	1d2. Capaciteitsopbouw van en dialoog met de wetgevende macht	2000	0	1d2. Leiding: KPMC Medeleiding: PMU	FCPF		2000
	1d3. Verifiëren van en voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor een effectieve REDD+ implementatie, in het bijzonder met betrekking tot BSM en RBP	2000	0	1d3. Leiding: KPMC Medeleiding: PMU	FCPF		2000
	1d4. Mede-ondersteunen van Grondenrechten Initiatieven	2000	0	1d4. Leiding: KPMC Medeleiding: PMU	FCPF		2000
	1d5. Juridische herzieningen worden voorbereid en ingediend	2000	0	1d5. Leiding: KPMC Medeleiding: PMU	FCPF		2000
	MONITORING						
	Sub-Totaal voor Output 1	815.000	200.000				1.015.000
Output 2: REDD+ strategie en business model wordt uitgevoerd met actieve ondersteuning van belangrijke nationale stakeholders en rechthebbenden in Suriname. <i>Gender marker: 1</i>	2a1. Analyse van innovatieve economische mogelijkheden voor Suriname	35.000	0	2a1. Leiding: NIMOS/PMU	FCPF		35.000
	2b1. Ondersteunen van de overeenstemming van enkele districtsplanningen (sectoraal/lokaal) met bosafhankelijke gemeenschapsontwikkelingsplannen	130.000	20.000	2b1. Leiding: UNDP Medeleiding: PMU	FCPF		150.000
	2b2. Ontwikkelen en uitvoeren van ground-truth projecten m.b.t. duurzame economische ontwikkelingsmogelijkheden voor nationale rechthebbenden en stakeholders	15.000	15.000	2b2. Leiding: PMU	FCPF		30.000
	2b3. Ontwikkelen/testen van een Benefit Sharing Mechanism (BSM) voor REDD+	220.000	50.000	2b3. Leiding: NIMOS, Medeleiding: SBB	FCPF		270.000
	2b4. Instellen van een Carbon Intelligence Unit	15.000	10.000	2b4. Leiding: NIMOS	FCPF		25.000

	2c1. Ondersteuning bij de organisatie van een internationale HFLD conferentie in Suriname m.b.t. mobilisatie van klimaatfinanciering	100.000	0	2c1. Leiding: KPCM Medeleiding: NIMOS/PMU	FCPF		100.000
	2c2. Veiligstellen van financiële en technische ondersteuning van internationale partners voor REDD+ implementatie	40.000	10.000	2c2. Leiding: KPCM Medeleiding: NIMOS/PMU	FCPF		50.000
	2c3. Nationale validatie van de Suriname REDD+ Strategie	10.000	0	2c3. Leiding: NIMOS Medeleiding: PMU	FCPF		10.000
	2d1. Uitvoeren van een NRFTF of SNEA beoordeling	10.000	0	2d1. Leiding: KPMC Medeleiding: NIMOS/PMU	FCPF		10.000
	2d2. Ontwikkelen van een NRFTF of SNEA Raamwerk	5.000	0	2d2. Leiding: KPMC Medeleiding: NIMOS/PMU	FCPF		5.000
	2d3. Nationale REDD+ Financiële regelingen zijn getroffen, inclusief de instelling van van een Nationale REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmarked Account (SNEA)	0	10000	2d3. Leiding: KPMC Medeleiding: NIMOS/PMU	FCPF		10.000
	MONITORING						
	Sub-Totaal voor Output 2	580.000	115.000				695.000
Output 3: Een uitgebreide reeks van tools zijn ontwikkeld om REDD+ te ondersteunen. <i>Gender marker: 0</i>	3a1. Opzetten van specificaties en ontwerp	15.000	0	3a1. Leiding: NIMOS, Medeleiding: SBB	FCPF		15.000
	3a2. Ontwikkelen van software	40.000	15.000	3a2. Leiding: NIMOS	FCPF		55.000
	3a3. Garanderen van institutionele interactie	5.000	5.000	3a3. Leiding: NIMOS, Medeleiding: SBB	FCPF		10.000
	3b1. Ontwikkeling SIS middels een participatief proces	30.000	0	3b1. Leiding: NIMOS	FCPF		30.000
	3b2. Ontwikkelen en operationaliseren van een SIS back-end/front-end systeem	100.000	0	3b2. Leiding: NIMOS	FCPF		100.000
	3b3. Garanderen van Document Management System Reporting Q&A	10.000	0	3b3. Leiding: NIMOS	FCPF		10.000
	3b4. Instellen van een SIS User Working Group met stakeholders en rechthebbenden	10.000	0	3b4. Leiding: NIMOS, Medeleiding: PMU, SBB	FCPF		10.000
	3b5. Ontwikkelen en indienen van de eerste SOI bij de UNFCCC	0	10.000	3b5. Leiding: PMU, Medeleiding: UNDP	FCPF		10.000
	3c1. Ontwikkelen van IT protocollen en standaarden voor input data en data uitwisseling via geodiensten tussen instituten en systemen	50.000	10.000	3c1. Leiding: NIMOS, Medeleiding: SBB	FCPF		60.000
	3d1. Instellen van het FGRM systeem	25.000	25.000	3d1. Leiding: UNDP Medeleiding: NIMOS	FCPF		50.000

	3e1. Satellite Land Monitoring System (SLMS) – Meten en monitoring van verandering in bosoppervlakte, activiteiten data voor REDD+ en de oorzaken van ontbossing, in nauwe samenwerking met de relevante overheidsinstituten	72.300	40.000	3e1. Leiding: SBB	FCPF		112.300
	3e2. Versterking en voorbereiding voor het experimenteel ontwerp van een multifunctioneel National Forest Inventory (NFI) – Meten en monitoren van boskoolstofvoorraden en emissiefactoren voor REDD+	183.300	40.000	3e2. Leiding: SBB Medeleiding: CELOS	FCPF		123.300
	3e3. Ontwikkelen van een Sustainable Forestry Information System voor Suriname (SFISS)	46.300	10.000	3e3. Leiding: SBB	FCPF		56.300
	3e4. Onderhouden en verbeteren van het Gonini geoportaal als het online NFMS platform voor data-uitwisseling en transparantie	18.300	10.000	3e4. Leiding: SBB Medeleiding: PMU	FCPF		28.300
	3e5. Ontwerp van een rapportagemechanisme voor het schatten van bosgerelateerde broeikasgasemissies en verwijderingen, en hierdoor bijdragen aan de nationale en internationale rapportages over bos- en landgebruik gerelateerde cijfers	27.000	10.000	3e5. Leiding: SBB	FCPF		37.000
	3e6. Instellen van een NFMS User Working Group met stakeholders en rechthebbenden	24.800	0	3e6. Leiding: SBB	FCPF		24.800
	3e7. Bedienen verbeteren van het NFMS sub-systeem voor Near Real Time Monitoring (NRTM)	0	0	3e7. Leiding: SBB	FCPF		0
	3e8. Institutionaliseren van de NFMS middels formele nationale partnerschappen en garanderen van duurzame middelen via fundraising	0	0	3e8. Leiding: SBB Medeleiding: PMU	FCPF		0
	3e9. Bewustwording creëren en de NFMS communiceren	6.000	2.000	3e9. Leiding: SBB Medeleiding: PMU	FCPF		8.000
	3f1. Valideren en mogelijkwerijs bijwerken van de stratificatie gebruikt voor activiteitsdata (AD) en emissiefactoren (EF)	0	0	3f1. Leiding: SBB Medeleiding: CELOS	FCPF		0

	3f2. Ontwikkelen van een nationale methode om emissies uit bosdegradatie te beoordelen, waarbij multi-temporale ruimtelijke analyse wordt gecombineerd met veldmetingen	12.000	3.000	3f2. Leiding: SBB Medeleiding: CELOS	FCPF		15.000
	3f3. Onderzoeken of emissies uit bodem-organische koolstof significant zijn en manieren identificeren om deze op te nemen in de FREL/FRL	0	0	3f3. Leiding: SBB Medeleiding: CELOS	FCPF		0
	3f4. Valideren van de pan-tropische allometrieke vergelijking toegepast in het opstellen van de FREL/FRL	25.000	0	3f4. Leiding: CELOS Medeleiding: SBB	FCPF		25.000
	3f5. Evalueren en bijwerken van de nationale omstandigheden, inclusief via modellering	10.000	10.000	3f5 Leiding: SBB	FCPF		20.000
	3f6. Opstellen en indienen van een verbeterde nationale FREL/FRL uiterlijk in het 4 ^e kwartaal van 2020	10.000	10.000	3f6. Leiding: SBB	FCPF		20.000
	3g1. Ontwikkelen van een werkplan voor de operationalisering van de ESMF	0	0	3g1. Leiding: NIMOS Medeleiding: PMU	FCPF		0
	3g2. Beoordelen, herzien en afronden van de SESA Action Matrix en het PAM implementatieraamwerk middels stakeholder consultaties	10.000	0	3g2. Leiding: NIMOS Medeleiding: PMU	FCPF		10.000
	3g3. Identificeren van institutionele mandaten en capaciteit-ontwikkelingsbehoeften voor operationalisering van de ESMF	0	0	3g3. Leiding: NIMOS Medeleiding: PMU	FCPF		0
	3g4. Instellen van institutionele regelingen en capaciteitsopbouw voor implementatie van de ESMF	10.000	0	3g4. Leiding: NIMOS Medeleiding: PMU	FCPF		10.000
	MONITORING						
	Sub-Totaal voor Output 3	740.000	200.000				940.00
Evaluatie (indien nodig)	EVALUATIE						
Algemene management ondersteuning							
TOTAAL							2.650.000

VIII. BESTUURS- EN BEHEERSREGELINGEN

Project Management Unit (PMU):

Het project zal voortdurend beheerd worden door NIMOS, binnen het Kabinet van de President van Suriname. NIMOS zal de activiteiten coördineren van alle implementatiepartners van het project, via de PMU. De PMU bestaat uit een externe Project Manager, voortaan PMU Coordinator, een Executive Advisor (samenwerking tussen NIMOS en PMU), een Communication Officer, een Assistant verantwoordelijk voor de inkoopprocessen en het administratief en financieel beheer, een Logistical Officer en additioneel technisch personeel.

Buiten haar coördinerende rol kan NIMOS ook een uitvoerende entiteit op zich zijn voor verschillende activiteiten. Als focal point zal NIMOS kwartaal- en jaarlijkse voortgangsrapporten verschaffen en de acties gerelateerd aan monitoring, rapportage en evaluatie coördineren, waaronder tussentijdse en eindrapporten van het project.

De PMU is verantwoordelijk voor:

- Opstellen van AWP en inkoopplannen;
- Implementeren van de AWP zoals goedgekeurd door de Project Board;
- Beoordelen van de Combined Delivery Reports, voorafgaand aan certificering door de Implementatiepartner;
- Opstellen van periodieke technische en financiële rapporten;
- Organiseren en faciliteren van de meetings van de Project Board;
- De Project Board informeren over eventuele significante problemen of kwesties die de implementatie van het project kunnen beïnvloeden;
- Op wekelijkse basis coördineren van de overige gerelateerde REDD+ initiatieven;
- Implementeren van de aanbevelingen van de periodieke controles;

- Garanderen van het voldoen aan de vereisten onder de Common Approach, en naleving van UNDP regels en voorschriften;
- Communiceren van de rapporten van de Project Board meetings, alsook de algemene voortgang en resultaten van de PRODOC, aan de leden van de Project Board en deze uploaden in <http://www.surinameredd.org>.

REDD+ Stuurgroep (RSC): De RSC zal op regelmatige basis bijeenkomen, volgens de taakomschrijving aangehecht aan de PRODOC. De rapporten van de Project Board meetings, alsook van de algemene voortgang en resultaten van de PRODOC zullen gecommuniceerd worden aan de RSC die zal functioneren als het nationaal platform van de overheid voor de REDD+ ontwikkeling. De RSC zal de volgende verantwoordelijkheden uitvoeren:

1- Garanderen dat alle relevante informatie over REDD+ en het readiness proces in Suriname, waaronder voortgang van alle belangrijke activiteiten, formeel gedeeld wordt met de Project Board.

2- Doorspelen van de begeleiding en visie van het Kabinet van de President, StichtingPlanbureau Suriname en interministriële interacties, aan de activiteituitvoerders om sturing en overleg te garanderen, waaronder met betrekking tot naleving van de REDD+ procesprincipes, zoals:

- Goed projectontwerp met essentiële inhoud.
- Relevantie en samenhang met Multilaterale Milieuverdragen en het Nationaal Ontwikkelingsplan.
- Gevoel van Project Eigenaarschap onder stakeholders en rechthebbenden.
- Gedeelde Waarden in overeenstemming met de Grondwet.
- Efficiëntie en Effectiviteit over menselijke en financiële middelen.
- Financiële Duurzaamheid van het REDD+ mechanisme als het readiness proces éénmaal is afgerond.

3- Garanderen dat alle belangrijke outputs van het REDD+ readiness proces grondig besproken worden en uiteindelijk gevalideerd worden door de Project Board.

NFMS & MRV Coördinatie Unit:

De NFMS Coördinatie Unit is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de NFMS gerelateerde activiteiten en het garanderen van een gefocuste coördinatie van technische partners over deze zaken en het effect van de bosgerelateerde emissieverminderingen, voor informatieve doeleinden. Het moet ook interoperabiliteit garanderen tussen de NFMS en het safeguards informatiesysteem beheerd door NIMOS. Deze unit is opgericht binnen de institutionele structuren van de SBB en is verantwoordelijk voor:

- Verschaffen van input voor de AWP en inkoopplannen opmaken voor alle NFMS/MRV gerelateerde activiteiten
- Implementeren van de AWP in relatie tot de NFMS/MRV, zoals goedgekeurd door de Project Board
- Opstellen van de FREL, in samenwerking met relevante partners en technische deskundigen
- Nauw communiceren met de PMU over de voortgang en om synergieën te verzekeren
 - Informeren van de PMU over de voortgang en met betrekking tot eventuele belangrijke kwesties, ondersteunen of diepgaand rapporteren indien gewenst
- Bijdragen aan de jaarlijkse rapporten van de projecten
- Geven van ondersteuning aan de PMU in verband met NFMS/MRV gerelateerde kwesties
- Samenwerken met alle relevante partners gerelateerd aan de NFMS/MRV
- Verschaffen van een beoordeling van de gerealiseerde koolstofemissieverminderingen, gelinkt aan REDD+ gerelateerde activiteiten (MRV rapporten en input voor NDC, NC, BUR).

De National Director van dit project is de Algemene Directeur van NIMOS. De vertegenwoordiger van het Bestuur van NIMOS is opgedragen de Project Board en de Stuurgroep te leiden, samen met de UNDP RR. De National Project Director zal namens de Project Board en de Stuurgroep uitnodigingen versturen voor de meetings van de Project Board en de Stuurgroep, met de ondersteuning van de Project Coordinator van de PMU, wanneer gevraagd. Hij is ook de leidinggevende van de Carbon Intelligence Unit, het Koolstofregister en de MRV systemen verder dan bosgebaseerde emissies, en de Milieu- en Sociale Safeguards Informatiesystemen. Hiernaast zijn er ook belangrijke taken die vervuld moeten worden, zoals:

- Evalueren en goedkeuren van de AWP en corresponderende aanbestedingsplannen opgemaakt door de Project Management Unit;
- Voortzetting, als Eindredacteur, van de evaluatie van REDD+ nationale documenten aan de Project Board, REDD+ Stuurgroep, UNDP, en andere multilaterale organisaties, indien vereist. Definitieve bewerkte nationale documenten zullen beschikbaar zijn via <https://www.forestcarbonpartnership.org/suriname>;
- Beoordelen van de Combined Delivery Reports, voorafgaand aan certificering door de Implementatiepartner;

De Project Board (PB): De PB is verantwoordelijk voor het bereiken van de resultaten van het project en het bespreken en overeenstemming bereiken over eventuele wijzigingen om implementatie te garanderen. De Project Board is verantwoordelijk voor het bereiken van consensus middels beheersbesluiten voor de strategische sturing van het project, in het bijzonder wanneer begeleiding vereist wordt door de Coordinator. Hiernaast is de Project Board verantwoordelijk voor monitoring van het effectief beheer van projectfondsen. De Project Board is verantwoordelijk voor de kwaliteit, tijdigheid en effectiviteit van project-gefinancierde outputs. De Board zal een adequate implementatie garanderen van nationale wetgeving en regelingen, regels en voorschriften, alsook de relevante beleidsmaatregelen en procedures van de UNDP. De Project Board zal verantwoordelijk zijn voor het regelmatig evalueren van het voldoen van het project aan de vereisten van de Common Approach, met specifieke aandacht voor de kwesties van participatieve processen en betrokkenheid van stakeholders en rechthebbenden. In gevallen waarin geen nationale richtlijnen beschikbaar zijn, zullen de UNDP principes toegepast worden.

De Project Board bestaat uit vertegenwoordigers van NIMOS, SBB, ITP's geselecteerd door hun eigen instituten, UNDP, het Maatschappelijk Middenveld, Jongerengroepen, de Bedrijfssector, Onderwijsinstellingen en Overheidsministeries. Additioneel kunnen ook overige staats- en niet-staatsactoren uitgenodigd worden om te participeren als observers. Om inclusiviteit en participatie te garanderen moet de samenstelling van de PB vergelijkbaar zijn met die van de REDD+ Stuurgroep, alleen met een minder aantal participanten. De Project Board houdt halfjaarlijkse meetings om een nauwe monitoring te garanderen van de projectimplementatie. De notulen van de Project Board meeting zal ge-uploadt worden op de website <http://www.surinameredd.org>.

De specifieke functies van de Project Board bestaan uit:

- Als bemiddelaar optreden in conflicten binnen het project of onderhandelen over een oplossing van problemen tussen het Project en externe lichamen, zoals vastgesteld in de Programme and Operations Policies and Procedures (POPP) van de UNDP. De Project Board is de-facto het projectniveau klachtenmechanisme totdat een voorgestelde en gevalideerd FGRM mechanisme is vastgesteld, bijvoorbeeld via de REDD+ Stuurgroep of een ander onafhankelijk lichaam;
- Geven van algemene begeleiding en sturing aan het Project waarbij gegarandeerd wordt dat het binnen de gespecificeerde beperkingen blijft;
- Aanpakken van projectkwesties zoals naar voren gebracht door de Project Manager;
- Geven van begeleiding en overeenstemming bereiken over mogelijke tegenmaatregelen/beheersacties om specifieke risico's en kwesties aan te pakken;

- Beoordelen en goedkeuren van periodieke rapporten opgesteld door de the Project Management Unit;
- Overeenstemming bereiken over de Project Manager's toleranties in het Jaarlijks Werkplan en de kwartaalplannen, wanneer vereist;
- Houden van regelmatige meetings om het Project Driemaandelijks Voortgangsrapport te beoordelen en sturing en aanbevelingen geven om te garanderen dat de overeengekomen producten naar tevredenheid en volgens de plannen geproduceerd worden;
- Beoordelen van het Project Jaarlijks Evaluatierapport en aanbevelingen geven voor de volgende AWP;
- Beoordelen en goedkeuren van het eindprojectrapport en aanbevelingen geven voor vervolgacties;
- Beoordelen en een besluit nemen over projectwijzigingen middels herzieningen;
- Evalueren en valideren van de meest essentiële ToR's, zoals die welke gerelateerd zijn aan activiteiten die mede-geïmplementeerd moeten worden tussen een overheidsentiteit en inheemse en tribale gemeenschappen, of die met kosten hoger dan US\$ 50.000.

Major Groups Collectief (MGC): NIMOS zal geadviseerd blijven worden door en Major Groups Collectief die zal bestaan uit vertegenwoordigers van de Belangengroepen en die erkend zal zijn door de Overheid (Agenda 21): Business en industrie, kinderen en jongeren, boeren, inheemse en tribale gemeenschappen, lokale gezagsdragers, NGO's, wetenschappelijke en technologisch gemeenschap, vrouwen, werknemers en vakbonden.

Het Major Groups Collectief is begin 2013 opgericht met het doel om een platform te creëren voor alle sectoren in de samenleving. De MGC zal advies geven aan NIMOS en problemen en verzoeken voordragen voor verduidelijking door de relevante doelgroepen met betrekking tot milieu- en sociale kwesties, alsook ontvangen klachten en conflicten die tijdens hun reguliere meetings behandeld zijn. De vertegenwoordigers van ITP binnen de MGC zullen aangewezen worden door hun respectieve instituten.

REDD+ Assistenten Collectief (RAC):

De RAC zal betrokken worden voor facilitering van de lokale dialogen over REDD+ om REDD+ Ready te worden tegen 2020 en tijdens andere toekomstige lokale activiteiten met betrekking tot REDD+. De ITP vertegenwoordigers binnen de RAC zullen aangewezen worden door hun respectieve instituten.

SIS User Working Group:

De SIS **User Working Group** zal in staat gesteld worden om alle relevante nationale en internationale rechthebbenden en stakeholders te verzamelen om collectieve en voortdurende feedback en toezicht te garanderen over verbeteringen van dit Safeguards Informatiesysteem (Software) ondergebracht bij NIMOS.

Verantwoordelijke partijen: De implementatie van het project zal uitgevoerd worden door verschillende Verantwoordelijke Partijen, op een per activiteit basis. De log frame geeft aan welke instelling verantwoordelijk zal zijn voor het implementeren van elke activiteit. Indien geen specifieke Verantwoordelijke Partij geïdentificeerd is, zal de Project Board beoordelen en een besluit nemen over de verschillende opties.

Interministriële Advies Commissie (IMAC)

NIMOS coördineert ook effectieve overheidsactie op REDD+ via de Interministriële Advies Commissie (IMAC). IMAC is een officieel orgaan dat verantwoordelijk is voor besluitvorming over alle milieukwesties en wordt verondersteld tenminste driemaandelijks bijeen te komen. Deze structuur zal een nieuwe impuls krijgen en vernieuwd worden door de activiteiten van de ministeries gerelateerd aan de REDD+ ondernemingsintegratie te coördineren en interacties tussen NIMOS en de overheidsministeries te faciliteren.

5.1. MODALITEITEN VOOR FINANCIËLE UITVOERING

De UNDP zal optreden als de FCPF/WB Delivery Partner voor dit project en als zodanig zal de verantwoordelijkheid voor het beheer van FCPF/WB fondsen door UNDP CO uitgevoerd worden. Het huidige project zal geïmplementeerd worden onder de Nationale Implementatiemodaliteit. De Country Office zal boekhoudkundige en bankdiensten verschaffen aan de Implementatiepartner. Tegelijkertijd zal de UNDP geleidelijk de administratieve capaciteit van NIMOS versterken om in staat te zijn over te gaan op een 'direct cash advances' modaliteit. De gebieden voor versterking zijn geïdentificeerd in de HACT micro-beoordeling (zie Bijlage 6). Deze is gebaseerd op de resultaten van de HACT micro-beoordeling van september 2018. Aan het eind van elke driemaandelijkse periode zal de PMU een verslag indienen over de activiteiten en een financieel rapport voor gedane uitgaven, samen met een verzoek voor middelen voor de volgende periode. De UNDP zal ook de communicatie faciliteren tussen de PMU, de Implementatiepartner en de FCPF/WB, wanneer en indien vereist. De UNDP zal donorrapportage, voorschot op fondsen en monitoring en kwaliteitsbewaking van het project, verschaffen. Andere dienstenondersteuning die de UNDP kan bieden op verzoek is beschreven in de Direct Project Costs (DPC). De DPC overeenkomst template wordt getoond in Bijlage 1.

Tijdens het opstellen van deze PRODOC zijn acht Verantwoordelijke Partijen tentatief geïdentificeerd: United Nations Development Programme (UNDP), Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS), Vereniging van Saramaccaanse Gezagsdragers (VSG), KAMPOS, Coördinatie Milieu Unit binnen het Kabinet van de President, Centrum Landbouwkundig Onderzoek Suriname (CELOS), geïdentificeerde academische en trainingspartners, overige geïdentificeerde vertegenwoordigingsplatforms voor Inheemse en Tribale gemeenschappen, het geïdentificeerd vertegenwoordigingsplatform voor de private sector en geïdentificeerde organisaties uit het maatschappelijk middenveld.

De HACT beoordelingsresultaten zijn opgenomen in de PRODOC (Bijlage 6).

IX. WETTELIJK KADER

Optie a. Waarbij het land de Standard Basic Assistance Agreement (SBAA) ondertekend heeft

Dit project document zal het als zodanig in Artikel 1 van de Standard Basic Assistance Agreement, ondertekend tussen de Overheid van (land) en de UNDP op (datum), aangeduid instrument zijn. Alle verwijzingen in de SBAA naar "Uitvoerende Instantie" zullen geacht worden te verwijzen naar "Implementatiepartner."

Dit project zal geïmplementeerd worden door het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling ("Implementatiepartner"), in overeenstemming met haar financiële regelingen, regels, gebruiken en procedures, doch slechts in die zin dat deze niet in tegenstrijd zijn met de principes van de Financiële Regelingen en Regels van de UNDP. Indien het financieel bestuur van een Implementatiepartner niet de vereiste leiding biedt om de beste waarde voor geld, eerlijkheid, integriteit, transparantie en een effectieve internationale concurrentie, te garanderen, zal het financieel bestuur van de UNDP van toepassing zijn.

X. RISICOBEBEER

Optie a. Overheidsentiteit (NIM)

1. Conform Artikel III van de SBAA [*of de Aanvullende Bepalingen van het Project Document*], ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en beveiliging van de Implementatiepartner en haar personeel en eigendommen, en van eigendommen van de UNDP in beheer van de Implementatiepartner, bij de Implementatiepartner. Daartoe zal de Implementatiepartner:
 - a) Invoering van een geschikt beveiligingsplan en dit plan handhaven, rekening houdend met de veiligheidssituatie in het land waar het project wordt uitgevoerd;
 - b) Alle risico's en aansprakelijkheden op zich nemen gerelateerd aan de veiligheid van de Implementatiepartner, en de volledige implementatie van het beveiligingsplan.
2. UNDP behoudt zich het recht voor om na te gaan of een dergelijk plan is ingevoerd en om wijzigingen aan het plan voor te stellen, indien nodig. Nalating om een geschikt beveiligingsplan te implementeren en te handhaven zoals hieronder vereist, zal geacht worden een overtreding te zijn van de Implementatiepartner's verplichtingen onder dit Project Document.
3. De Implementatiepartner komt overeen om alle redelijke inspanningen te doen om te garanderen dat geen UNDP fondsen, ontvangen op grond van het Project Document, gebruikt worden om ondersteuning te geven aan personen of entiteiten betrokken bij terrorisme en dat de ontvangers van bedragen verstrekt door de UNDP onder dit project Document niet voorkomen op de lijst bijgehouden door de Security Council Committee zoals vastgesteld in overeenstemming met resolutie 1267 (1999). Deze lijst is beschikbaar via http://www.un.org/sc/committees/1267/aa_sanctions_list.shtml.
4. Sociale en milieuduurzaamheid zal vergroot worden middels toepassing van de UNDP Social and Environmental Standards (<http://www.undp.org/ses>) en de gerelateerde Accountability Mechanism (<http://www.undp.org/secu-srm>).

5. De Implementatiepartner zal: (a) project- en programmagerelateerde activiteiten uitvoeren op een manier die consistent is met de UNDP Sociale en Milieustandaarden, (b) elk beheers- of mitigatieplan implementeren, opgesteld voor het project of programma om te voldoen aan zulke standaarden, en (c) deelnemen op een constructieve en tijdige manier om eventuele problemen en klachten aan te pakken die naar voren gebracht worden via de Accountability Mechanism. UNDP zal trachten te garanderen dat gemeenschappen en andere projectstakeholders geïnformeerd zijn over en toegang hebben tot de Accountability Mechanism.
6. Alle ondertekenaars van het Project Document zullen in goed vertrouwen samenwerken aan elke activiteit om elke programma- of projectgerelateerde committing of klacht of naleving van de Sociale en Milieustandaarden van de UNDP, te evalueren. Dit houdt ook in het verschaffen van toegang tot projectlocaties, relevant personeel, informatie en documentatie.
7. De Implementatiepartner zal de nodige maatregelen nemen om oneigenlijk gebruik van fondsen, fraude of corruptie door zijn functionarissen, consultants, verantwoordelijke partijen, subcontractors en subontvangers te voorkomen bij de implementatie van het project of gebruik van UNDP fondsen. De Implementatiepartner zal garanderen dat zijn financieel beheer, anti-corruptie en anti-fraude beleidsmaatregelen zijn ingevoerd en gehandhaafd worden voor alle financieringen ontvangen van of via UNDP.
8. De vereisten van de volgende documenten die van kracht waren ten tijde van de ondertekening van het Project Document, zijn van toepassing op de Implementatiepartner: (a) Policy on Fraude and other Corrupt Practices van de UNDP en (b) de onderzoeksvoorschriften van de Office of Audit and Investigations van de UNDP. De Implementatiepartner gaat akkoord met de vereisten van bovengenoemde documenten die een integraal deel uitmaken van dit Project Document en die online beschikbaar zijn op www.undp.org.
9. In geval een onderzoek vereist is, heeft de UNDP de verplichting onderzoeken uit te voeren gerelateerd aan enig aspect van projecten en programma's van de UNDP. De Implementatiepartner zal zijn volledige medewerking verlenen, waaronder het beschikbaar stellen van personeel, relevante documentatie en het verschaffen van toegang tot de terreinen van de Implementatiepartner (en die van zijn consultants, verantwoordelijke partijen, subcontractors en subontvangers), voor zulke doeleinden en op zulke tijdstippen en onder zulke redelijke condities zoals vereist kunnen zijn voor het doel van het onderzoek. Indien er sprake is van een beperking om aan deze verplichting te voldoen zal de UNDP in overleg treden met de Implementatiepartner om tot een oplossing te komen.
10. De ondertekenaars van dit Project Document zullen elkaar onmiddellijk informeren in geval van enig incident van oneigenlijk gebruik van fondsen of geloofwaardige beschuldiging van fraude of corruptie, met inachtneming van noodzakelijke vertrouwelijkheid.

Indien de Implementatiepartner ervan op de hoogte komt dat een UNDP project of activiteit, geheel of gedeeltelijk, de focus is van een onderzoek van vermeende fraude/corruptie, zal de Implementatiepartner de UNDP Resident Representative/Head of Office hieromtrent informeren, die de Office of Audit and Investigations (OAI) van de UNDP onmiddellijk hiervan in kennis zal stellen. De Implementatiepartner zal periodieke updates verschaffen aan de Head of Office en de OAI van UNDP in het land, over de status van, en de acties gerelateerd aan, een dergelijk onderzoek.

11. *Kies één van de volgende drie opties:*

De UNDP zal recht hebben op een teruggave van de Implementatiepartner van enige verstrekte fondsen die ten onrechte gebruikt zijn, waaronder middels fraude of corruptie, of die op een andere wijze betaald zijn dan in overeenstemming met de voorwaarden en condities van het Project Document. Een dergelijk bedrag kan door de UNDP in mindering gebracht worden van elke betaling verschuldigd aan de Implementatiepartner onder deze of enige andere overeenkomst.

Indien deze fondsen niet teruggegeven worden aan de UNDP, komt de Implementatiepartner overeen dat donoren van de UNDP (waaronder de Overheid), wiens financiering de bron vormt, in geheel of gedeeltelijk, van de fondsen voor de activiteiten onder dit Project Document, verhaal kunnen halen bij de Implementatiepartner voor terugvordering van enige fondsen waarvoor door de UNDP is vastgesteld dat deze ten onrechte gebruikt zijn, waaronder middels fraude of corruptie, of die op een andere wijze betaald zijn dan in overeenstemming met de voorwaarden en condities van het Project Document.

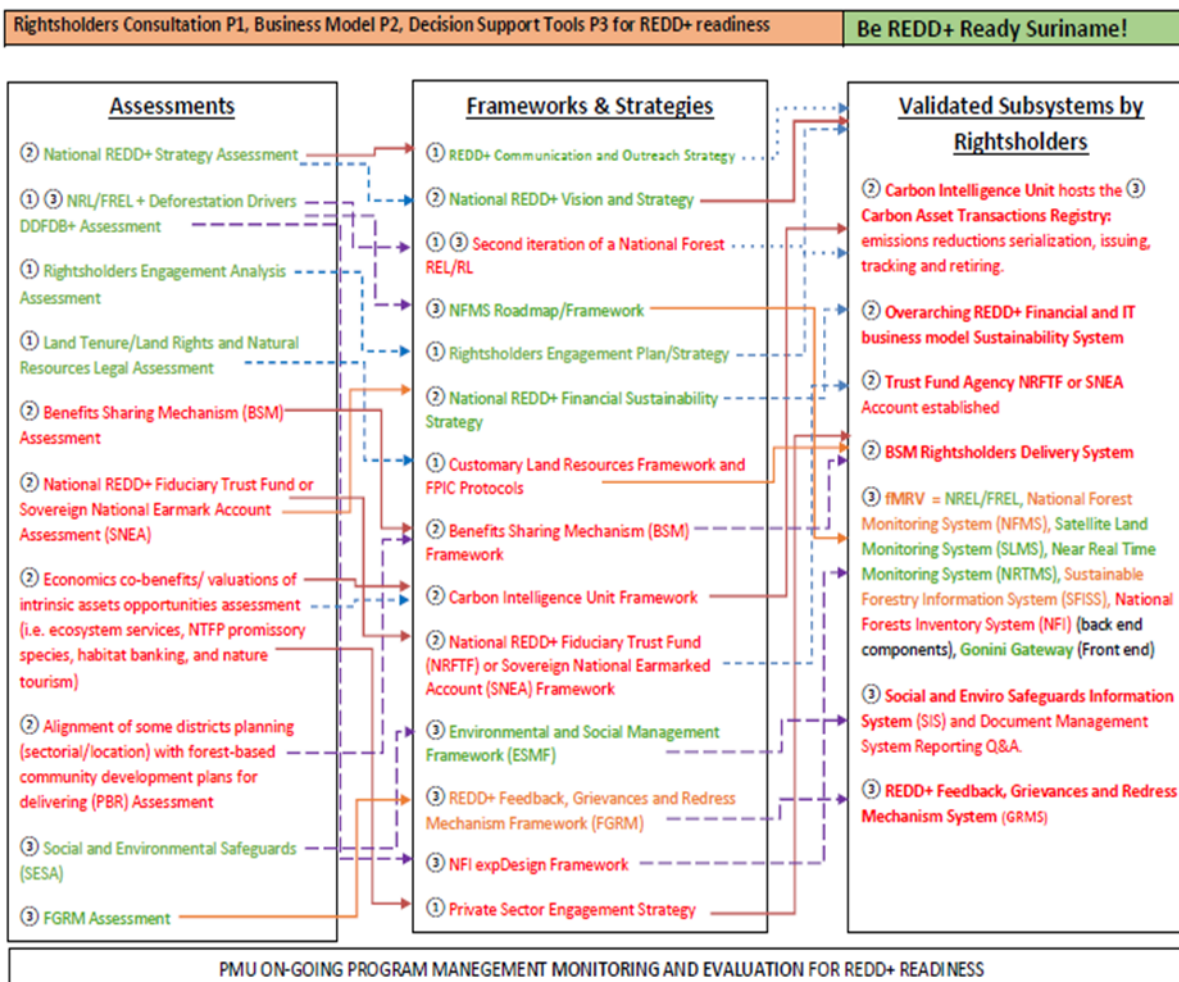
Opm: De term "Project Document" zoals gebruikt in deze clausule zullen geacht worden enige relevante subsidiare overeenkomst in te houden aanvullend op het Project Document, waaronder die met verantwoordelijke partijen, subcontractors en subontvangers.

12. Elk contract uitgegeven door de Implementatiepartner in verband met dit Project Document zal bestaan uit een bepaling die aangeeft dat geen kosten, gratificaties, kortingen, giften, commissies of andere betalingen, anders dan die aangeduid in het voorstel, gegeven, ontvangen of beloofd zijn in verband met het selectieproces of bij uitvoering van het contract, en dat de ontvanger van fondsen van de Implementatiepartner zullen meewerken aan elke en alle onderzoeken en aan op de betaling volgende controles.
13. Indien de UNDP een beroep doet op de relevante nationale autoriteiten voor geschikte juridische actie tegen enige vermeende misstanden gerelateerd aan het project, zal de overheid garanderen dat de relevante nationale autoriteiten hetzelfde actief zullen onderzoeken en adequate juridische actie zullen ondernemen tegen alle personen die aan de misstanden deelgenomen bleken te hebben, en de fondsen terugwinnen en deze retourneren aan de UNDP.
14. De Implementatiepartner zal garanderen dat al zijn verplichtingen uiteengezet in dit onderdeel genaamd "Risicobeheer" doorgegeven worden aan elke verantwoordelijke partij, subcontractor en subontvanger, en dat alle clausules onder dit onderdeel genaamd "Risicobeheer Standaardclausules" *mutatis mutandis* worden opgenomen in alle subcontracten of subovereenkomsten die gesloten worden aanvullend op dit Project Document.

XI. BIJLAGEN

1. Fig. 1. REDD+ Ready 2020 - Overkoepelende Architectuur voor de REDD+ Ondernemingsintegratie in Suriname

REDD+ Ready: Towards a REDD+ Enterprise Integration in Suriname | Completed – Work In Progress – Urgent Implementation | Pillars/Outcomes ① ② ③

2. SWOT analyse

Sterktes	Zwaktes
HFLD land. Matige bevolkingsgroei. Participatie in multilaterale en regionale milieu- en klimaatovereenkomsten. Suriname heeft het Parijsakkoord geratificeerd. FREL geëvalueerd, goedgekeurd en gepubliceerd door UNFCCC. NIMOS en SBB technische bekwaamheden. NRS breed geconsulteerd en afgerond. PMU levert jaarlijks een REDD+ readiness rapport. Door vrouwen beheerd project illustreert correcte financiële en social prestatie. Potentieel voor natuurtoerisme. Financiële middelen maken een adequate GHG inventarisatie werkgroep mogelijk. Drie grootschalige en FSC gecertificeerde houtbedrijven. RAC heeft vertrouwen in het programma. Vroegtijdige alarmmeldingssysteem over ontbossing en bosdegradatie zijn verbeterd. NFMS Roadmap. Nationale bossen monitoringsdata is beschikbaar voor de periode 2000-2017. Bewustwording over corruptierisico. Lidmaatschap. OP erkent REDD+ als een plannings- en financieel mechanisme voor een nationale en duurzame ontwikkeling van de Extractive Industry Transparency Initiative EITI. NDC is gefocust op Bos en Energie.	LT/LR lopende kwesties. Niet op één lijn liggende overheidstakken over REDD+. Beperkte communicatie binnen de PMU. Hoog personeelsverloop binnen de overheid. Ontwikkeling van een BSM is gaande. Gender inclusieve REDD+ is gaande. SIS ontwikkeling is nog gaande. Jaarlijks ontbossingspercentage neemt toe. Landgebruiksplanning en districts/gemeenschaps-overeenstemming moeten verbeterd worden. Zwakke landgebruiksplanning instituten en wettelijk kader. Jaarlijkse houtproductie neemt toe en is afhankelijk van enkele soorten. Weinig bedrijven beschikken over een SFM-FSC certificering. Weinig incentives voor duurzame houtkap. Gerapporteerde incorrecte participatie in het FREL proces. Onvoldoende publieke bewustwording over milieu-onderwerpen. Weinig beoordelingen over IEO. Onvoldoende corruptiebestrijdingsinstrumenten. RBP leveringsraamwerk is nog gaande. Ongedefineerd REDD+ financieel beheersinstituut. Burgers wantrouwen de overheid. Gebrek aan een Carbon Intelligence Unit. Onvoldoende DST voor financiële planning. Beperkte private sector bewustwording en comittering over REDD+. Private sector vindt de 93% nationale bossen belofte onrealistisch. Onvoldoende regelgeving over intellectuele eigendomsrechten voor NTFP. De PMU bestaat momenteel niet uit M&E personeel. Gebrek aan sterke sociaal-economische argumenten over REDD+. Overlappendingen tussen internationale samenwerkingsinitiatieven en overheidsprogramma's.

Mogelijkheden RBP maakt milieu- en sociaal-economische verbeteringen mogelijk. Kritische massa van rechthebbenden. Verhoogde erkenning van ecosystemen als infrastructuur. REDD+ als een mind-shift katalysator. Verbetering van de institutionele interoperabiliteit. Bestaande beschermde gebieden en het proces moeten in overeenstemming zijn met de internationale standards. Habitat banking, hierarchie-mitigatie en beschermde soorten standaarden. SLOSS dilemma voor hydro-elektriciteit. Bosbouwsector potentieel om emissies te verminderen. NTPF van veelbelovende soorten en natuurtoerisme potentieel. Grote vraag naar FSC gecertificeerd hout en NTPF. Diversiteit van medicinale planten en ITP's kennis over de genezende eigenschappen daarvan. Instellen van een Carbon Intelligence Unit. MRV verbeteringspotentieel. Wijziging van het goudmijnbouw paradigma. BSM en RBP kunnen consensus vergroten. Vergroten van rechthebbendenbetrokkenheid. Bereidheid van de overheid om pilots uit te voeren. M&E feedback door PMU. Diversiteit van de Surinaamse samenleving. Tieners' potentieel voor transformatie. Coördinatie tussen internationale samenwerkings-initiatieven en overheidsprogramma's. NIMOS en SBB versterken hun institutionele capaciteiten. Getraind personeel over opgemaakte landgebruikskarten. SFISS is in ontwikkeling.	Dreigingen Complexe context met betrekking tot landgebruik en natuurlijke hulpbronnen. Ontbossing veroorzaakt door illegale kleinschalige mijnbouw. Zwerflandbouw wordt steeds meer een relevante oorzaak van bosdegradatie. Infrastructuurontwikkeling kan ontbossing en bosdegradatie vergroten. Landbouw gerelateerd aan ontbossing en bosdegradatie neemt toe. Gebrek aan een FPIC protocol en een traditioneel grondhulpbronnen raamwerk kan REDD+ implementatie vertragen. REDD+ wordt nog steeds beschouwd als een bedreiging voor de houtsector. Ongedefinieerde REDD+ financiële instelling. Geen FGRM zonder een derde partij beoordelaar. Gebrek aan een financieel duurzaamheidsmodel. Verkeerde informatie van de overheid en bosbouwsector met betrekking tot de ecologische boshersteltijd. Toename van REDD+ tegenstemmers. Komende politieke campagnes.
--	---

3. Project Kwaliteitsbewaking Rapport

Informatie is ge-upload op het UNDP platform

4. Sociale en Milieu Screening Template, waaronder additionele Sociale en Milieubeoordelingen of Beheersplannen, waar nodig.

Projectinformatie

Projectinformatie	
1. Projectnaam	Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II
2. Projectnummer	00081326
3. Locatie (Mondiaal/Regio/Land)	Suriname

Onderdeel A. Integreren van de Begeleidende Principes om Sociale en Milieuduurzaamheid te versterken

VRAAG 1: Hoe integreert het Project de begeleidende principes om sociale en milieuduurzaamheid te versterken?
<i>Beschrijf kort in de onderstaande ruimte hoe het Project de mensenrechtengebaseerde aanpak stroomlijnt</i> De Local Economic Development (LEO) strategische benadering van het Nationaal Ontwikkelingsplan 2017-2021, is gericht op duurzame economische groei door middel van een verhoogde participatie en publieke en private partnerschappen, versterking van de ontwikkelingscapaciteit van kleine geïsoleerde gemeenschappen in het binnenland, waaronder kleine ondernemingen, lokale administratieve organen en de netwerken van hun organisaties, voor hun verbetering en ontwikkeling. Het project zal een mensenrechtengebaseerde benadering toepassen om er zeker van te zijn dat deze rechten nageleefd en bevorderd worden door middel van de stakeholderbetrokkenheidsbenaderingen beschreven in Output 1. Het project zal gericht zijn op het garanderen dat de verschillende groepen binnen de lokale gemeenschappen gelijkwaardig betrokken worden in het identificeren van REDD+ acties, alsook in educatie en trainingsactiviteiten. Dit houdt ook in het garanderen van participatie in projectactiviteiten en consultatie met ouderen, jongeren en vrouwen, om de verschillende behoeften en belangen adequaat aan te kunnen pakken en om te garanderen dat de mogelijkheden om voordeel te halen uit alternatieve vormen van levensonderhoud, gelijk verdeeld worden. De belangrijkste Beleidsdoelstelling van het Nationaal Bosbeleid bestaat uit participatie van inheemse en marrongemeenschappen in activiteiten in en rond hun gronden, op basis van volledige informatie en het delen in de voordelen en opbrengsten daarvan (RvS 2006). Het project zal werken aan ontwikkeling van het FPIC instrument bij de planning en implementatie van de REDD+ opties. Capaciteitsversterking over democratie en facilitering om de vertegenwoordiging van de opvattingen van ITP's op districts- en nationaal niveau te ondersteunen, is opgenomen in de projectactiviteiten. Een goed functionerend klachtenaanpakmechanisme zal ook deel uitmaken van de Projectstructuur.

Het doel is om een breed scala aan voordelen te leveren voor het klimaat, de biodiversiteit en voor gemeenschappen die afhankelijk zijn van bossen in Suriname, bijvoorbeeld door middel van vergroting van de bijdrage van bosbijproducten. Het project zal rekening houden met de behoeften van de Inheemse en Tribale Gemeenschappen,

Beschrijf kort in de onderstaande ruimte hoe het Project gendergelijkheid en empowerment van vrouwen zal verbeteren

Gendergelijkheid wordt bereikt wanneer mannen en vrouwen gelijke rechten en verantwoordelijkheden genieten en wanneer zij toegang krijgen of hebben tot gelijke kansen, ongeacht hun geslacht. Inspanningen om gendergelijkheid te garanderen kunnen van toepassing zijn op mannen, alsook op vrouwen. Echter is het geven van specifieke aandacht aan vrouwen, gelet op de historische discriminatie tegen vrouwen, vaak vereist om gender gaps of ongelijke wetten en beleidsmaatregelen aan te pakken. Gendergelijkheid houdt in dat rekening gehouden wordt met de belangen, behoeften en prioriteiten van zowel mannen als vrouwen en dat deze beschermd zijn in nationale beleidsmaatregelen, wetten en regelingen.

Het project neemt gender op in de activiteiten teneinde te focussen op vrouwen en rurale gemeenschappen, middels de bevordering van medicinale planten in natuurtoerisme projecten en monitoring van de vrijwillige overname van gebruiken en methoden door de private sector/ondernemingen, rekening houdend met de bescherming van de intellectuele eigendomsrechten van Inheemse en Tribale Gemeenschappen.

Nalaten genderoverwegingen aan te pakken kan bijdragen aan marginalisering van vrouwen als REDD+ stakeholders en rechthebbenden en zelfs uitsluiting voor het ontvangen van de mogelijke voordelen van REDD+ activiteiten. Gebrek aan erkenning van de rechten van alle stakeholders kan een bedreiging vormen voor de duurzaamheid van een REDD+ project en kan een onzeker klimaat creëren voor investeerders in Suriname.

Beschrijf kort in de onderstaande ruimte hoe het Project milieuduurzaamheid stroomlijnt

Suriname is één van de weinige landen die gecategoriseerd is als een hoge bosbedekking en lage ontbossingsgraad land (HFLD zijn ontwikkelingslanden met meer dan 50% bosbedekking en een ontbossingspercentage van minder dan 0.22% per jaar). Met meer dan 90% bosbedekking en historisch maximaal 0.05% ontbossingspercentage per jaar, kan Suriname met recht stellen dat zij het meest bebost land is in de wereld. Gelet op de huidige en verwachte situatie in relatie tot klimaatverandering en behoud van biodiversiteit, is de bescherming van deze bossen van belang voor de totale wereldgemeenschap. Suriname stelt zich ten doel dit mondiaal belang te vertalen in financieringsmogelijkheden om een transitie te handhaven naar een lage koolstof ontwikkelingspad, alsook ondersteuning voor de implementatie van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN. Zoals vastgesteld in het Nationaal Ontwikkelingsplan (OP) 2017-2021, zal Suriname "werken aan het realiseren van de noodzakelijke diversificatie van de economische basis, door gebruik te maken van de vele mogelijkheden die de natuur biedt, waarbij tegelijkertijd het milieu beschermd wordt" (RvS 2017: 31). Het project zal de vereisten voor juridische en wetgevingswijziging ondersteunen, waar mogelijk, om het mogelijk te maken dat de principes van REDD+ geïmplementeerd worden. Suriname's PLR's moeten bijgewerkt worden en het project zal analyse- en consultatieve processen ondersteunen om te identificeren waar wijzigingen noodzakelijk zijn en hoe implementatie de inspanningen reflecteert om een intrinsieke financiële waarde te creëren voor koolstofopslag in bossen, incentives voor behoud van een hoge bosbedekking, verminderen van emissies uit beboste gebieden, investeren in een lage-koolstof duurzaam ontwikkelingspad en waarborgen van de ecosysteemdiensten, biodiversiteit en ecologische economie in Suriname.

Part B. Identificeren en Beheersen van Sociale en Milieurisico's

VRAAG 2: Wat zijn de potentiële Sociale en Milieurisico's? <i>Opm: Beschrijf kort de potentiële sociale en milieurisico's geïdentificeerd in Bijlage 1 – Risico Screening Checklist (gebaseerd op "Ja" antwoorden). Indien geen risico geïdentificeerd is in Bijlage 1, noteer "Geen Risico's Geïdentificeerd" en ga door naar Vraag 4 en kies "Laag Risico". Vragen 5 en 6 zijn niet vereist voor Laagrisico Projecten.</i>	VRAAG 3: Wat is het significantieniveau van de potentiële sociale en milieurisico's? <i>Opm: Beantwoord Vraag 4 en 5 hieronder alvorens door te gaan naar Vraag 6</i>			VRAAG 6: Welke sociale en milieubeoordeling en beheersmaatregelen zijn uitgevoerd en/of vereist om potentiële risico's aan te pakken (voor Risico's met een Matige en Hoge Significantie)?
Beschrijving van Risico	Effect en Waarschijnlijkheid (1-5)	Significantie (Laag, Matig, Hoog)	Opmerkingen	Beschrijving van beoordeling en beheersmaatregelen zoals aangegeven in het Projectontwerp. Indien ESIA of SESA vereist is, noteer dat de beoordeling rekening moet houden met alle potentiële effecten en risico's.
Risico 1: Presidentiële Verkiezingen in 2020	E = 4 W = 2	L	In de aanloop naar de verkiezingen is men minder gericht op besluitvorming en kan dit beïnvloed worden daar zaken gepoliticiseerd kunnen worden. Dit is een combinatie van risico en mogelijkheden. Het legt ook druk op de huidige regering dat zij het vraagstuk van grondrechten moeten aanpakken, dit is dus een mogelijkheid.	Suriname heeft een parlementaire democratie met een over het algemeen stabiel politiek systeem. Nationale verkiezingen om de 51 leden van De Nationale Assemblée te benoemen, worden binnen perioden van niet meer dan 5 jaar gehouden. De Nationale Assemblée kiest op haar beurt de President middels tweederde meerderheid van stemmen. De laatste nationale verkiezingen zijn gehouden op 25 mei 2015 waarbij de regerende NDP wederom aan de macht kwam met een kleine meerderheid (de eerste keer in vele jaren dat slechts één partij een dergelijke meerderheid behaald heeft zonder de hulp nodig te hebben van coalitiepartners). In een beweging die gerechtvaardigd werd als het genereren van politieke stabiliteit, koos President

				Bouterse (die in juli 2015, na de nationale verkiezingen, herkozen werd voor een tweede termijn), om verschillende andere partijen op te nemen in een regeercoalitie ondanks de meerderheid van de NDP. Nationale verkiezingen zullen opnieuw gehouden worden in het jaar 2020; waarbij de Presidentiële kandidaat van de NDP (nog niet aangegeven) de regeermacht zou kunnen behouden. Hoewel de oppositie van multipartij politieke groepen mee kan doen om te strijden voor het hoogste ambt van de Republiek van Suriname; en de regels van betrokkenheid voor REDD+ kan wijzigen. Voortzetting zal plaatsvinden van de brede stakeholdersconsultatie om alle stakeholders te helpen informeren en te helpen om REDD+ meer te institutionaliseren.
Risk 2: Macro-economie	E = 4 W = 3	M	Goudprijzen kunnen een incentive zijn voor ambachtelijke en kleinschalige goudmijnbouw. De mitigatiemaatregel is erop gericht dat de kleinschalige goudmijnbouw de negatieve effecten van ontbossing en het gebruik van kwik vermindert.	Veranderingen in Suriname resulteerden in een positieve groei in de periode van 9 jaar tot en met 2017. De voornaamste sectoren waren: bouw, handel, hotels, financiële diensten, transport, communicatie en landbouw. Doorgaand met deze positieve trend, wordt een verdere groei van 3% verwacht in 2015 (door de Economic Commission of Latin America and the Caribbean (ECLAC)). Deze is gebaseerd op verhoogde overheidsuitgaven en publieke investeringen in de aanloop naar de algemene verkiezingen (gehouden in mei 2015), en ondanks een vermindering in de mijnbouwsector opbrengsten vanwege een daling van de wereldprijzen. Suriname blijft een open, marktgestuurde economie die buitenlandse investeringen in het land bevordert en investeerders heeft aangetrokken uit

				verschillende landen, waaronder Amerika, China en de United Arab Emirates. Van de negatieve US\$248 miljoen positie in 2010, zijn de netto buitenlandse directe investeringen (FDI) drastisch gestegen naar US\$343 miljoen tegen eind 2017 (Bron: ECLAC). Het overgrote deel van de FDI zijn in de mijnbouwsector. Hoewel het REDD+ mechanisme de coexistentie tussen gemeenschapsgebaseerde en houtkap/mijnbouw concessies kan variëren. De mitigatiemaatregel is erop gericht dat kleinschalige goudmijnbouw de negatieve effecten van ontbossing en het gebruik van kwik, verminderen.
Risico 3: Ongelijke voordelenverdeling aan van bosafhankelijke gemeenschappen vanwege gebrek aan formele erkenning van grondtitels.	E = 4 W = 4	H	Niet-formele ITP grondtitel kan ertoe leiden dat gemeenschappen de verwachte REDD+ voordelen niet krijgen. De kwestie van onzeker grondbezit is nauw verbonden met de huidige regelingen over gemeenschapsbosconcessies en is geclassificeerd als een hoog risico. Er is een bezorgdheid dat laatstgenoemde door de overheid beschouwd wordt als een vervanging voor grondenrechten. Dezelfde bezorgdheid is herhaaldelijk geuit op lokaal niveau, bijvoorbeeld door aan te geven dat gemeenschapsbossen slechts voor gebruik zijn door de gemeenschappen terwijl hun grondenrechten niet erkend worden. Op beide niveaus werden opmerkingen gemaakt over het idee dat gemeenschapsbossen onverschillig zijn tegenover de traditionele manier van het beheren en gebruiken van het bos.	De SESA uitgevoerd in 2018, deed de aanbeveling om ITP grondbezit rechten wettelijk te erkennen wat de vaststelling van gemeenschapsbossen zal faciliteren en het vertrouwen zal herstellen tussen de ITP's en de Overheid. De implementatie van een Grondhulpbronnen Ramwerk moet deze enorme taak vergemakkelijken. Indien het grondenrechtenvraagstuk onopgelost blijft, zal voordelenverdeling om de corresponderende REDD+ voordelen aan ITP's te garanderen indien zij niet in staat zijn hun grondenrechten wettelijk aan te tonen, van essentieel belang zijn. Bovendien moeten de REDD+ voordelenverdelingsmechanismen ook in staat zijn om te voorkomen dat derde partijen voordelen betreffende de ITP's, opeisen.

Risico 4: Achteruitgang van het levensonderhoud van van bos afhankelijke gemeenschappen vanwege verminderde toegang tot hulpbronnen	E = 2 W = 1	M	Natuurbehoud wetgeving verbiedt activiteiten zoals jagen of vissen in beschermde gebieden. Indien gemeenschapsbossen verklaard worden als beschermde gebieden om gerelateerd te worden aan REDD+, kunnen gemeenschappen belangrijke middelen van levensonderhoud verliezen. Verlies hiervan kan resulteren in een gedwongen uitdrijving.	Het moderniseringsproces van natuurbehoudwetgeving is gaande, en verwacht wordt dat het zowel behoud als de levensonderhoudbehoefte zal balanceren. Bovendien zal het participatief proces om PBR procedures, BSM, FPIC, en FGRM, te ontwikkelen, ITP's in staat stellen om de compatibiliteit te garanderen tussen levensonderhoud en REDD+. Een additionele actie om achteruitgang van het levensonderhoud van ITP's te voorkomen brengt districtsplanning in lijn met de ontwikkelingsplannen van van bos afhankelijke gemeenschappen.
Risico 5: Toename van conflicten tussen de Overheid en ITP's of derde partijen veroorzaakt door het grondenrechtenvraagstuk	E = 2 W = 3	M	De mogelijkheid om REDD+ voordelen geassocieerd aan bos, te verkrijgen met een informele titel, zal de reeds conflicterende relatie tussen de Overheid, ITP's en derde partijen, verslechteren.	De belangrijkste conflictpreventie maatregel zal de wettelijke erkenning zijn van de grondbezit rechten van ITP's, gefaciliteerd door een Grondhulpbronnen Raamwerk. Bij het ontbreken van erkenning voor grondtitels, zouden een participatieve ontwikkeling van de FGRM en het vaststellen van conflictoplossingsmechanismen op dorpsniveau kunnen helpen om conflicten te verminderen.
Risico 6: Niet-naleving van de rechten van ITP's (buiten grondenrechten) vanwege onvoldoende beleidsmaatregelen om ze te beschermen	E = 4 W = 2	M	Traditionele ITP traditionele rechten kunnen gevaar lopen gelet op de vele rechthebbenden die geïnteresseerd zijn in hun gronden en daarmee geassocieerde hulpbronnen. Bovendien zijn de bestaande beleidsmaatregelen onvoldoende om hun rechten te beschermen.	Om het risico te verminderen is de eerste actie om de traditionele rechten van ITP's en de participatieve ontwikkeling van de beschermde beleidsmaatregelen en monitoring, te documenteren. Hierna moeten deze rechten wettig erkend worden. Verder moet de SIS de bescherming van de traditionele rechten van ITP's door alle REDD+ relevante stakeholders en rechthebbenden, faciliteren.
Risico 7: Verlies van het cultureel erfgoed van ITP's vanwege de weglating hiervan in	E = 2 W = 1	L	Hoewel de bestaande beleidsmaatregelen het fysiek en immaterieel cultureel erfgoed	Consultatie met lokale stakeholders en rechthebbenden cultureel erfgoedgebieden in

landgebruiksplanning			beschermen, kan gebrek aan documentatie de aandacht hiervoor in landgebruiksplanning, beperken.	kaart te brengen, zal een passende overweging mogelijk maken.
Risico 8: Overtreding van de intellectuele eigendomsrechten van ITP's bij de ontwikkeling van alternatieve economische mogelijkheden	E = 2 W = 1	L		Sommige alternatieve economische mogelijkheden zullen bouwen op voorouderlijke kennis van ITP's over de voordelen van bosproducten. Bescherming van de intellectuele eigendomsrechten van ITP's moet opgenomen worden in het planningsproces van alternatieve levensonderhoud projecten.
Risico 9: Onvoldoende betrokkenheid van vrouwen in de REDD+ besluitvormingsprocessen en implementatie vanwege gebrek aan capaciteiten en tradities	E = 3 WP = 2	L	Genderinclusiviteit in REDD+ kan ondermijnd worden door beperkte capaciteiten van vrouwen om te participeren in discussies en concrete voordelen te ontvangen, en door traditionele beperkende praktijken.	Capaciteitsversterking over genderinclusiviteit moet beginnen vanuit de overheid met betrokkenheid van de traditionele gezagsdragers. Ook moet een gendercapaciteit en alfabetisering onderwijsplan geïmplementeerd worden.
Risico 10: Partijdige REDD+ voordelenverdeling vanwege corruptie	E = 2 W = 2	M	Corruptie en cliëntelisme kunnen de beoogde toewijzing van REDD+ voordelen ondermijnen.	Stimuleren en faciliteren van monitoring door ITP's en het maatschappelijk middenveld van REDD+ besluiten, in werking stellen van IT besluitondersteuningsinstrumenten (DST) en een BSM inclusief ontwerp, kunnen helpen om het risico te verminderen. Dit vereist echter ook versterking van instituten, een sterk rechtssysteem en ontwikkeling van de capaciteiten van gemeenschappen.
Risico 11: Gemeenschappen zijn niet in staat om effectief te participeren in REDD+ gerelateerde consultaties vanwege korte kennisgeving n onduidelijke of cultureel ongeschikte informatie	E = 2 W = 2	L	Een ineffektieve gemeenschapsparticipatie zal het resultaat zijn indien het REDD+ consultatie voorbereidingsmateriaal geleverd wordt met minimale verwachtingen, gebruik maakt van complexe terminologie en culturele bronnen van kennisdialoog ontbreekt.	Ontwikkelen en implementeren van FPIC protocols, bewustwording over culturele e kennisdiversiteit moeten voorop staan in de gemeenschapsbetrokkenheid activiteiten. Aannemen van cultureel geschikte benaderingen, gebruik van duidelijke taal en voldoende tijd geven aan ITP's om de informatie door te nemen, zullen een tijdige en efficiënte

				gemeenschapsparticipatie mogelijk maken.
Risico 12: Gebrek aan comittingering van houtbedrijven omdat ze REDD+ beschouwen als een bedreiging	E = 3 W = 4	M	Sommige houtbedrijven vinden dat de REDD+ implementatie niet verenigbaar is met hun activiteit en dat het dit al ondermijnen.	Dit risico kan aangepakt worden middels een effectieve private sector betrokkenheidsstrategie om onderling begrip en geïntegreerde projectontwikkelingen mogelijk te maken.
Risico 13: Ontbossing en bosdegradatie nemen toe vanwege ongecontroleerde mijnbouw (d.w.z. legale en illegale mijnbouw)	E = 4 W = 4	H	Ontbreken van een verplichte EIA voor mijnbouwprojecten om ontbossing vanwege commerciële activiteiten tegen te gaan. Dit is in het bijzonder belangrijk in relatie tot kleinschalige (illegale of legale) en middelschalige goudmijnbouw in het Greenstone Belt gebied omdat deze activiteiten momenteel tot de voornaamste oorzaken van ontbossing behoren.	Het verplichtend karakter van de bestaande EIA richtlijnen en ontwikkeling van de institutionele capaciteiten om de toepassing daarvan mogelijk te maken, zullen leiden tot vermindering van de mijnbouweffecten, hierarchie-mitigatie, transitie van Geen Netto Verlies naar een Netto Winst van biodiversiteit en toepassing van habitat banking structuren.
Risico 14: Ontbossing neemt toe vanwege infrastructuuruitbreiding naar het binnenland	E = 2 W = 2	L	Gemeenschappen en personen die in het binnenland wonen zijn zich misschien niet bewust van de voordelen van infrastructuurverbetering en het is daarom noodzakelijk om een balans hierin te vinden.	Overeenstemmen van planning op nationaal en districts niveau met de gemeenschapsbehoeften zal het mogelijk maken het beste pad vast te stellen en beheersmechanismen te creëren met actieve gemeenschapsparticipatie.
Risico 15: Bosdegradatie door overmatige houtexploitatie of andere niet-duurzame bosbouwmethoden	E = 3 W = 3	M	De bosbouwsector kan bosdegradatie veroorzaken indien niet-duurzame methoden gebruikt worden. Derhalve hebben juist beheer, een planningsproces en houtkapcontrole het voor sommige bedrijven mogelijk gemaakt om hoge houtproductieniveaus te bereiken waarbij een houtkapintensiteit van ongeveer 25 m ³ /ha gecombineerd met een rotatie van 25 jaar, gehandhaafd werd. Echter vormen korte en middellange termijn concessies een risico om de boshersteltijd van 25 jaar te realiseren. Het bos zal onvoldoende tijd	De NRS is van oordeel, onder Strategische lijn 2 – Bosbeheerbeleid - en lijn D voor Bevordering van een Duurzame Bosbeheer, dat handhaving van beheersmethoden voor de bosbouwsector, belangrijk zal zijn. Bovendien moet de Overheid zich committeren aan het vermijden van de heruitgifte van concessies totdat de “volledige periode” voor bosherstel verstreken is. Aan de andere kant, gelet op het feit dat momenteel 50% van de houtkapactiviteiten gebruik maken van conventionele houtkapmethoden, zal het aannemen van gecontroleerde houtkapmethoden significante

			hebben om te herstellen zowel vanwege intensieve houtkap voordat de concessies verlopen zijn of vanwege directe heruitgifte van bosconcessies.	emissieverminderingen mogelijk maken.
Risico 16: Niet-duurzaam hulpbronnengebruik door overexploitatie van NTFP	E = 1 W = 1	L		Het ontwikkelen van NTFP projecten zal de lokale gemeenschappen ten goede komen behalve als de hulpbronnen overgeëxploiteerd worden. Nauwe monitoring van de uitvoercapaciteit van bosecosystemen zal het mogelijk maken om veranderingen op te sporen in de beschikbaarheid van hulpbronnen, veroorzaakt door NTFP projecten en op het juiste moment actie te ondernemen om schade te vermijden. Hiernaast moeten regelingen over het duurzaam gebruik van NTFP in place zijn voorafgaand aan de implementatie van de projecten.
Risico 17: Degradering van de biodiversiteit veroorzaakt door niet-duurzaam oogsten van NTFP	E = 1 W = 1	L	Niet-duurzaam oogsten van NTFP kan leiden tot degradatie van de biodiversiteit.	Zoals in het voorgaand risico zullen monitoring, onderzoek, ontwikkeling van regelgeving en handhaving hiervan, het duurzaam gebruik van NTFP mogelijk maken.
Risico 18: Niet-duurzaam bosgebruik en verslechtering van de levensonderhoud van lokale gemeenschappen, veroorzaakt door ongecontroleerde natuurtoerisme	E = 1 W = 1	L	Natuurtoerisme projecten die niet goed gepland of gecontroleerd zijn kunnen leiden tot verslechtering van het bos en gemeenschappen. Toerisme kan verontreiniging veroorzaken in termen van afval en lawaai. Hiernaast kan de invulling van transportbehoeften ook leiden tot verslechtering van het bos. Verder kunnen recreatiejacht/visserij en voedingstoerisme de voedselbeschikbaarheid voor de gemeenschappen, verminderen.	Een Toerismewet is in ontwikkeling en bepalingen om duurzame ecotoerisme te garanderen, kunnen daarin opgenomen worden. Naast de mogelijke wetsbepalingen heeft ecotoerisme ook specifieke regelingen, planning, monitoring en controle om te garanderen dat het duurzaam wordt ontwikkeld.
Risico 19: Verplaatsing of omkering van emissies in Suriname	E = 2 W = 1	L	De bestaande oorzaken van ontbossing en bosdegradatie en toekomstige NTFP	Instelling van REDD+ op nationaal niveau waarbij NFMS en SIS goed werken, zal het effect

			projecten kunnen verplaatsing of omkering van emissies in Suriname veroorzaken.	vermijden. Safeguards DST zullen geschikte identificatie en actie mogelijk maken tegen de risico's van emissieverplaatsing en omkering.
Risico 20: Verplaatsing van emissies buiten de grenzen van Suriname	E = 2 W = 1	L	Niet kunnen voldoen aan de nationale vraag naar bosproducten zoals hout, veroorzaakt door een onevenwichtige controle, kan leiden tot verplaatsing van emissies buiten de grenzen van Suriname.	Monitoring van de wereldkoolstofmarkt, landschapsdynamica en SIS zullen de identificatie van een potentieel tekort aan bosproducten mogelijk moeten maken, om te garanderen dat duurzaam voldaan wordt aan de nationale behoeften. Hiernaast vormen de hoge goudprijzen een uitdagend scenario om ontbossing veroorzaakt door illegale mijnbouw, te beheersen. Als het beleid tegen illegale mijnbouw zwak is, zal er sprake zijn van onvoldoende beheersing; maar als het overmatig verdrukkend is, kan het verplaatsing van emissies veroorzaken naar een toleranter land. Een regionaal beleid om de bossen binnen het Guyana Schild gebied te beheren is waarschijnlijk de beste optie om illegale goudmijnbouw effectief te beheersen (Dezécache et al., 2017).
Risico 21: Toename van ontbossing en bosdegradatie vanwege illegale mijnbouw en houtkap	E = 4 W = 3	H	Illegaal landgebruik kan ontbossing en bosdegradatie verhogen.	Sterke instituten met gedegen DST moeten in staat zijn monitoring en wettelijke controle te vergroten. Verder kan het garanderen van voldoende legale houtlevering het risico verminderen.
Risico 22: Toename van verontreiniging vanwege onvoldoende preventie en controle	E = 3 W = 2	L	De gemeenschappen hebben hun bezorgdheid uitgesproken over het verontreinigingsrisico veroorzaakt door mijnbouw of andere bosgerelateerde projecten. Maatregelen over verontreinigingscontrole zijn opgenomen in de NRS en de SESA Action Matrix.	Verplichte EIA voor nieuwe projecten zullen verontreiniging voorkomen of minimaliseren.

Risico 23: Verlies van REDD+ gerelateerde institutionele capaciteiten vanwege een hoog personeelsverloop	E = 3 W = 3	M	Het hoog verloop waargenomen in gerelateerde instituten kan een effectieve REDD+ implementatie verslechteren. Instituten moeten de oorzaken begrijpen en acties ondernemen om ze op te lossen. Verder kan het aanbieden van voortdurende training, het effect op REDD+ implementatie verminderen.	De SBB is een uitzondering op het institutioneel hoog verloop aangezien de personen die bijgedragen hebben aan de R-PIN nog steeds daar zijn, alsook het totaal NFMS personeel, sinds 2012. De SBB kan hun successtrategieën delen met de andere instituten.
Risico 24: Moeilijkheden in de REDD+ implementatie door gebrek aan institutionele bereidheid om de IT interoperabiliteit te stroomlijnen	E = 3 W = 3	M		REDD+ implementatie vereist instituten met specifieke vaardigheden wat een uitdaging kan zijn voor een effectieve ontwikkeling en toepassing. Hiernaast kan de diversiteit van REDD+ gerelateerde instituten en projecten, de coördinatie en efficiëntie bemoeilijken. De NRS bevat enkele bepalingen om institutionele kwesties aan te pakken. Echter zal een juiste institutionele uitvoering vereisen dat de rollen en verantwoordelijkheden verduidelijkt worden. Daarom moeten instituten hun capaciteitsbehoeften tijdig identificeren.
Risico 25: Moeilijkheden om een optie te kiezen om de REDD+ financiële hulpbronnen te beheren, vanwege interne meningsverschillen	E = 3 W = 2	M	Er zijn twee opties voor het beheren van REDD+ hulpbronnen, een National REDD+ Fiduciary Trust Fund (NRFTF) of een Sovereign National Earmarked Account (SNEA). De Overheid geeft de voorkeur aan de SNEA omdat het controle op de overheid, stakeholders en rechthebbenden mogelijk maakt. Echter bevelen de meeste stakeholders en rechthebbenden hulpbronnenbeheer aan door een externe entiteit om het corruptierisico te vermijden. Tegenhangers kunnen het bereiken van een overeenkomst voorkomen en de implementatie vertragen.	Een selectieproces ondersteund door een transparante en geïnformeerde derde partij, zal het kiezen van een optie vergemakkelijken, gevalideerd door alle stakeholders en rechthebbenden.

	VRAAG 4: Wat is de algemene Projectrisico classificering?	
	Kies één (zie <u>SESP</u> voor een toelichting)	Opmerkingen
	<i>Laag Risico</i> ☐	
	<i>Matig Risico</i> ☒	
	<i>Hoog Risico</i> ☐	
	VRAAG 5: Gebaseerd op de geïdentificeerde risico's en risicoclassificering, welke vereisten van de SES zijn relevant?	
	Kruis alle toepasselijke antwoorden aan	Opmerkingen
	<i>Principe 1: Mensenrechten</i> ☒	
	<i>Principe 2: Gendergelijkheid en Empowerment van Vrouwen</i> ☒	
	<i>Behoud van Biodiversiteit en Beheer van Natuurlijke Hulpbronnen</i> ☒	
	<i>Klimaatverandering Mitigatie en Aanpassing</i> ☒	
	<i>Gemeenschapsgezondheid, Veiligheid en Werkcondities</i> ☐	
	<i>Cultureel Erfgoed</i> ☐	
	<i>Verplaatsing en Hervestiging</i> ☐	
	<i>Inheemse Gemeenschappen</i> ☒	
	<i>Preventie van Verontreiniging en Efficiëntie van Hulpbronnen</i> ☐	

Handtekening	Datum	Omschrijving
VA Beoordelaar Dhr. Bryan Drakenstein		UNDP personeelslid verantwoordelijk voor het Project, meestal een UNDP Programme Officer. Definitieve ondertekening bevestigt dat men “gecontroleerd” heeft om te verzekeren dat de SESP adequaat is uitgevoerd.
VA Goedkeurder Dhr. Armstrong Alexis		UNDP senior manager, meestal de UNDP Deputy Country Director (DCD), Country Director (CD), Deputy Resident Representative (DRR), of Resident Representative (RR). De VA Goedkeurder kan niet tevens de VA Beoordelaar zijn. Definitieve ondertekening bevestigt dat men de SESP “goedgekeurd” heeft voorafgaand aan indiening bij de PAC.
PAC Voorzitter Niet van Toepassing		UNDP Voorzitter van de PAC. In sommige gevallen kan de PAC Voorzitter ook de VA Goedkeurder zijn. Definitieve ondertekening bevestigt dat de SESP beschouwd is als een deel van de projectgoedkeuring en overwogen is in de aanbevelingen van de PAC.

SESP 1. Sociale en Milieurisico Screening Checklist

Checklist van Potentiële Sociale en Milieurisico's	
Principe 1: Mensenrechten	Antwoord (Ja/Nee)
1. Zou het Project kunnen leiden tot negatieve effecten op de mensenrechten (burgerlijk, politiek, economisch, sociaal of cultureel) van de getroffen populatie en in het bijzonder van gemarginaliseerde groepen?	Ja
2. Bestaat de waarschijnlijkheid dat het Project onrechtvaardige of discriminerende gevolgen zal hebben op de getroffen populaties, in het bijzonder personen die in armoede leven of die gemarginaliseerd zijn of uitgesloten personen of groepen? ¹³	Ja
3. Zou het Project mogelijkerwijs de beschikbaarheid en kwaliteit van en toegang tot hulpbronnen of fundamentele diensten, in het bijzonder van gemarginaliseerde personen of groepen, kunnen beperken?	Ja
4. Bestaat de waarschijnlijkheid dat het Project enige mogelijk getroffen stakeholders, in het bijzonder gemarginaliseerde groepen, zal uitsluiten van volledige participatie in besluiten die invloed op hun kunnen hebben?	Ja
5. Is er een risico dat verantwoordelijken niet over de capaciteit beschikken om te voldoen aan hun verplichtingen onder dit Project?	Ja
6. Is er een risico dat rechthebbenden niet over de capaciteit beschikken om hun rechten op te eisen?	Ja
7. Zijn lokale gemeenschappen of personen in de gelegenheid gesteld om mensenrechtenproblemen met betrekking tot het Project uit te spreken, tijdens het stakeholder betrokkenheidsproces?	Ja
8. Is er een risico dat het Project conflicten onder en/of het risico van geweld tegen project-getroffen gemeenschappen en personen, zal verslechteren?	Ja
Principe 2: Gendergelijkheid en Empowerment van Vrouwen	
1. Bestaat de waarschijnlijkheid dat het voorgesteld Project nadelige effecten kan hebben op gendergelijkheid en/of de situatie van vrouwen meisjes?	Nee
2. Zou het Project mogelijkerwijs kunnen leiden tot discriminatie tegen vrouwen op basis van geslacht, met name met betrekking tot participatie in het ontwerp en de implementatie of toegang tot mogelijkheden en voordelen?	Ja
3. Hebben vrouwengroepen/leiders genderongelijkheidsproblemen met betrekking tot het project uitgesproken tijdens het betrokkenheidsproces en is dit opgenomen in het algemeen projectvoorstel en in de risico-analyse?	Nee
4. Zou het Project mogelijkerwijs de bekwaamheid van vrouwen om natuurlijke hulpbronnen te gebruiken, ontwikkelen en te beschermen kunnen beperken, rekening houdend met de verschillende rollen en posities van vrouwen en mannen in de toegang tot milieugoederen en diensten? <i>Bijvoorbeeld, activiteiten die kunnen leiden tot degradatie of uitputting van natuurlijke hulpbronnen in gemeenschappen die afhankelijk zijn van deze hulpbronnen voor hun levensonderhoud en welzijn</i>	Ja
Principe 3: Milieuduurzaamheid: Screeningsvragen met betrekking tot milieurisico's maken deel uit van de specifieke Standaardgerelateerde vragen hieronder	

¹³ Niet-toegestane redenen van discriminatie bestaan uit ras, etniciteit, geslacht, leeftijd, taal, beperking, seksuele geaardheid, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of sociale of geografische afkomst, eigendom, geboorte of andere status waaronder als een inheemse persoon of als lid van een minderheidsgroep. Verwijzingen naar "vrouwen en mannen" of soortgelijk, moeten worden beschouwd als verwijzingen naar vrouwen en mannen, jongens en meisjes, en andere groepen waartegen gediscrimineerd wordt op basis van hun genderidentiteit, zoals transgenderpersonen en transseksuelen.

Standaard 1: Behoud van Biodiversiteit en Duurzaam Beheer van Natuurlijke Hulpbronnen		
1.1	Zou het Project mogelijkwijs nadelige effecten kunnen hebben op habitats (bijv. veranderde, natuurlijke en kwetsbare habitats) en/of ecosystemen en ecosysteemdiensten? <i>Bijvoorbeeld d.m.v. habitatverlies, conversie of degradatie, fragmentatie, hydrologische veranderingen</i>	Ja
1.2	Zijn enige Projectactiviteiten voorgesteld binnen of nabij kwetsbare habitats en/of milieugevoelige gebieden, waaronder wettelijk beschermde gebieden (bijv. natuurreservaat, nationaal park), gebieden voorgesteld voor bescherming of als zodanig erkend door gezaghebbende bronnen en/of inheemse gemeenschappen of lokale gemeenschappen?	Ja
1.3	Zijn in het Project veranderingen opgenomen aan het gebruik van gronden en hulpbronnen die nadelige effecten kunnen hebben op habitats, ecosystemen en/of levensonderhoud? (Opm: indien er sprake is van restricties en/of beperkingen, zie Standaard 5)	Nee
1.4	Zouden de Projectactiviteiten een gevaar kunnen opleveren voor bedreigde soorten?	Nee
1.5	Zou het Project een gevaar kunnen opleveren van de introductie van invasieve uitheemse soorten?	Nee
1.6	Zijn oogsten van natuurlijke bossen, aanplantingsontwikkeling en herbebossing opgenomen in het Project?	Ja
1.7	Zijn de productie en/of het oogsten van vispopulaties of andere aquatische soorten opgenomen in het Project?	Nee
1.8	Is een significante winning, omleiding of insluiting van oppervlakte- of grondwater opgenomen in het Project? <i>Bijvoorbeeld, bouw van dammen, reservoirs, rivierstroomgebied ontwikkelingen, grondwaterwinning</i>	Nee
1.9	Is het gebruik van genetische hulpbronnen opgenomen in het Project? (bijv. verzameling en/of oogsten, commerciële ontwikkeling)	Nee
1.10	Zou het Project mogelijke nadelige grensoverschrijdende of wereldwijde milieuproblemen kunnen opleveren?	Nee
1.11	Zou het Project kunnen resulteren in secundaire of voortvloeiende ontwikkelingsactiviteiten die kunnen leiden tot nadelige sociale en milieueffecten, of zou het cumulatieve effecten kunnen opleveren voor andere bekende bestaande of geplande activiteiten in het gebied? <i>Bijvoorbeeld, een nieuwe weg door beboste gebieden zal leiden tot directe milieu- en sociale effecten (bijv. kappen van bomen, grondverzetwerkzaamheden, mogelijke verplaatsing van bewoners). De nieuwe weg kan ook de aantasting van gronden door illegale vestigers vergemakkelijken of leiden tot ongeplande commerciële ontwikkeling langs de route, mogelijkwijs in gevoelige gebieden. Ook moeten, indien soortgelijke ontwikkelingen in hetzelfde bebost gebied gepland worden, de cumulatieve effecten van veelvuldige activiteiten (zelfs indien deze geen deel uitmaken van hetzelfde project), in overweging genomen worden.</i>	Ja
Standaard 2: Klimaatverandering Mitigatie en Aanpassing		
2.1	Zal het voorgesteld Project resulteren in significante ¹⁴ broeikasgasemissies of kan het klimaatverandering verergeren?	Nee
2.2	Zouden de potentiële resultaten van het Project gevoelig of kwetsbaar kunnen zijn voor mogelijke effecten van klimaatverandering?	Nee
2.3	Zou het voorgesteld Project mogelijkwijs de sociale en milieu <u>kwetsbaarheid voor klimaatverandering</u> direct of indirect kunnen vergroten, nu of in de toekomst (ook bekend als slecht aangewende praktijken)? <i>Bijvoorbeeld, veranderingen in landgebruiksplanning kunnen verdere ontwikkeling van overstromingsvlakten stimuleren waarbij de kwetsbaarheid van de populatie voor klimaatverandering vergroot wordt, met name door overstromingen</i>	Nee
Standaard 3: Gemeenschapsgezondheid, Veiligheid en Werkcondities		

¹⁴ Met betrekking tot CO₂, komen 'significante emissies' over het algemeen overeen met meer dan 25.000 ton per jaar (uit zowel directe als indirecte bronnen). [De Guidance Note on Climate Change Mitigation and Adaptation biedt additionele informatie over GHG emissies.]

3.1	Zouden elementen van de opbouw, activiteiten of ontmanteling van het Project mogelijkwerijs potentiële risico's kunnen opleveren voor lokale gemeenschappen?	Nee
3.2	Zou het Project mogelijkwerijs potentiële risico's kunnen opleveren voor de gemeenschapsgezondheid en veiligheid vanwege transport, opslag en gebruik en/of verwijdering van schadelijke of gevaarlijke materialen (bijv. explosieven, brandstof en andere chemicaliën tijdens de bouw en activiteiten)?	Nee
3.3	Is een grootschalige infrastructuurontwikkeling opgenomen in het Project (bijv. dammen, wegen, gebouwen)?	Nee
3.4	Zou mislukking van de structurele elementen van het Project een gevaar kunnen opleveren voor gemeenschappen? (bijv. instorting van gebouwen of infrastructuur)	Nee
3.5	Zou het voorgesteld Project gevoelig kunnen zijn voor of kunnen leiden tot een verhoogde kwetsbaarheid voor aardbevingen, inzakkingen, grondverschuivingen, erosie, overstromingen of extreme klimatologische condities?	Nee
3.6	Zou het Project kunnen resulteren in mogelijke verhoogde gezondheidsrisico's (bijv. van door water overgedragen of door vectoren overgedragen ziekten of overdraagbare infecties zoals HIV/AIDS)?	Nee
3.7	Zou het Project potentiële risico's en kwetsbaarheden kunnen opleveren gerelateerd aan gezondheid en veiligheid op de werkplek vanwege fysieke, chemische, biologische en radiologische gevaren tijdens de bouw, activiteiten of ontmanteling van het Project?	Nee
3.8	Is ondersteuning voor werkgelegenheid of levensonderhoud opgenomen in het Project, die misschien niet voldoet aan de nationale en internationale arbeidsstandaarden (d.w.z. principes en standaarden van fundamentele verdragen van de ILO)?	Nee
3.9	Betrekt het Project beveiligingspersoneel dat een potentieel risico zou kunnen opleveren voor de gezondheid en veiligheid van gemeenschappen en/of personen (bijv. vanwege gebrek aan adequate training of verantwoordelijkheid)?	Nee
Standaard 4: Cultureel Erfgoed		
4.1	Zou het voorgesteld Project kunnen resulteren in interventies die mogelijkwerijs nadelige effecten zouden kunnen hebben op werklocaties, structuren of voorwerpen met een historische, culturele, artistieke, traditionele of religieuze waarde of immateriële vormen van cultuur (bijv. kennis, innovaties, gewoonten)? (Opm: Projecten die bedoeld zijn om Cultureel Erfgoed te beschermen en te behouden kunnen ook onbedoelde nadelige effecten hebben)	Nee
4.2	Stelt het Project het gebruik voor van tastbare en/of immateriële vormen van cultureel erfgoed voor commerciële of andere doelen?	Nee
Standaard 5: Verplaatsing en Hervestiging		
5.1	Zouden tijdelijke of permanente en volledige of gedeeltelijke fysieke verplaatsingen mogelijkwerijs opgenomen kunnen zijn in het Project?	Nee
5.2	Zou het Project mogelijkwerijs kunnen resulteren in economische verplaatsing (bijv. verlies van activa of toegang tot hulpbronnen vanwege landverwerving of toegangsrestricties – zelfs indien er geen sprake is van fysieke verplaatsing)?	Nee
5.3	Is er een risico dat het Project kan leiden tot gedwongen uitzettingen? ¹⁵	Nee
5.4	Zou het voorgesteld Project mogelijkwerijs invloed kunnen hebben op grondbezitregelingen en/of gemeenschapsgebaseerde eigendomsrechten/traditionele rechten op land, gebieden en/of hulpbronnen?	Ja
Standaard 6: Inheemse Gemeenschappen		
6.1	Bevinden inheemse gemeenschappen zich in het Projectgebied (waaronder binnen de invloedssfeer van het Projectgebied)?	Ja

¹⁵ Gedwongen uitzettingen bestaan uit handelingen en/of nalatingen die betrekking hebben op de gewongen of onvrijwillige verplaatsing van personen, groepen of gemeenschappen uit hun huizen en/of gronden en gemeenschappelijke eigendomsmiddelen die hun bezit waren of waarvan zij afhankelijk waren, waardoor de capaciteit van een persoon, groep of gemeenschap ontnomen wordt om in een bepaald woonverblijf, woonplaats of locatie te verblijven, zonder de verschaffing van en toegang tot geschikte vormen van wettelijke of andere beschermingen.

6.2	Is het waarschijnlijk dat het Project of delen van het Project zich bevinden zijn op gronden en in gebieden die opgeëist zijn door inheemse gemeenschappen?	Ja
6.3	Zou het voorgesteld Project mogelijkerwijs effecten kunnen hebben op de mensenrechten, gronden, natuurlijke hulpbronnen en traditionele levensonderhoud van inheemse gemeenschappen (ongeacht of de inheemse gemeenschappen in het bezit zijn van de wettelijke titels op zulke gebieden, of dat het Project zich bevindt binnen of buiten de gronden en gebieden bewoond door de getroffen gemeenschappen, of dat de inheemse gemeenschappen erkend zijn als inheemse gemeenschappen door het land in kwestie)? <i>Indien het antwoord op de screeningvraag 6.3 "Ja" is, worden de potentiële risico-effecten beschouwd als potentieel ernstig en/of gevaarlijk en zal het Project geclassificeerd worden als een Matig of Hoog Risico project.</i>	Ja
6.4	Is er sprake geweest van de afwezigheid van cultureel geschikte consultaties uitgevoerd met het doel om FPIC te bereiken over kwesties die effect kunnen hebben op de rechten en belangen, gronden, hulpbronnen, gebieden en traditionele levensonderhoud van de inheemse gemeenschappen in kwestie?	Ja
6.5	Is het gebruik en/of de commerciële ontwikkeling van natuurlijke hulpbronnen op gronden en gebieden die opgeëist zijn door inheemse gemeenschappen, opgenomen in het Project?	Ja
6.6	Bestaat de waarschijnlijkheid van gedwongen uitzetting of een gehele of gedeeltelijke fysieke of economische uitzetting van inheemse gemeenschappen, waaronder door toegangsrestricties naar gronden, gebieden en hulpbronnen?	Nee
6.7	Zou het Project mogelijkerwijs nadelige effecten kunnen hebben op de ontwikkelingsprioriteiten van inheemse gemeenschappen zoals door hen gedefinieerd?	Nee
6.8	Zou het Project mogelijkerwijs effecten kunnen hebben op de fysieke en culturele overleving van inheemse gemeenschappen?	Nee
6.9	Zou het Project mogelijkerwijs effecten kunnen hebben op het Cultureel Erfgoed van inheemse gemeenschappen, waaronder door de commercialisering of het gebruik van hun traditionele kennis en gewoonten?	Nee
Standaard 7: Preventie van Verontreiniging en Efficiëntie van Hulpbronnen		
7.1	Zou het Project mogelijkerwijs kunnen resulteren in het vrijkomen van verontreinigende stoffen in het milieu vanwege routine of niet-routine omtandigheden die kunnen leiden tot nadelige lokale, regionale en/of <u>grensoverschrijdende effecten</u> ?	Nee
7.2	Zou het voorgesteld Project mogelijkerwijs kunnen resulteren in het genereren van afval (zowel gevaarlijk en niet-gevaarlijk)?	Nee
7.3	Zouden de fabricage, handel, afgifte en/of het gebruik van gevaarlijke chemicaliën en/of materialen mogelijkerwijs opgenomen kunnen zijn in het voorgesteld Project? Stelt het Project het gebruik voor van chemicaliën of materialen waarvoor een internationaal verbod of geleidelijke verwijdering geldt? <i>Bijvoorbeeld, DDT, PCB's en andere chemicaliën geregistreerd in internationale verdragen zoals het Stockholm Verdrag over Aanhoudende Organische Verontreinigende Stoffen of het Montreal Protocol</i>	Nee
7.4	Is het gebruik van pesticiden die een negatief effect kunnen hebben op het milieu of de menselijke gezondheid, opgenomen in het Project?	Nee
7.5	Bestaat het Project uit activiteiten die een aanzienlijk gebruik van grondstoffen, energie en/of water vereisen?	Nee

5. Risico-analyse

Projectnaam: Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk					Datum: augustus 2018
#	Beschrijving	Risico Categorie	Effect & Waarschijnlijkheid	Risicobehandeling / Beheersmaatregelen	Risico-eigenaar
Richtlijn	Geef een korte beschrijving van het risico. De risicobeschrijving moet een toekomstig incident en de oorzaak bevatten.	Sociaal en Milieu Financieel Operationeel Organisatorisch Politiek Regulerend Strategisch Overige	Vul de waarschijnlijkheid in op basis van schaal 1-5 (1 = Onwaarschijnlijk; 5 = Verwacht) Vul het effect in op basis van schaal 1-5 (1 = Laag; 5 = Ernstig)	Welke acties zijn genomen/zullen genomen worden om dit risico te beheersen.	De persoon of entiteit met de verantwoordelijkheid om het risico te beheersen.
1	Ongelijke voordelenverdeling aan van bosafhankelijke gemeenschappen vanwege gebrek aan formele erkenning van grondtitels.	Sociaal en Milieu	W: 4 E: 4	Wettelijke erkenning van de grondbezit rechten van ITP's. Implementatie van het Grondhulpbronnen Raamwerk. Sterke RBP procedures en BSM.	Overheid NIMOS Parlement
2	Verslechtering van levensonderhoud van van bos afhankelijke gemeenschappen vanwege verminderde toegang tot hulpbronnen.	Sociaal en Milieu	W: 2 E: 4	Voortzetten van de vernieuwing van Natuurbeschoudwetgeving. Participatieve ontwikkeling van de RBP procedures, BSM, FPIC en FGRM. Overeenstemmen van districtsplanning met de ontwikkelingsplannen van bosgebaseerde rechthebbenden.	Overheid NIMOS Parlement
3	Vergroting van conflicten tussen de Overheid en ITP's of derde partijen veroorzaakt door het grondenrechtvraagstuk.	Politiek	W: 5 E: 2	Wettelijke erkenning van de grondbezit rechten van ITP's. Implementatie van het Grondhulpbronnen Raamwerk. Participatieve ontwikkeling van een FGRM. Vaststellen van conflictoplossings-mechanismen op dorpsniveau.	Overheid NIMOS Parlement

4	Geen respect voor de rechten van ITP's (buiten grondenrechten) vanwege onvoldoende beleidsmaatregelen om hen te beschermen.	Sociaal en Milieu	W: 3 E: 4	Documentatie van de traditionele rechten van ITP's, participatieve ontwikkeling van beschermende beleidsmaatregelen en monitoring. Wettelijke erkenning van traditionele rechten. SIS implementatie.	Overheid NIMOS Parlement
5	Verlies van het cultureel erfgoed van ITP's vanwege de weglating hiervan in landgebruiksplanning.	Sociaal en Milieu	W: 2 E: 4	Consultatie met lokale rechthebbenden. Verbeteren van documentatie over de erfgoedlocaties en tradities van ITP's.	Overheid NIMOS RGB
6	Overtreding van de intellectuele eigendomsrechten van ITP's bij het ontwikkelen van alternatieve economische mogelijkheden.	Sociaal en Milieu	W: 1 E: 3	Opnemen van de bescherming de intellectuele eigendomsrechten van ITP's in het planningsproces van de ontwikkeling van alternatieve vormen van levensonderhoud.	HI&T NIMOS
7	Onvoldoende betrokkenheid van vrouwen in REDD+ besluitvormingsprocessen en implementatie vanwege gebrek aan capaciteiten en tradities.	Sociaal en Milieu	W: 4 E: 4	Voortzetten van capaciteitsversterking over genderinclusiviteit. Stimuleren van de betrokkenheid van traditionele gezagsdragers in genderinclusiviteit. Implementeren van een gendercapaciteit en alfabetisering onderwijsplan.	Overheid
8	Ongelijke REDD+ voordelenverdeling vanwege corruptie.	Politiek	W: 3 E: 4	Ontwikkelen van een BSM met effectieve participatie. Stimuleren en faciliteren van monitoring door ITP's en het maatschappelijk middenveld van REDD+ besluiten en activiteiten. Versterken van instituten en ontwikkelen van gemeenschaps capaciteiten.	Overheid
9	Gemeenschappen zijn niet in staat om effectief te participeren in REDD+ gerelateerde consultaties vanwege korte kennisgeving	Strategisch	W: 2 E: 4	Ontwikkelen en implementeren van FPIC protocollen. Cultureel geschikte betrokkenheidsbenadering met gebruik van duidelijke taal en voldoende tijd om de informatie	NIMOS SBB

	en onduidelijke of cultureel ongeschikte informatie.			te begrijpen.	
10	Gebrek aan committering van houtbedrijven omdat ze REDD+ beschouwen als een bedreiging.	Strategisch	W: 2 E: 2	Ontwikkelen en implementeren van een private sector betrokkenheidsstrategie.	NIMOS HI&T
11	Ontbossing neemt toe vanwege ongecontroleerde mijnbouw.	Operationeel	W: 4 E: 4	Implementeren van verplichte EIA. Versterken van institutionele capaciteiten.	Overheid NIMOS; SBB Parlement
12	Ontbossing neemt toe vanwege infrastructuuruitbreiding naar het binnenland.	Operationeel	W: 3 E: 4	Overeenstemmen van infrastructuur met de gemeenschapsbehoeften. Ontwikkelen van beheersmechanismen met actieve gemeenschapsparticipatie.	RGB SPS
#	Beschrijving	Risico Categorie	E & W	Risicobehandeling / Beheersmaatregelen	Risico-eigenaar
13	Bosdegradatie door overexploitatie van hout of andere niet-duurzame bosbouwmethoden.	Sociaal en Milieu	W: 1 E: 4	Handhaven van duurzame bosbouwmethoden. NRS Beleidslijn die Duurzaam Bosbeheer bevordert. Vermijden van heruitgifte van concessies totdat de boshersteltijd verstreken is.	SBB NIMOS Overheid
14	Niet-duurzaam hulpbronnengebruik door overexploitatie van NTFP.	Sociaal en Milieu	W: 2 E: 3	Monitoren van de ontwikkeling van NTFP projecten. Ontwikkelen van regelingen voor duurzaam NTFP gebruik. Handhaving van regelingen.	SBB
15	Degradatie van biodiversiteit veroorzaakt door niet-duurzaam oogsten van NTFP.	Sociaal en Milieu	W: 2 E: 4	Monitoren van de ontwikkeling van NTFP projecten. Ontwikkelen van regelingen voor duurzaam NTFP gebruik. Handhaving van regelingen.	SBB
16	Niet-duurzaam bosgebruik en verslechtering van het levensonderhoud van lokale gemeenschappen	Sociaal en Milieu	W: 2 E: 4	Toerismewet met bepalingen voor duurzame natuurtoerisme. Ontwikkelen van eco-toerisme	HI&T SBB

	veroorzaakt door ongecontroleerde natuurtoerisme.			specifieke regelingen. Planning, monitoring en beheer van natuurtoerismeprojecten.	
17	Emissieverplaatsing of omkering binnen Suriname.	Operationeel	W: 3 E: 4	REDD+ vastgesteld op nationaal niveau met goedwerkende NFMS en SIS. Verplichte EIA.	NIMOS SBB
18	Verplaatsing van emissies buiten de grenzen van Suriname.	Operationeel	W: 3 E: 4	Monitoring van de bosproductenmarkt. Verplichte EIA. SIS is geïmplementeerd.	HI&T NIMOS SBB
19	Vergroten van ontbossing en bosdegradatie vanwege illegal mijnbouw en/of houtkap.	Operationeel	W: 4 E: 4	Versterken van instituten om monitoring en wettelijke controle te vergroten. Garanderen van legale houtlevering.	NIMOS SBB HI&T
20	Toename van verontreiniging vanwege onvoldoende preventie en controle.	Sociaal en Milieu	W: 4 E: 4	Toepassen van de NRS en SESA Action Matrix maatregelen om controle en handhaving capaciteit te verbeteren. Verplichte EIA.	NIMOS SBB
21	Verlies van REDD+ gerelateerde institutionele capaciteiten vanwege hoog verloop.	Organisatorisch	W: 3 E: 3	Aanpakken van hoog verloopoorzaken. Voortdurende training.	NIMOS
22	Problemen in de REDD+ implementatie door gebrek aan institutionele capaciteiten en IT interoperabiliteit.	Organisatorisch	W: 3 E: 3	NRS Verduidelijken van rollen en verantwoordelijkheden. Identificeren en invullen van institutionele capaciteitsbehoeften.	NIMOS Overheid REDD+ gerelateerde instituten
23	Gebrek aan houtbedrijf committeringen omdat ze REDD+ beschouwen als een bedreiging.	Strategisch	W: 3 E: 3	Ontwikkelen en implementeren van een private sector betrokkenheidsstrategie.	NIMOS; SBB HI&T Kabinet van de President Coördinatie Milieu
24	Problemen om een optie te kiezen om de REDD+ middelen te beheren door interne meningsverschillen.	Operationeel	W: 4 E: 2	Derde partij facilitering.	NIMOS Rechterlijke instanties

6. Capaciteitsbeoordeling: Resultaten van de capaciteitsbeoordelingen van de Implementatiepartner (waaronder de HACT Micro Assessment)

7. Project Board Terms of Reference en TOR's van belangrijke managementposities

REDD+ Stuurgroep Terms of Reference (concept)

Voorwoord

Deze terms of references zijn vastgesteld teneinde een soepele en effectieve implementatie van het REDD+ readiness proces in Suriname te garanderen, in volledige overeenstemming met het eerste Readiness Voorbereidingsvoorstel.

Artikel 1: Taakstelling

De REDD+ Stuurgroep heeft de volgende taken:

- 1- Zorgdragen dat alle relevante informatie over REDD+ en het readiness proces in Suriname, waaronder voortgang van alle belangrijke activiteiten, formeel gedeeld worden met de Project Board.
- 2- Doorgeven van het advies en de visie van het Kabinet van de President, Nationaal Planbureau en interministeriële interacties aan activiteitsuitvoerders om sturing en overleg te garanderen, waaronder met betrekking tot naleving van de REDD+ proces principes zoals:
 - Goed projectontwerp met kritische massa.
 - Relevantie en Samenhang met Multilaterale Milieuovereenkomsten en het Nationaal Ontwikkelingsplan.
 - Gevoel van Projecteigenaarschap door rechthebbenden en stakeholders.
 - Gedeelde Waarden in overeenstemming met de Grondwet.
 - Efficiëntie en Effectiviteit over menselijke en financiële hulpbronnen.
 - Financiële Duurzaamheid van het REDD+ mechanisme zodra het readiness proces is afgerond.
- 3- Garanderen dat alle belangrijke outputs van het REDD+ readiness proces grondig besproken zijn en uiteindelijk gevalideerd zijn door de Project Board.

Artikel 2: Activiteiten

Tijdens de REDD+ Stuurgroepsessies kunnen mogelijk de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Presentatie van het uitgebreid jaarlijks werkplan van het REDD+ readiness proces door NIMOS, discussies en mogelijke aanbevelingen door de REDD+ Stuurgroep
- Presentatie van het officieel voortgangsrapport door NIMOS (halfjaarlijks en jaarlijks), discussies, formulering van opmerkingen en waarderingen, waaronder mogelijke aanbevelingen
- Presentatie van het activiteitengebaseerd voortgangsrapport door elk instituut verantwoordelijk voor implementatie van activiteiten, discussies en mogelijke aanbevelingen
- Presentatie van specifieke te leveren onderdelen (terms of reference, onderzoeken, training of communicatiematerialen, rapporten...) door hun opstellers, discussies en mogelijke aanbevelingen
- Presentatie of rapport door stakeholders en rechthebbenden over potentiële problemen en klachten, discussies en mogelijke aanbevelingen
- Presentatie of rapport over relevante lokale, nationale en internationale incidenten gerelateerd aan REDD+ door organiserende of betrokken instituten, waaronder UNFCCC, UN-REDD, UNDP, FCPF
- Presentatie van eindproducten zoals aangeduid als formele outputs van het readiness proces in REDD+ PRODOC of navolgende planningsinstrumenten. Discussies en formele goedkeuring door de REDD+ Stuurgroep of verzoek voor additionele en corrigerende activiteiten, indien gewenst
- Presentatie van voorstellen voor wijziging van de huidige terms of reference, discussies en mogelijke aanname

- Enige andere relevante activiteit zoals voorgesteld door een lid van de REDD+ Stuurgroep en overeengekomen middels tenminste 50% quorum van de leden van de Stuurgroep aanwezig tijdens de sessie

Artikel 3: Organisatie

Het voorzitterschap van de REDD+ Stuurgroep wordt ingevuld door een vertegenwoordiger van de Bestuursraad van NIMOS, onder vice-voorzitterschap door vertegenwoordigers van het Kabinet van de President.

Artikel 4: Benoeming

De vertegenwoordiging in de REDD+ Stuurgroep is nominaal en de ledenlijst wordt officieel gepubliceerd bij Decreet. Elke stakeholder of rechthebbende zoals genoemd in Artikel 3, stelt zijn vertegenwoordiger(s) vast en is vereist de namen te verstrekken aan NIMOS die verantwoordelijk is voor het zorgdragen van de officiële publicatie.

Artikel 5: Hoofdkantoor

Het hoofdkantoor van de Stuurgroep is gevestigd in Paramaribo, ondergebracht in het gebouw van NIMOS, Kabinet van de President.

Artikel 6: Frequentie

De Stuurgroep komt elk kwartaal bijeen op uitnodiging van de Voorzitter en zodra een speciale sessie noodzakelijk geacht wordt.

Artikel 7: Ontwikkeling

Als Voorzitter van de Stuurgroep zal de Directeur van NIMOS de werksessies openen, voorzitten en afsluiten, discussies reguleren, beraadslagingen samenvatten en besluiten en aanbevelingen formuleren, waar nodig.

De Voorzitter nodigt vice-voorzitters en leden uit voor Stuurgroepsessies middels een schriftelijke kennisgeving, waaronder per e-mail. De agenda en alle relevant substantiële materialen die tijdens de sessie bekeken moeten worden, wordt naar de Stuurgroepleden verstuurd tegelijkertijd met de uitnodiging. De uitnodiging dient tenminste vier volledige werkdagen vooraf aan de sessie, verzonden te worden.

Een rapport wordt opgemaakt door NIMOS na elke sessie, waaronder de ondertekende lijst van participanten en de lijst van alle relevante materialen zoals voorafgaand aan of tijdens de meeting gedeeld. Het conceptrapport wordt verstuurd per e-mail naar de participanten, niet later dan een week na de sessie. De participanten kunnen wijzigingen en verbeteringen aan het rapport voorstellen, zolang dit volledig consistent is met de discussies in de sessie, binnen vier werkdagen na ontvangst van het rapport. Het eindrapport wordt verstuurd per e-mail naar alle leden van de Stuurgroep, niet later dan twee weken na elke sessie.

Artikel 8: Secretariaat

Het secretariaat wordt uitgevoerd door NIMOS. Een functionaris van NIMOS vervult de rol van secretaris van de meeting.

De taken van het secretariaat bestaan uit het voorbereiden en versturen van alle relevante materialen en communicatie, voorafgaand aan de meeting, het schrijven van de meetingsverslagen en het uitvoeren van elke bijkomende taak zoals noodzakelijk geacht door de Stuurgroep.

Artikel 9: Verplichtingen van leden

De vice-voorzitters en leden van de REDD+ Stuurgroep zijn vereist:

- a. de tijden van de sessies strikt op te volgen, te participeren in alle sessies en het gerelateerd register te ondertekenen of de Voorzitter uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de meeting te informeren.
- b. de werkmaterialen en beraadslagingen met integriteit en onpartijdigheid te behandelen
- c. samen te werken met hun achterban en systematisch informatie, materialen en rapporten met hen te delen
- d. te spreken namens zichzelf en namens hun achterban, en elke externe interfentie middels druk of incentives, af te wijzen

Artikel 10: Vergoeding

De bedrag van vergoedingen, indien van toepassing, wordt bepaald per decreet, samen met de nominale lijst van participanten.

Artikel 11: Quorum en besluiten

De Stuurgroeppanel zal slechts geldig zijn indien tweederde (2/3) quorum bereikt is, dat wil zeggen, indien tenminste twaalf (12) stemgerechtigde leden aanwezig zijn.

De Stuurgroep neemt besluiten bij consensus. In geval consensus niet bereikt kan worden zal een uitzonderlijke procedure voorzien in de stemming. De validatie van te leveren officiële onderdelen of mogelijke wijzigingen in de huidige terms of reference, vereist tenminste een meerderheid van tweederde van de aanwezige stemgerechtigde leden.

Informatie, beraadslagingen, verklaringen en mogelijke aanbevelingen en besluiten worden opgenomen in het sessierapport. Na afronding en verzending volgens Artikel 7, worden deze rapporten en hun bijlagen gearhiveerd op het kantoor van NIMOS.

Artikel 12: Eindbepalingen

De huidige terms of reference treedt in werking op de datum van ondertekening van het Project Document voor het REDD+ readiness proces in Suriname voor de periode 2014 - 2017.

Discussies over herziening van de huidige terms of reference kunnen gehouden worden op elk gewenst moment, op verzoek van een lid van de Stuurgroep. Herzieningsbesluiten worden genomen bij consensus of zoals bepaald in Artikel 11.

Opgemaakt in Paramaribo, november 2018

8. AKKOORDVERKLARING

STANDAARD AKKOORDVERKLARING TUSSEN DE UNDP EN DE OVERHEID VOOR DE LEVERING VAN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

Geachte heer Cedric Nelom,

1. Verwezen wordt naar de besprekingen tussen functionarissen van de Regering van de **Republiek van Suriname** (hierna te noemen “de Overheid”) en functionarissen van de UNDP, met betrekking tot de levering van ondersteunende diensten door de UNDP country office voor nationaal beheerde programma’s en projecten. UNDP en de Overheid komen hierbij overeen dat de UNDP country office dergelijke ondersteunende diensten kan leveren op verzoek van de Overheid via haar instituut aangewezen in het relevant Project Document, zoals hieronder beschreven.
2. De UNDP country office kan ondersteunende diensten leveren voor assistentie met rapportagevereisten en directe betalingen. Bij de levering van de ondersteunende diensten zal de UNDP country office garanderen dat de capaciteit van het door de Overheid aangewezen instituut verstrekt wordt om het in staat te stellen zulke activiteiten rechtstreeks uit te voeren. De kosten gemaakt door de UNDP country office voor het leveren van de ondersteunende diensten zullen belast worden aan het budget van het project.
3. De UNDP country office kan, op verzoek van het aangewezen instituut, de volgende ondersteunende diensten leveren voor activiteiten van het programma/project:
 - (a) Werving van projectpersoneel en consultants;
 - (b) Identificeren en faciliteren van trainingsactiviteiten;
 - (c) Aankoop van goederen en diensten en verwijdering van activa;
 - (d) Algemene betalingsverwerking;
 - (e) Reisbeheer;
 - (f) Technische input en ondersteuning bij de implementatie van geïdentificeerde outputs.
4. De aankoop van goederen en diensten en de werving van project- en programmapersoneel door de UNDP country office zullen in overeenstemming zijn met de UNDP regelingen, beleidsregels en procedures. De ondersteunende diensten zoals beschreven in paragraaf 3 zijn uiteengezet in de vorm zoals aangeduid in de bijbehorende Bijlage. Indien de vereisten voor ondersteunende diensten door de country office wijzigen gedurende het termijn van het project, zal de bijlage bij het Project Document herzien worden met wederzijdse goedkeuring van de UNDP resident representative en het aangewezen instituut.
5. De relevante bepalingen van de **Overeenkomst tussen de Republiek Suriname en de United Nations Development Programme April 1978** (de “SBAA”), met inbegrip van de bepalingen over aansprakelijkheid en privileges en immuniteiten, zullen van toepassing zijn op de levering van de ondersteunende diensten. De Overheid zal de algemene verantwoordelijkheid dragen voor het nationaal beheerd programma of project via haar aangewezen instituut. De verantwoordelijkheid van de UNDP country office voor de levering van de ondersteunende diensten hierin beschreven, zullen beperkt zijn tot de levering van de ondersteunende diensten zoals uiteengezet in de bijlage.
6. Elke vordering of geschil die kan ontstaan onder of in verband met de levering van de ondersteunende diensten door de UNDP country office, in overeenstemming met dit schrijven, zullen afgehandeld worden volgens de relevante bepalingen van de SBAA.

7. De manier en methode van het verhalen van de kosten door de UNDP country office voor het leveren van de ondersteunende diensten beschreven in paragraaf 3 hierboven, zijn gespecificeerd in de bijlage.

8. De UNDP country office zal voortgangsrapporten over de geleverde diensten indienen en zal rapporteren over de terugbetaalde kosten bij de levering van de diensten, zoals vereist kan zijn.

9. Elke wijziging van de huidige regelingen zal van kracht zijn bij wederzijdse schriftelijke goedkeuring van de partijen hieromtrent.

10. Indien u akkoord gaat met de bepalingen hierboven uiteengezet, verzoeken wij u dit schrijven te ondertekenen en twee ondertekende exemplaren te retourneren aan ons kantoor. Na uw ondertekening zal dit schrijven een overeenkomst inhouden tussen uw Overheid en de UNDP, over de voorwaarden en condities voor de levering van de ondersteunende diensten door de UNDP country office voor de aangegeven nationaal beheerde projecten.

Hoogachtend,

Ondertekend namens UNDP
Armstrong Alexis
Deputy Resident Representative

Namens het Nationaal Instituut
voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname
Dhr. Cedric Nelom

Bijlage

BESCHRIJVING VAN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN DOOR DE UNDP COUNTRY OFFICE

1. Verwezen wordt naar de besprekingen tussen het **Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling**, het instituut aangewezen door de Regering van *Suriname*, en functionarissen van de UNDP, met betrekking tot het leveren van ondersteunende diensten door de UNDP country office voor het nationaal beheerd project **“Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II 00081326”**.

2. In overeenstemming met de bepalingen van de akkoordverklaring ondertekend op **3 november 2017** en het programma ondersteuningsdocument **“Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II 00081326”**, zal de UNDP country office ondersteunende diensten leveren voor het *Project* zoals hieronder beschreven.

3. Te leveren ondersteunende diensten:

Ondersteunende diensten (Voeg beschrijving toe)	Schema voor het leveren van de ondersteunende diensten	Kosten van UNDP voor het leveren van de ondersteunende diensten (waar van toepassing)	Bedrag en methode van terugbetaling van UNDP (waar van toepassing)
1.Betalingsproces	Voor de duur van het project	USD \$ 104,828.25	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
2.Reisautorisatie & F10 vordering	Voor de duur van het project	USD \$ 33,476.00	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
3.Werving van Personeel en Consultants	Voor de duur van het project	USD \$ 6,888.80	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
4.Activa verwijdering/overplaatsing	Voor de duur van het project	USD \$ 506.65	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
5.Aankoop	Voor de duur van het project	USD \$ 2,981.91	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
6.Aankoop (incl. CAP)	Voor de duur van het project	USD \$ 10,871.28	Rechtstreeks belast aan het projectbudget
7. Substantiële technische input in de implementatie van de volgende geïdentificeerde corresponderende outputs van het projectdocument: 1b., 2b., 2c., 2.d, 3b., 3d.	Voor de duur van het project	USD \$ 67,350.00	Rechtstreeks belast aan het projectbudget

4. De beschrijving van de functies en verantwoordelijkheden van de Partijen bestaat uit:

Volgens het Project Document “**Versterking van de nationale capaciteiten van Suriname voor implementatie van de nationale REDD+ strategie en ontwikkeling van het implementatieraamwerk – Fase II 00081326**”

REFERENTIES

- AAE; Tropenbos; geassocieerde consultants (2017). Rapport over de Strategic Environmental and Social Assessment (SESA) voor ondersteuning van de ontwikkeling van de Nationale REDD+ Strategie van de Republiek Suriname. Paramaribo, Suriname.
- AAE (2017a). Achtergrondinformatie voor de Nationale REDD+ Strategie van Suriname.
- AAE (2017b). Environmental and Social Management Framework (ESMF) voor REDD+ implementatie in de Republiek Suriname.
- AAE (2017c). Voorbereidingen voor de Nationale REDD+ Strategie van Suriname: Evaluatie van het grondbezit en natuurlijke hulpbronnen wettelijk kader.
- AAE (2017d). Nationale REDD+ Strategie van Suriname.
- Bertelsmann Stiftung, & Sustainable Development Solutions Network (2018). SDG Index and Dashboards Report 2018: Landenprofiel Uitgave.
- UNIQUE, 2017. Multi-Perspective Analysis of Drivers of Deforestation, Forest Degradation and Barriers to REDD+ (DDFDB+) Activities in Suriname.
- FCPF (2018). Readiness Fund REDD+ Suriname Participanten Voortgangsrapport. Juli 2017-Juni 2018.
- GoS (2017). 2017-2021 Beleidsontwikkelingsplan. Regering van de Republiek Suriname. Stichting Planbureau Suriname.
- NIMOS & Emanuels, S. (2016). Stakeholdersanalyse voor het Betrokkenheidsplan REDD+ Suriname.
- NIMOS, SBB & UNIQUE (2017). Achtergrondstudie voor REDD+ in Suriname: Multi-perspectieve analyse van de oorzaken van ontbossing, bosdegradatie en barrières voor REDD+ activiteiten. Paramaribo, Suriname.
- RvS, 2017. Nationaal Ontwikkelingsplan 2017 - 2021
- Restrepo, A. (2018). Stakeholders en Rechthebbenden Interviews PRODOC Suriname.
- Smith, G. (2016). Eindrapport: Stakeholder Betrokkenheidsstrategie voor REDD+ Readiness in Suriname.
- UNDP (2016). Human Development Report 2016. New York, NY.
- Vaidya, S. (2017). Corruptie Risico-analyse voor Suriname. Eindrapport.
- Wereldbank (2016). Landprofiel Suriname.